

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Π.Μ.Σ.

«ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Της Σπανού Μαρίας

A.M.: 4272019032

ΘΕΜΑ: «Χαρακτηριστικά και Εφαρμογές της Διαδικτυακής – Επείγουσας Διαδικτυακής Εκπαίδευσης τον καιρό της Πανδημίας: Ανάλυση Περιεχομένου Δημοσιεύσεων στο Διαδίκτυο»

ΘΕΜΑ: «Characteristics and Applications of Online - Emergency Online Education in the Time of the Pandemic: Content Analysis of Internet Publications»

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΟΝΟΜΑ Απόστολος Κώστας	ΒΑΘΜΙΔΑ Μέλος ΕΔΙΠ, Π.Τ.Δ.Ε.	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ
ΟΝΟΜΑ Γιώργος Φεσάκης	ΒΑΘΜΙΔΑ Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΜΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΟΝΟΜΑ Τσιγάρος Θεολόγος	ΒΑΘΜΙΔΑ Μέλος ΕΔΙΠ, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΜΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΡΟΔΟΣ, Ιούνιος 2021

Ευχαριστίες

Η συμμετοχή μου στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. του Πανεπιστημίου Αιγαίου «Νέες Μορφές Εκπαίδευσης και Μάθησης» υπήρξε μια πολύ ενδιαφέρουσα και γεμάτη θετικές εμπειρίες διαδρομή. Μου πρόσφερε πολύτιμες επιστημονικές γνώσεις, με έφερε σε επαφή με εξέχοντα μέλη του διδακτικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Αιγαίου και με εξαιρετικούς ανθρώπους από κάθε γωνιά της Ελλάδας, με τους οποίους συνεργάστηκα και ανέπτυξα δεσμούς φιλίας.

Θέλω να ευχαριστήσω τα μέλη της τριμελούς επιτροπής, τον κ. Γιώργο Φεσάκη, Καθηγητή Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., τον κ. Θεολόγο Τσιγάρο, Μέλος ΕΔΠ Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. και τον κ. Κώστα Απόστολο, Μέλος ΕΔΠ Π.Τ.Δ.Ε. για την στήριξη και τις γνώσεις που μου πρόσφεραν.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θέλω να εκφράσω στον Επιβλέποντά μου, κ. Κώστα Απόστολο, για τις πολύτιμες συμβουλές, την καθοδήγηση και την ενθάρρυνση σε όλα τα στάδια της εκπόνησης της εργασίας μου.

Ευχαριστώ πολύ του γονείς μου, Γιώργο και Ελευθερία αλλά και όλη την οικογένειά μου για την υπομονή και την υποστήριξη κατά τη διάρκεια αυτής της προσπάθειάς μου. Έμπνευση και κίνητρό μου ο ενθουσιασμός στα μάτια των δύο ανιψιών μου, της Ελευθερίας και της Μαρίας-Αναστασίας.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	3
1.Περίληψη.....	6
Abstract	7
2.Εισαγωγή.....	8
3. Θεωρητικό Πλαίσιο.....	11
3.1 Παιδεία – Εκπαίδευση Οι όροι και η σημασία τους.....	11
3.2 Η αξία και τα οφέλη της Παιδείας.....	11
3.3 Η Μάθηση μέσα από τη σχέση δασκάλου – μαθητή στην ΕξΑΕ	12
3.4 Μαθητοκεντρική Διδασκαλία - Ο νέος ρόλος των δασκάλων	12
4. Πανδημία SARS-CoV-2 (COVID-19)	13
5. Ο Ρόλος των ΤΠΕ στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.....	14
6. Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση –Τηλεκπαίδευση – Διαδικτυακή Εκπαίδευση.....	14
7. Μορφές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) Σύγχρονη – Ασύγχρονη – Μεικτή / Συνδυαστική.....	16
7.1 Αποτελεσματική Διαδικτυακή Μάθηση.....	16
8. Επείγουσα Διαδικτυακή Εκπαίδευση	18
9. Μεθοδολογικό πλαίσιο	19
9.1 Ποσοτική Έρευνα.....	19
9.2 Ποιοτική Έρευνα.....	20
9.3 Μικτή Προσέγγιση.....	21
10. Ανάλυση Περιεχομένου	21
10.1 Παραγωγική, Επαγωγική, Απαγωγική διαδικασία ανάλυσης.....	23
10.2 Μεθοδολογία Έρευνας.....	23
10.3 Ερευνητικοί Άξονες	25
11. Χαρακτηριστικά και Εφαρμογές της Διαδικτυακής – Επείγουσας Διαδικτυακής Εκπαίδευσης τον καιρό της Πανδημίας: Ανάλυση Περιεχομένου Δημοσιεύσεων στο Διαδίκτυο.....	27
12. Εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης	28
12.1 Υπουργείο Παιδείας - Ανακοινώσεις και Οδηγίες σε Εκπαιδευτικούς και Μαθητές. 28	
12.2 Σύγχρονη Διδασκαλία	29
12.3 Ασύγχρονη Διδασκαλία – Εκπαιδευτική Τηλεόραση.....	29
12.4 Πρόσβαση των μαθητών στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.....	30

12.5 Επάρκεια Εξοπλισμού	30
12.6 Αποστολή Οδηγίων – Εγκυκλίων για την εφαρμογή της ΕΞΑΕ.....	30
12.7 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων	31
12.8 Σύγχρονη μετάδοση μαθήματος από την τάξη.....	32
13. Η Εκπαιδευτική Λειτουργία της Διαδικτυακής ΕΞΑΕ	34
13.1 Η στάση των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης	35
13.2 Η Αξιολόγηση των μαθητών στην ΕΞΑΕ.....	38
14. Προβληματισμοί κατά την εφαρμογή της ΕΞΑΕ	39
14.1 Οι μαθητές μπροστά στην οθόνη.....	41
14.2 Ανάγκη για ποιοτική Εκπαίδευση	41
14.3 ΕΞΑΕ και Ειδική Αγωγή – αδύναμοι μαθητές	42
14.4 Τεχνικά προβλήματα στην λειτουργία της ΕΞΑΕ	43
15. Ανισότητες για εκπαιδευτικούς και μαθητές στην εφαρμογή της ΕΞΑΕ.....	45
15.1 Ανισότητες στην οργάνωση	45
15.2 Εξοπλισμός – Πρόσβαση δημιουργούν ανισότητες.....	45
15.3 Κοινωνικές ανισότητες.....	45
15.4 Μονομερής εφαρμογή της Διαδικτυακής ΕΞΑΕ	46
15.5 Ψηφιακός Αναλφαβητισμός	46
15.6 Ζωντανή Σύγχρονη Μετάδοση του Μαθήματος.....	47
16. Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στην Ειδική Αγωγή.....	48
17. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης.....	50
18. Προτάσεις για πιο εύρυθμη και αποτελεσματική εφαρμογή της ΕΞΑΕ.....	52
18.1 Επαναλειτουργία των σχολείων – Η επόμενη μέρα	54
19. Εργασιακές Συνθήκες – Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών	55
19.1 Οι εργασιακές μεταβολές προαναγγέλλουν παγίωση τους	56
20. Αποτελέσματα.....	58
21. Συμπεράσματα	61
22. Βιβλιογραφία.....	64
Παράρτημα.....	66

1.Περίληψη

Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση ψηφιακών μέσων κερδίζει συνεχώς όλο και περισσότερο το ενδιαφέρον του εκπαιδευτικού κόσμου καθώς έρχεται να εμπλουτίσει και να ανανεώσει την εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία. Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη διδακτική και μαθησιακή μέθοδο η οποία λειτουργεί με αυτοτέλεια, αποτελεσματικότητα και επάρκεια, ενώ παράλληλα προσφέρει πρωτοποριακές επιλογές και συντελεί στον εμπλουτισμό και την ανανέωση της παραδοσιακής εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ανοίγει νέους δρόμους μετασχηματισμού και αναδιαμόρφωσης των συμβατικών μεθόδων διδασκαλίας και μάθησης και προδιαγράφει νέους ρόλους για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές.

Η εξάπλωση της πανδημίας SARS-CoV-2 (Covid-19) οδήγησε στην επιλογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης ως μεθόδου προκειμένου να διατηρηθεί η επαφή ανάμεσα σε μαθητές και εκπαιδευτικούς με το περιβάλλον της τάξης, την διδακτική διαδικασία και παράλληλο στόχο την στήριξη, συναισθηματική και ηθική, μέσα στις συνθήκες του εγκλεισμού και των περιοριστικών μέτρων στην προσπάθεια ανάσχεσης της πανδημίας. Η χρήση ψηφιακών συσκευών καθώς και του διαδικτύου ως βασικού μέσου υλοποίησης και εφαρμογής της ΕξΑΕ δίνει τον χαρακτηρισμό Διαδικτυακή ΕξΑΕ προσανατολίζοντας την προσοχή μας στις επιλογές και τις δυνατότητες που προσφέρει η ψηφιακή τεχνολογία στην επικοινωνία και αλληλεπίδραση των ανθρώπων.

Οι συνθήκες και ο τρόπος που η Διαδικτυακή Εκπαίδευση εφαρμόστηκε στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας ήταν μια πρωτόγνωρη εμπειρία για όλη την εκπαιδευτική κοινότητα. Τα χαρακτηριστικά και οι εφαρμογές της όπως καταγράφηκαν στις δημοσιεύσεις δημοφιλών εκπαιδευτικών ιστοσελίδων αποτέλεσαν το αντικείμενο μελέτης της εργασίας. Με την μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου επιχειρήθηκε να εντοπιστούν τα θέματα που προέκυψαν από την εφαρμογή της Διαδικτυακής ΕξΑΕ στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ώστε να σχηματιστεί μια σαφέστερη εικόνα για την ποιότητα της μεθόδου και τον χαρακτηρισμό της ως Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, ή Επείγουσα Διαδικτυακή Εκπαίδευση. Η καταγραφή των στοιχείων αυτών, οι πληροφορίες και τα συμπεράσματα που προκύπτουν μπορούν να συμβάλουν στην διαμόρφωση της εικόνας για τον τρόπο λειτουργίας της Διαδικτυακής ΕξΑΕ στην συγκεκριμένη συγκυρία, με την αποτύπωση των οδηγιών, των προβλημάτων, των πρακτικών που εφαρμόστηκαν, των ελλειμμάτων που χρειάστηκε να καλυφθούν.

Προφανώς το πεδίο της Διαδικτυακής ΕξΑΕ είναι ένας χώρος με πολλές δυνατότητες και επιλογές στην έρευνα και όσο εντάσσεται στην εκπαιδευτική πραγματικότητα, τόσο το πεδίο αυτό θα διευρύνεται. Ήδη η παράταση της αναστολής λειτουργίας των σχολείων δημιούργησε νέα δεδομένα, τα οποία οπωσδήποτε προκαλούν το ενδιαφέρον των ερευνητών. Ακόμη ένα μονοπάτι μελέτης, έρευνας και γνώσης ανοίγεται μπροστά μας για να μας προσφέρει πλούτο πνευματικό και εργαλεία που θα βελτιώσουν την καθημερινότητά μας.

Λέξεις – Κλειδιά: Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Διαδικτυακή Εκπαίδευση, Επείγουσα Διαδικτυακή Εκπαίδευση, Τηλεκπαίδευση, πανδημία

Abstract

Distance education through digital means has been attracting increasing interest from the educational community as it has come to enrich and renew the educational and learning process. It is an integrated teaching and learning method that functions independently, effectively and sufficiently and it also offers ground-breaking options and contributes to the enrichment and the renewal of the traditional educational process. It opens up new territory for transformation and reshaping of the conventional teaching and learning methods and shapes new roles for teachers and students.

The global spread of SARS-CoV-2 (Covid-19) has led to Distance Education in order that the contact between students and teachers with the classroom environment and the teaching process could be maintained and, at the same time to offer emotional and moral support in a confinement situation and restrictive measures aiming at reducing the risk of Covid-19 spread. Due to the fact that digital devices and Internet are the basic means of implementing and applying Distance Education it is referred as Online Education. Therefore, we focus our attention on the options and possibilities that the digital technology provides for communication and interaction among people.

The conditions and the way in which Online Education was implemented in Greece during the first wave of the pandemic have been a totally new experience for the whole educational community. Its features and applications as posted on popular educational websites are the scope of the study in this paper. Using the content analysis method it has been attempted to find out the issues arisen from the Online Education in primary and secondary education with the view to forming a clear idea about the quality of the method and its definition as Online Distance Education or Emergency Remote Education. The recording of these data, the information and the conclusions that result can contribute to form an idea about how the Online Distance Education functions at this juncture by outlining the instructions, the problems, the practices applied, lacks that had to be covered.

It is obvious that Online Distance Education is an area with a lot of potential and options in the research field and the more it becomes part of the school reality the more it expands. With the prolongation of the interruption of face-to-face education new data have been already produced that definitely attract researchers' interest. Another path of study, research and knowledge opens up before us to give us intellectual wealth and tools that will improve our everyday life.

Key-words: Distance Learning, Online Learning, Emergency Online Learning, Pandemic

2.Εισαγωγή

Ο θεσμός της Εκπαίδευσης συνιστά έναν από τους σημαντικότερους κοινωνικούς θεσμούς, καθώς διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην πνευματική και γνωστική καλλιέργεια, στην κοινωνικοποίηση και την διαμόρφωση των προσωπικοτήτων των εκπαιδευομένων ανήλικων και ενήλικων. Το σχολείο μπορεί να εμπνεύσει και να μεταλαμπαδεύσει γνώσεις και αξίες, να επηρεάσει την διαμόρφωση του χαρακτήρα και να καθορίσει τις επιλογές ενός ανθρώπου σε σημαντικό βαθμό. Η εκπαιδευτική πολιτική που ακολουθείται και οι επιλογές που γίνονται από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία επηρεάζουν και διαμορφώνουν μεσο-μακροπρόθεσμα την πορεία και την εξέλιξη της κοινωνίας και της πολιτείας. Είναι λοιπόν άρρηκτα δεμένος ο θεσμός της Εκπαίδευσης με την ανάπτυξη, την εξέλιξη και την ποιότητα ζωής ανθρώπων και κοινωνιών.

Η εξάπλωση του ιού SARS-CoV-2 (Covid-19) που εξελίχθηκε σε πανδημία επηρέασε την λειτουργία της εκπαίδευσης και οδήγησε σε αναστολή λειτουργίας όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων όλων των βαθμίδων. Η εφαρμογή και λειτουργία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης προκρίθηκε ως το προσφορότερο μέσο για την συνέχιση της εκπαιδευτικής πράξης και την διατήρηση της επαφής των μαθητών με την τάξη, την μαθησιακή διαδικασία και την κοινωνικότητα που προσφέρει το σχολείο. Βασικό μέσο για την υλοποίηση της ΕξΑΕ ήταν το διαδίκτυο και η χρήση πλατφόρμας τηλεδιδασκαλίας. Οι μαθητές μπορούσαν να συνδεθούν και να συμμετάσχουν χρησιμοποιώντας ηλεκτρονικές συσκευές

Στα εκπαιδευτικά δεδομένα της Ελλάδας είναι η πρώτη φορά που εφαρμόστηκε Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση για το σύνολο του πληθυσμού των μαθητών και σπουδαστών. Επίσης είναι η πρώτη φορά που χρησιμοποιήθηκαν ψηφιακά μέσα για την λειτουργία και την εφαρμογή μιας διδακτικής μεθόδου και μάλιστα σε τόσο ευρεία κλίμακα. Το γεγονός αυτό καθιστά την εφαρμογή της ΕξΑΕ ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον πεδίο για παρατήρηση και μελέτη, αφού για πρώτη φορά έχουμε πρακτική εφαρμογή της μεθόδου, άρα και την ευκαιρία να αποτυπωθούν οι πραγματικές συνθήκες που επικράτησαν κατά την υλοποίηση της διαδικασίας.

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε συγκεντρώθηκε από ιστοσελίδες με εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Τα τεκμήρια αναζητήθηκαν στις αντίστοιχες ιστοσελίδες καθώς το διαδίκτυο αποτελεί πηγή ενημέρωσης και διάχυσης πληροφοριών, ειδήσεων, γεγονότων κλπ., επομένως από τις δημοσιεύσεις μπορούμε να εντοπίσουμε όχι μόνο τα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα, αλλά και τις αντιδράσεις, τις διαφορετικές οπτικές, την εξέλιξη και την επίδραση ενός φαινομένου στον κοινωνικό χώρο, με τρόπο άμεσο και στο χρόνο που αυτό συμβαίνει.

Για την αποτύπωση και η αποτίμηση των παραπάνω στοιχείων προκρίθηκε ως καταλληλότερη μια μεθοδολογία με ποιοτικά κριτήρια και όχι με ποσοτικά. Η επιλογή αυτή βασίζεται στο γεγονός ότι στην ποσοτική έρευνα γίνεται έλεγχος υποθέσεων που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων και οι οποίες έχουν προκύψει από συγκεκριμένα θεωρητικά πλαίσια. Η αποτύπωση και η εξέταση των χαρακτηριστικών της Διαδικτυακής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, όπως εφαρμόστηκε και λειτούργησε στην Ελλάδα τον καιρό της πανδημίας, ωστόσο, προσφέρεται για προσέγγιση με ποιοτικά κριτήρια, ώστε να κατανοηθεί σφαιρικότερα το φαινόμενο και να εντοπιστούν οι διαστάσεις και οι πτυχές τους. Στην ίδια κατεύθυνση οδηγεί και το γεγονός ότι η πανδημία εξακολουθεί να βρίσκεται σε εξέλιξη με αλληπάλλληλα κύματα έξαρσης που κατά καιρούς επιβάλλουν στις κοινωνίες να προσαρμοστούν με

λήψη περιοριστικών μέτρων. Αυτό σημαίνει ότι το υπό εξέταση θέμα δεν είναι στατικό, αλλά μεταβάλλεται και εξελίσσεται. Επομένως η ποιοτική προσέγγιση μας επιτρέπει να εξετάζουμε το γεγονός της Διαδικτυακής ΕξΑΕ σε διάφορα επίπεδα και καθώς μεταβάλλεται στη διάρκεια της λειτουργίας του.

Η ανάλυση περιεχομένου ως μέθοδος χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό και την αναγνώριση μοτίβων στην καταγεγραμμένη επικοινωνία. Αφορά στην επεξεργασία τεκμηρίων γραπτής λεκτικής επικοινωνίας (βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά, δημοσιογραφικά και επιστημονικά άρθρα, ημερολόγια, δημοσιεύσεις, συνεντεύξεις, καταχωρίσεις σε κοινωνικά δίκτυα, κλπ) και θεωρείται μια από τις καλύτερες τεχνικές στον χώρο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005) καθώς προσφέρει ευελιξία, επιτρέπει την επεξεργασία μεγάλου αριθμού τεκμηρίων τα οποία προσφέρουν την δυνατότητα στον ερευνητή να μελετήσει τα φαινόμενα μέσα από την οπτική των συμμετεχόντων σε αυτά. Η ανάλυση περιεχομένου μπορεί να είναι είτε ποσοτική με επίκεντρο την μέτρηση και την καταμέτρηση των τεκμηρίων που συγκεντρώνονται, είτε ποιοτική με επίκεντρο την ερμηνεία και την κατανόησή τους (Luo, 2019). Στηρίζεται στην ιδέα της ταξινόμησης των προς εξέταση στοιχείων ή τεκμηρίων με βάση κάποιες κατηγορίες που επιλέγει ή διαμορφώνει ο ερευνητής. Η ποικιλία των κατηγοριών είναι πολύ ευρεία, μια και από τη φύση της μεθόδου υπάρχει η ευελιξία δημιουργίας νέων κατηγοριών ανάλογα με το περιεχόμενο και τη στόχευση της εκάστοτε έρευνας (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005).

Η ανάλυση περιεχομένου με ποιοτικά κριτήρια, επομένως, μελετά την πολλαπλή φύση των κοινωνικών φαινομένων και εστιάζει στη διαφοροποίηση και στην ποικιλία της κοινωνικής ζωής. Τα υπό εξέταση φαινόμενα / γεγονότα ερμηνεύονται εντός των πλαισίων στα οποία τοποθετούνται. Επίσης αποφεύγεται ο κατακερματισμός τους σε παραμέτρους (μεταβλητές), όπως συμβαίνει στην ποσοτική προσέγγιση, και προσεγγίζονται συνολικά, ως ολότητες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην αναζητούνται μόνον οι αντιπροσωπευτικές, αλλά και οι «αρνητικές» (negative) ή οι «αποκλίνουσες» (deviant) περιπτώσεις και προσφέροντας την ευκαιρία της συνολικότερης προσέγγισης (Τσιώλης, 2013).

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω η εργασία προχώρησε χρησιμοποιώντας την μέθοδο της ανάλυσης περιεχομένου των τεκμηρίων απαγωγικά με αφετηρία ένα αρχικό εννοιολογικό πλαίσιο και βασικές θεματικές κατηγορίες τα οποία στην πορεία οδήγησαν στην διατύπωση νέων κατηγοριών και υποκατηγοριών που προέκυψαν στην πορεία της ανάλυσης, ώστε να εντοπιστούν τα χαρακτηριστικά και οι εφαρμογές της Διαδικτυακής Εκπαίδευσης που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα τον καιρό της πανδημίας και πιο συγκεκριμένα από την έναρξη της αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων μέχρι τη λήξη της σχολικής χρονιάς.

Στόχος της εργασίας είναι μέσα από την περιγραφή των χαρακτηριστικών και των εφαρμογών της Διαδικτυακής Εκπαίδευσης να φανεί όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένα η εικόνα και ο τρόπος λειτουργίας της ΕξΑΕ, όπως εφαρμόστηκε, και να προσδιοριστεί με ακρίβεια η ταυτότητά της: Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση ή Επείγουσα Διαδικτυακή Εκπαίδευση. Πρόθεση δεν είναι η απόρριψη ή η απαξίωση της μεθόδου, ούτε η διατύπωση αρνητικής κριτικής για το εγχείρημα. Η επισήμανση της μεταξύ τους διάκρισης είναι σημαντική καθώς αφορά σε δύο διαφορετικές μορφές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Κάθε μία έχει διαφορετικό περιεχόμενο, εξυπηρετεί διαφορετικές ανάγκες και λειτουργεί αποτελεσματικά κάτω

από διαφορετικές συνθήκες. Η επισήμανση των προβλημάτων, των δυσκολιών στην εφαρμογή και των αρνητικών σχολίων που διατυπώθηκαν αποσκοπούν στην από εδώ και στο εξής βελτίωση των σημείων αυτών με ανάλογες επιλογές, καθώς η Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση έχει έρθει στην εκπαιδευτική ζωή για να μείνει. Επομένως είναι σκόπιμο να αποσαφηνιστεί το είδος της μεθόδου που εφαρμόστηκε στη χώρα μας, ώστε να γίνει καλύτερη αποτίμηση αλλά και αξιοποίηση της εμπειρίας που αποκτήθηκε, στο μέλλον.

3. Θεωρητικό Πλαίσιο

3.1 Παιδεία – Εκπαίδευση Οι όροι και η σημασία τους.

Η Παιδεία συνδέεται με την συστηματική παροχή γνώσεων, τη διαδικασία αγωγής που στοχεύει στην άνοδο του πνευματικού επιπέδου των μαθητών. Επίσης ο όρος χρησιμοποιείται για να περιγράψει ό,τι έχει αποκομίσει κάποιος ως αποτέλεσμα μάθησης, καθώς και τις ποικίλες πνευματικές επιδράσεις που έχει δεχτεί. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσονται και η ποιότητα της ανατροφής, η πνευματική και ηθική του αγωγή. Για τους περισσότερους, ωστόσο, ο όρος Παιδεία περιγράφει το δημόσιο σύστημα μαζικής, ισότιμης παροχής γνώσεων στα μέλη ενός συνόλου, το κρατικό εκπαιδευτικό σύστημα (Μπαμπινιώτης, 1998).

Με τον όρο Εκπαίδευση αναφερόμαστε κυρίως στην συστηματική διαδικασία μετάδοσης γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων που παρέχει το εκπαιδευτικό σύστημα αλλά και στους εκπαιδευτικούς που το στελεχώνουν καθώς και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τις μεθόδους που στηρίζουν και πραγματώνουν την Εκπαίδευση. Όμως η Παιδεία και η εκπαίδευση δεν αποβλέπουν μόνο στην παροχή γνώσεων και στην πνευματική καλλιέργεια των μαθητών, αλλά και στη μόρφωση, τη διαμόρφωση της προσωπικότητας, στη διάπλαση του χαρακτήρα τους και στην εν γένει διαπαιδαγώγησή τους. Γενικότερα η ανάπτυξη και άσκηση όλων των πλευρών της προσωπικότητας του μαθητή που δεν έχουν σχέση με τη γνώση, συνιστούν ό,τι αποκαλούμε Αγωγή (Μπαμπινιώτης, 1998).

Επομένως, οι όροι Εκπαίδευση, Μάθηση, Αγωγή, Μόρφωση αποτελούν έννοιες που λειτουργούν συμπληρωματικά στον όρο Παιδεία και αφορούν σε διαδικασίες που συμβάλουν καθοριστικά στην κατάκτηση γνώσεων και την καλλιέργεια βασικών και απαραίτητων δεξιοτήτων που θα διαμορφώσουν ενήλικες με προσωπικότητες ικανές να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις της εποχής και της κοινωνίας στην οποία δραστηριοποιούνται.

Βέβαια, το σχολείο δεν αποτελεί τον μοναδικό φορέα Παιδείας και Εκπαίδευσης, καθώς στη διαδικασία αυτή συμμετέχουν – και μάλιστα με τρόπο εξαιρετικά καθοριστικό – και άλλοι φορείς αγωγής, όπως είναι η οικογένεια, στο πλαίσιο της οποίας διαμορφώνονται οι βασικές αρχές και αξίες που φέρουμε στη ζωή μας, το ευρύτερο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον, στο οποίο σταδιακά εντασσόμαστε και συμμετέχουμε, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που αποτελούν βασική πηγή πληροφόρησης και διαμόρφωσης άποψης και θέσης για το κοινωνικό γίγνεσθαι. Φορείς Παιδείας, έμμεσοι είναι και άλλοι κοινωνικοί θεσμοί όπως η εκκλησία, ο στρατός, η κυβέρνηση, οι νόμοι και οι κανόνες του κράτους, οι χώροι εργασίας κλπ. Όλοι αυτοί οι παράγοντες διαμορφώνουν το πλαίσιο της Παιδείας της οποίας όλοι γινόμαστε δέκτες, εφ' όσον είμαστε μέλη ενός κοινωνικού συνόλου. Και είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι φορείς της Παιδείας να αντιλαμβάνονται τη σημασία του ρόλου τους στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και στη διαπαιδαγώγηση των ανθρώπων – κυρίως των παιδιών και των νέων – ώστε να υπηρετούν τον παιδευτικό τους ρόλο με την μεγαλύτερη δυνατή συνέπεια.

3.2 Η αξία και τα οφέλη της Παιδείας

Όσον αφορά την αξία της Παιδείας και τα οφέλη που αποκομίζουν τα πρόσωπα, αυτά είναι πολλαπλά: Η Παιδεία ενισχύει την πνευματική ανάπτυξη και οδηγεί τους ανθρώπους στην ώριμη και συγκροτημένη σκέψη. Σταθεροποιεί το ηθικό υπόβαθρο του ατόμου, υποστηρίζει την ομαλή και επιτυχή κοινωνικοποίηση του, οδηγεί στην

ανάπτυξη πολιτικής συνείδησης, καλλιεργεί την ψυχική και αισθητική ποιότητα, συμβάλλει στον εντοπισμό και την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ταλέντων, στην επιλογή επαγγελματικού προσανατολισμού, στην κατά το δυνατόν ολοκληρωμένη και ενημερωμένη άποψη για τα κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά, πολιτιστικά θέματα της κοινωνίας και του κόσμου γενικότερα. Με άλλα λόγια η Παιδεία και οι έννοιες που την πλαισιώνουν και την συμπληρώνουν, αποτελούν ένα πολύ ισχυρό πλέγμα διαδικασιών και συνθηκών που διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανθρώπων αλλά και την καλλιέργεια της κοινωνικότητας και της προσωπικής αυτοπραγμάτωσης. Αναλογικά η σημασία της Παιδείας είναι σημαντική για τη συνολική ανάπτυξη μιας χώρας.

3.3 Η Μάθηση μέσα από τη σχέση δασκάλου – μαθητή στην ΕξΑΕ

Σύμφωνα με όσα αναφέρει ο Λιοναράκης (Λιοναράκης, 2006), η μάθηση δεν είναι ένα αγαθό που μεταφέρεται ή μεταβιβάζεται. Η μάθηση δεν είναι προϊόν διδακτικής πράξης, αλλά μαθησιακής. Είναι αποτέλεσμα της ανακάλυψης που κάνει ο μαθητής, με τη βοήθεια των μαθησιακών μεθόδων και την ουσιαστική παρέμβαση των εκπαιδευτικών που διαχειρίζεται και εφαρμόζει τις μεθόδους με τρόπους που συνάδουν με το επίπεδο και τις ανάγκες των παιδιών. Ο μαθητής εμπλέκεται στη διαδικασία μάθησης και αποδίδει είτε βρίσκεται σε εξ αποστάσεως περιβάλλον, είτε παρακολουθώντας τον καθηγητή του μέσα σε μια αίθουσα και μαθαίνει με τον ίδιο τρόπο. Αυτό το εκπαιδευτικό αξίωμα είναι το κλειδί της επιστημονικής προσέγγισης της ΕξΑΕ. Γενικότερα η ΕξΑΕ στηρίζεται σε παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά δεδομένα και έτσι ισχυροποιείται ως εκπαιδευτική θεωρία, η οποία δεν εξαρτάται από τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά της πληροφορίας. Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο η μάθηση, η οποία ορίζεται μέσα από παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά δεδομένα, λειτουργεί αποτελεσματικά και αυτόνομα, ανεξάρτητα από το εκπαιδευτικό περιβάλλον της ΕξΑΕ ή της διά ζώσης εκπαίδευσης. Αυτό που διαφοροποιείται για τους μαθητές είναι οι μορφές εμπλοκής τους στη μάθηση. Οι έρευνες που έχουν γίνει στους τρόπους που μαθαίνει κάποιος, επιβεβαιώνουν τη σπουδαιότητα της εκάστοτε προσωπικής διάστασης και των επιλογών (Λιοναράκης, 2006).

3.4 Μαθητοκεντρική Διδασκαλία - Ο νέος ρόλος των δασκάλων

Οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις έχουν ως βασικό τους χαρακτηριστικό την μαθητοκεντρική διδασκαλία, όπου ενθαρρύνεται η ενεργή συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία της διδασκαλίας με τρόπο ενεργητικό, δίνοντας αντίστοιχα στον εκπαιδευτικό έναν ρόλο περισσότερο συντονιστικό, ρόλο καθοδηγητή και μέντορα. Η διαρκής εξέλιξη της τεχνολογίας επιτρέπουν αυτόν τον προσανατολισμό στην διδακτική μεθοδολογία, καθώς προσφέρονται τα εργαλεία και τα μέσα ώστε οι μαθητές να έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε πηγές γνώσης αλλά και ποικίλο υλικό που τους επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή στην διδακτική διαδικασία, την ανάπτυξη της συνεργατικότητας, και της βιωματικής μάθησης (Morgan, 2020) . Πλέον οι μαθητές αλλάζουν ρόλο και προχωρούν από την παθητική παρακολούθηση και λήψη πληροφοριών στην ενεργό συμμετοχή σε μια διαδικασία που δίνει έμφαση στην ανακάλυψη και σε νέες ευκαιρίες μάθησης (Morgan, 2020).

Συνέπεια αυτού είναι η ανάγκη για προσαρμογή του ρόλου των εκπαιδευτικών σε αυτή την νέα – για την εποχή μας – δυναμική της εκπαιδευτικής πρακτικής, ώστε να μπορούν να την υποστηρίξουν και να την εφαρμόζουν. Καλούνται να λειτουργήσουν ως καθοδηγητές υποδεικνύοντας πηγές, εργαλεία και δίνοντας ιδέες για δράσεις και

συνεργασίες μεταξύ μαθητών και ομάδων. Επομένως, προκύπτει η ανάγκη για τους εκπαιδευτικούς να είναι καταρτισμένοι και να διαθέτουν εμπειρία τόσο στην εφαρμογή των τεχνολογικών μέσων και εργαλείων, όσο και στις παιδαγωγικές αρχές που τα διέπουν. Την ίδια στιγμή καλούνται να οριοθετήσουν τον χρόνο χρήσης της οθόνης αναθέτοντας ποικιλία εργασιών και δραστηριοτήτων στους μαθητές, αφού είναι γνωστό ότι ο υπερβολικός χρόνος χρήσης της οθόνης μπορεί να επιφέρει παρενέργειες στην υγεία των χρηστών. Και βέβαια δεν μπορούμε να παραβλέψουμε την ανάγκη οι εκπαιδευτικοί καλούνται να είναι σε θέση να διαχειριστούν τα συναισθήματα και τις συμπεριφορές των μαθητών που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της απόστασης και της απομάκρυνσής τους από το περιβάλλον του παραδοσιακού σχολείου το οποίο αποτελεί χώρο ζωτικής σημασίας όχι μόνο για την μάθηση αλλά και για την κοινωνικοποίηση και την συναισθηματική ολοκλήρωση των παιδιών (Κανελλόπουλος & Κουτσούμπα, 2020).

4. Πανδημία SARS-CoV-2 (COVID-19)

Η πανδημία της νόσου του κορωνοϊού 2019 (COVID-19) που προκλήθηκε από τον κορωνοϊό SARS-CoV-2 αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά στην πόλη Ουχάν, της Κίνας, τον Δεκέμβριο του 2019. Είναι η πρώτη παγκόσμιας κλίμακας κρίση με την οποία έρχεται αντιμέτωπη η ανθρωπότητα την ψηφιακή εποχή (Bozkurt & Ramesh, 2020) Πρόκειται για μια κρίση που το ξέσπασμά της έχει επιφέρει τεράστιες κοινωνικές, πολιτιστικές, οικονομικές και πολιτικές συνέπειες σε όλο τον πλανήτη και έπληξε όχι μόνο στους τομείς της οικονομίας, του τουρισμού και της υγείας, αλλά επίσης και το εκπαιδευτικό σύστημα του κόσμου γενικά.

Παρακολουθώντας το ξέσπασμα του κορωνοϊού (COVID-19) Τον Δεκέμβριο του 2019, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO – ΠΟΥ) το χαρακτήρισε ως «Πανδημία» τον Μάρτιο 2020. Προκειμένου να ανακοπεί και να αποτραπεί η διασπορά του ιού, πολλές χώρες ακολούθησαν αυστηρά πρωτόκολλα, όπως πλήρη απαγόρευση της κυκλοφορίας, ή κανονισμούς για την εξασφάλιση της κοινωνικής αποστασιοποίησης και της τήρησης αποστάσεων, ενώ μερικές χώρες προτίμησαν την ανοσία της αγέλης. Απόπειρες προκειμένου να σταματήσει η έξαρση του ιού, έγιναν με τη λήψη μέτρων όπως η εργασία από το σπίτι, το ευέλικτο ωράριο εργασίας, το κλείσιμο ιδρυμάτων, ή η αναστολή δραστηριοτήτων όπου οι άνθρωποι θα μπορούσαν να μολύνουν ό ένας τον άλλο με COVID-19. (Bozkurt & Ramesh, 2020).

Τα πρωτόκολλα για το κλείσιμο ιδρυμάτων και χώρων συνάθροισης συμπεριλάμβαναν σχολεία, πανεπιστήμια και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Η κατάσταση αυτή ανάγκασε όλες τις βαθμίδες εκπαιδευτικών ιδρυμάτων να συνεχίσουν την εκπαιδευτική τους δραστηριότητα Εξ Αποστάσεως και να εφαρμόσουν την Κατεπείγουσα Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία. Έχει αναφερθεί ότι περισσότεροι από 1,5 Δισεκατομμύριο μαθητές/φοιτητές/εκπαιδευόμενοι όλων των ηλικιών και από όλο τον κόσμο έχουν επηρεαστεί εξαιτίας του κλεισίματος του εκπαιδευτικού τους ιδρύματος, εξαιτίας του ιού COVID-19. Ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει το 90% περίπου των εγγεγραμμένων μαθητών παγκοσμίως, ενώ το κλείσιμο των σχολείων έχει διευρύνει τις μαθησιακές ανισότητες και έχει πλήξει τα ευάλωτα παιδιά και νέους. (Capital.gr, 2020).

5. Ο Ρόλος των ΤΠΕ στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Η ανάπτυξη και η εξέλιξη των ΤΠΕ τις τελευταίες δεκαετίες άλλαξε ριζικά τον τρόπο διαχείρισης της καθημερινότητας μας σε επίπεδο κοινωνικό, οικονομικό, εργασιακό, πολιτιστικό, διαπροσωπικό, θεσμικό. Αντίστοιχα επηρεάστηκε και η διαδικασία της Εκπαίδευσης, ως αναπόσπαστο τμήμα του κοινωνικού οργανισμού. Με την εισαγωγή και συμμετοχή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική πραγματικότητα η εκπαιδευτική διαδικασία κατάφερε να αποκτήσει ευελιξία, να εμπλουτίσει το περιεχόμενό της, να ενισχυθεί και να εκσυγχρονισθεί με την εφαρμογή σύγχρονων διδακτικών και παιδαγωγικών μεθόδων. Ξεκινώντας από την δημιουργία απλών ιστοσελίδων που προσφέρουν τη δυνατότητα ανάρτησης πληροφοριών και υλικού σχετικά με ένα διδακτικό αντικείμενο και φτάνοντας στην Ανοικτή Εκπαίδευση που είναι διαθέσιμη οπουδήποτε και οποτεδήποτε, οι ΤΠΕ με τις καινοτόμες δυνατότητές τους πρόσφεραν στην Εκπαίδευση την ευκαιρία να πραγματοποιήσει άλματα εξέλιξης και να αποκτήσει τη δυναμική που της επιτρέπει να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις και τις ανάγκες της σύγχρονης εκπαιδευτικής πραγματικότητας (Φεσάκης, 2009)

Έτσι διαμορφώνεται μια σύγχρονη Εκπαίδευση στο πλαίσιο της οποίας συμμετέχει ως εργαλείο και ως συμπλήρωμα η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, προσφέροντας δυνατότητες για μια Εκπαίδευση πιο ευέλικτη και πολυδιάστατη, περισσότερο ποιοτική και ισότιμη.

Οι εκπαιδευτικοί πλέον έχουν έναν ρόλο περισσότερο καθοδηγητικό, λειτουργούν ως σύμβουλοι και μέντορες, ενώ οι μαθητές προτρέπονται να αναζητούν, να ερευνούν, να αναπτύσσουν κριτική σκέψη μέσα από μια εκπαιδευτική διαδικασία που προάγει την αυτομάθηση και την εξατομίκευση της γνώσης, βάσει των αναγκών και των δυνατοτήτων των εκπαιδευόμενων.

Επομένως, η συμβολή και η συμμετοχή των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση δεν συνιστά απλώς μια τεχνικού τύπου εξέλιξη, αλλά είναι ο δρόμος από όπου περνά και διαχέεται η ΕξΑΕ, είναι το εργαλείο και το μέσο που αλλάζει ριζικά τη μορφή, τη λειτουργία και το περιεχόμενο της συμβατικής Εκπαίδευσης, όπως τη γνωρίζουμε σήμερα. Οι ΤΠΕ επομένως είναι παράγοντας που διαμορφώνει το εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και κοινωνικό τοπίο (Αναστασιάδης, 2014).

6. Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση – Τηλεκπαίδευση – Διαδικτυακή Εκπαίδευση

Ο όρος Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση σημασιολογικά παραπέμπει σε μια μορφή εκπαιδευτικής / μαθησιακής πρακτικής που βασικό της χαρακτηριστικό είναι η απόσταση ανάμεσα στον εκπαιδευτή και τους εκπαιδευόμενους. Αντίστοιχα και η έννοια της Τηλεκπαίδευσης ετυμολογικά επισημαίνει την απόσταση που χωρίζει τους συντελεστές και συμμετέχοντες σε αυτήν. Επίσης, όταν αναφερόμαστε στην Διαδικτυακή Εκπαίδευση, τονίζουμε σαφώς την χρήση του Διαδικτύου και των ΤΠΕ ως βασικά εργαλεία για την πραγμάτωσή της. Σε κάθε περίπτωση, η τοπική και χρονική απόσταση είναι τα πρώτα χαρακτηριστικά που επισημαίνουμε όταν χρησιμοποιούμε τις παραπάνω έννοιες. Όμως, το στοιχείο της απόστασης δεν είναι το μοναδικό χαρακτηριστικό της εκπαιδευτικής/μαθησιακής διαδικασίας αυτής της μορφής και σύμφωνα με τον Λιοναράκη (Λιοναράκης, 2006) είναι τουλάχιστον απλοϊκός ο ορισμός που βασίζεται μόνο ή κυρίως σε αυτό το στοιχείο. Ο Αναστασιάδης (Αναστασιάδης, 2014) επισημαίνει ότι «Ο όρος «Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» (ΕξΑΕ) περιγράφει μια ανοιχτή, συνεχή και προσβάσιμη διαδικασία

που απαντά στις μαθησιακές ανάγκες κάθε τύπου, τόσο στο πλαίσιο της τυπικής όσο και της άτυπης Εκπαίδευσης παιδιών και ενηλίκων».

Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση ως εκπαιδευτική / μαθησιακή μέθοδος είναι αποτέλεσμα συνδυασμού διάφορων στοιχείων και μορφών εκπαιδευτικής πράξης, τα οποία μέσα από προσπάθειες, μελέτες δοκιμές και πρακτικές εφαρμογές συναποτελούν ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό σύνολο με αφετηρία της τον 19^ο αιώνα, εποχή όπου η αλληλογραφία εξυπηρετούσε ανάγκες επικοινωνίας και εκπαίδευσης λόγω γεωγραφικών, οικονομικών, κοινωνικών ή άλλων συνθηκών (Μίμινου, Ανθία; Σπανακά, Αδαμαντία, 2013). Οι Επιστήμες της Αγωγής την ανέδειξαν και την εμπλούτισαν με χαρακτηριστικά της δικής τους εξέλιξης, όπως είναι οι σύγχρονες θεωρίες μάθησης και διδασκαλίας, η ομαδοσυνεργατική και μαθητοκεντρική μάθηση, κλπ., ενώ πολύ σημαντική είναι και η συμμετοχή των ΤΠΕ (Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας) στην διαμόρφωση και την διάδοση της Εξ ΑΕ (Λιοναράκης, 2006) . Διαμορφώνεται, επομένως σταδιακά η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση διάφορων μεθόδων και εργαλείων και στην πιο σύγχρονη μορφή της γίνεται Διαδικτυακή, εφόσον το Διαδίκτυο καθίσταται το βασικό μέσο διάχυσης και εφαρμογής της.

Επισημαίνεται ότι η Διαδικτυακή ΕξΑΕ δεν είναι μια αποσπασματική διαδικασία, δεν μπορούμε να την δούμε ανεξάρτητα από άλλα επιστημονικά πεδία και κλάδους (Λιοναράκης, 2006) ούτε υλοποιείται με την απλή ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού σε μια ιστοσελίδα, μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική διαδικασία που δεν διαφέρει στους στόχους και στα αποτελέσματα από την συμβατική διδασκαλία. Αντίθετα, είναι μια ολοκληρωμένη διαδικασία μάθησης που παρέχει στους εκπαιδευόμενους υποστήριξη, γνώση, ευελιξία και επιλογές. Είναι μια διαδικασία πολύπλοκη που, προκειμένου να λειτουργήσει αποτελεσματικά απαιτεί προσεκτικό σχεδιασμό, οργάνωση και στοχοθεσία, ενώ ο τρόπος εφαρμογής και λειτουργίας της μπορεί να λάβει διαφορετική μορφή ανάλογα με τις συνθήκες που εφαρμόζεται, το μαθησιακό αντικείμενο, το γνωστικό επίπεδο και τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων στους οποίους απευθύνεται (Bozkurt & Ramesh, 2020).

Ταυτόχρονα υπάρχει μια πληθώρα μοντέλων εφαρμογής της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης που μπορούν να λειτουργήσουν κατά περίπτωση. Ανάλογα με την εκπαιδευτική βαθμίδα και τους εκπαιδευτικούς στόχους, μπορεί να αποτελέσει κύρια ή συμπληρωματική μέθοδο εκπαίδευσης (Σοφός, Κώστας, & Παράσχου, 2015). Δεν υπάρχει, λοιπόν, ένας μόνο τρόπος εφαρμογής της ΕξΑΕ, ούτε μία μορφή λειτουργίας της. Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση φέρει τα χαρακτηριστικά της ευελιξίας, της πολυμορφικότητας και της προσαρμοστικότητας ανάλογα με τον στόχο που καλείται να υπηρετήσει σε κάθε περίπτωση. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της είναι, επίσης, ότι ενώ δανείζεται στοιχεία θεωρίας και εφαρμογών από άλλες μορφές και εμπειρίες εκπαίδευσης, δεν ταυτίζεται ούτε συμπίπτει με κάποια, αλλά διαφέρει από αυτές.

Επομένως η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση είναι πολυμορφική, ευέλικτη και συνδέεται με την απόλυτη ελευθερία επιλογών στα μέσα μεταφοράς της πληροφορίας και επικοινωνίας. Ακολουθεί έναν ανεξάρτητο μετρήσιμο δρόμο επιλογών, οι οποίες την καθιστούν αυτόνομο επιστημονικό και ερευνητικό πεδίο στον ευρύτερο τόπο των επιστημών της αγωγής (Λιοναράκης, 2006).

7. Μορφές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕξΑΕ) Σύγχρονη – Ασύγχρονη – Μεικτή / Συνδυαστική

Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση διαθέτει την ευελιξία και την δυνατότητα να προσαρμόζεται ανάλογα με τις συνθήκες, τις απαιτήσεις και τους στόχους της ώστε να ανταποκρίνεται κάθε φορά στις ανάγκες, το επίπεδο και τις ιδιαιτερότητες των εκπαιδευόμενων.

Στην εφαρμογή της η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση μπορεί να είναι Ασύγχρονη, Σύγχρονη ή Μεικτή – Συνδυαστική. Η Ασύγχρονη ΕξΑΕ (e-mail, εκπαιδευτική τηλεόραση, μαγνητοσκοπημένες ομιλίες/διαλέξεις) επιτρέπει σε διδάσκοντες και διδασκόμενους να αλληλεπιδρούν σε διαφορετικό χρόνο και ανεξάρτητα του τόπου στον οποίο μπορεί να βρίσκονται. Το σημαντικό πλεονέκτημα της ασύγχρονης ΕξΑΕ είναι η ευελιξία στον χώρο, τον χρόνο και τον ρυθμό της μάθησης. Οι διδασκόμενοι μπορούν να διαμορφώσουν το δικό τους ατομικό πρόγραμμα μελέτης και επαναλήψεων. Η Ασύγχρονη ΕξΑΕ προσφέρει τη δυνατότητα προσαρμογής στις μαθησιακές ανάγκες αλλά και τις χρονικές δυνατότητες των εκπαιδευόμενων, γι αυτό και αυτή η μορφή εκπαίδευσης είναι πολύ δημοφιλής στην εκπαίδευση ενηλίκων. Βέβαια, υπάρχει ένα χρονικό πλαίσιο και ένα χρονοδιάγραμμα μέσα στο οποίο οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να ολοκληρώσουν έναν μαθησιακό κύκλο (Κόκκινος, 2005).

Η Σύγχρονη ΕξΑΕ (τηλεδιάσκεψη, ζωντανή μετάδοση ομιλιών/διαλέξεων) χρησιμοποιεί τεχνολογίες που παρέχουν τη δυνατότητα σε διδάσκοντες και διδασκόμενους να αλληλεπιδρούν μέσω ήχου, εικόνας και δεδομένων σε πραγματικό χρόνο ανεξάρτητα του γεωγραφικού χώρου στον οποίο μπορεί να βρίσκονται. Βασικά πλεονεκτήματα της σύγχρονης ΕξΑΕ είναι η ευελιξία στο χρόνο και στον τόπο, η δυνατότητα αντίδρασης ή αλληλεπίδρασης του διδασκόμενου σε πραγματικό χρόνο, η αμεσότητα στην επικοινωνία και η αίσθηση της ομάδας, της τάξης που είναι γνώριμη στους μαθητές. Επίσης, από την σκοπιά της οικονομίας είναι αρκετά προσιτή αφού ο απαιτούμενος εξοπλισμός περιλαμβάνει τη δυνατότητα σύνδεσης καθώς και ηλεκτρονική συσκευή τύπου tablet η συσκευή κινητού τηλεφώνου, που είναι διαθέσιμα στους περισσότερους.

Η Μεικτή ή Συνδυαστική ΕξΑΕ αποτελεί συγκερασμό και συνεργασία Σύγχρονης και Ασύγχρονης Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Οι δυο μορφές λειτουργούν συμπληρωματικά και προσφέρουν τις προϋποθέσεις για ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον συνδυαστικής μάθησης (Αναστασιάδης, 2014).

Είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση ως ολοκληρωμένη μορφή εκπαίδευσης μπορεί με τη σωστή μέθοδο και οργάνωση να λειτουργήσει υποστηρικτικά και συμπληρωματικά με την παραδοσιακή διδασκαλία στην σχολική τάξη. Με την ευελιξία της και τις δυνατότητες που έχει να ξεπερνά τα εμπόδια της γεωγραφίας και του χρόνου, προεκτείνει το μάθημα πέρα από τα συμβατικά όρια του σχολικού προγράμματος (Wikipedia, 2020).

7.1 Αποτελεσματική Διαδικτυακή Μάθηση

Η Διαδικτυακή Μάθηση προκειμένου να είναι αποτελεσματική έχει τη δυνατότητα διαμορφώνεται και να προσαρμόζεται ώστε να προσφέρει στους εκπαιδευόμενους αντίστοιχες συνθήκες και παροχές με αυτές της δια ζώσης: πρόσβαση σε ποικίλο μαθησιακό υλικό και βιβλιοθήκες, δυνατότητα συνεργασίας και ομαδικότητας, στήριξη ψυχολογική και συναισθηματική, δυνατότητα επικοινωνίας, έκφρασης αλλά και δημιουργικής συμμετοχής μέσα από το Διαδικτυακό σύστημα διαχείρισης μαθημάτων που χρησιμοποιείται (Λιοναράκης, 2006). Την ίδια στιγμή για την

υλοποίησή της χρησιμοποιεί καινοτόμες μεθοδολογίες και εργαλεία που μπορούν να δώσουν ακόμη μεγαλύτερη ώθηση τόσο στην εκπαιδευτική / μαθησιακή διαδικασία, αλλά και στην εμπειρία που αποκομίζουν οι εκπαιδευόμενοι, αποκομίζοντας εμπειρίες και γνώσεις που η συμβατική διδασκαλία δεν μπορεί να προσφέρει (άμεση πρόσβαση σε πηγές, μετακίνηση στον χώρο και τον χρόνο μέσω εικόνας και ήχου κλπ) προσδίδοντας στη διδασκαλία εντονότερο το στοιχείο της βιωματικότητας και της εμπειρίας. Επομένως η ΕξΑΕ δεν διαφέρει από την συμβατική Εκπαίδευση ως προς το αποτέλεσμα της. Προσφέρει μάθηση, γνώση, πνευματική και ηθική καλλιέργεια, ανάπτυξη δεξιοτήτων, κοινωνικοποίηση κλπ., χρησιμοποιώντας διαφορετικά και καινοτόμα εργαλεία, τεχνολογίες και μεθοδολογίες που προσφέρουν τη δυνατότητα για νέους δρόμους στην εκπαιδευτική πράξη. (Λιοναράκης, 2006). Όπως είναι λογικό, η επίτευξη των παραπάνω προϋποθέτει την κατάλληλη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ΕξΑΕ πράγμα που σημαίνει ότι είναι απαραίτητο να προηγείται σχεδιασμός, οργάνωση, δημιουργία κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού στον κατάλληλο χρόνο. Η εμπειρία έχει δείξει ότι προκειμένου υλοποιηθεί μια πλήρης σειρά μαθημάτων Εξ Αποστάσεως απαιτείται για την ανάλογη προετοιμασία χρόνος που υπολογίζεται από έξι έως εννέα μήνες (Hodges, Moore, Lockee, Trust, & Bond, 2020). Στην ομάδα που αναλαμβάνει τη διεκπεραίωση αυτού του σύνθετου και απαιτητικού έργου συμμετέχουν: α. ο Εκπαιδευτικός φορέας (π.χ. το Υπουργείο Παιδείας), β. ο Φορέας παραγωγής μαθημάτων που αναλαμβάνει την ευθύνη σχεδιασμού των μαθημάτων ή των προγραμμάτων σπουδών (π.χ. το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής) , γ. οι Εκπαιδευτικοί (δάσκαλοι, καθηγητές) (Φεσάκης, 2009).

Ωστόσο, υπάρχει αρκετή προκατάληψη σχετικά με την αποτελεσματικότητα της ΕξΑΕ, η οποία φέρει ένα στίγμα χαμηλότερης ποιότητας από την δια ζώσης (Hodges, Moore, Lockee, Trust, & Bond, 2020). Μια τέτοια προσέγγιση οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην έλλειψη ενημέρωσης, εκπαίδευσης και εμπειρίας των δασκάλων, στην υστέρηση εξοπλισμού και υποδομών των σχολείων, στο χαμηλό εισόδημα των οικογενειών που δεν μπορούν να διαθέσουν στα παιδιά τους σύνδεση στο διαδίκτυο και ηλεκτρονική συσκευή αλλά και στην πρόχειρη και συχνά βιαστική εφαρμογή της ΕξΑΕ, όταν προκύπτει ανάγκη (Morgan, 2020).

Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση μπορεί να προσφέρει αποτελέσματα εφάμιλλα με αυτά της συμβατικής εκπαίδευσης, εφόσον επιλέγονται οι κατάλληλες μέθοδοι και χρησιμοποιούνται οι αντίστοιχα οι κατάλληλες τεχνολογίες που εξασφαλίζουν την επικοινωνία και την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων στην ΕξΑΕ. (Κόκκινος, 2005).

Σε κάθε περίπτωση είναι σκόπιμο να θυμόμαστε ότι οι πραγματικές συνθήκες μιας αίθουσας διδασκαλίας (αλληλεπίδραση, αμεσότητα, φυσική παρουσία, παλμός, εξωγλωσσική επικοινωνία, διαχείριση χρόνου, κλπ) δεν μπορούν να αντικατασταθούν από μια οθόνη, ούτε από το περιβάλλον του εικονικού κόσμου. Αντίστοιχα η ΕξΑΕ παρέχει δυνατότητες διαφορετικής, συχνά καινοτόμας προσέγγισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας (πρόσβαση σε πηγές, εικόνα, ήχος, συνεργασίες κλπ). Επομένως, χρειάζεται σε κάθε περίπτωση να έχουμε υπόψη ότι τα ψηφιακά και διαδικτυακά εργαλεία έχουν τα δικά τους χαρακτηριστικά, που θα πρέπει να ληφθούν ως έχουν (Λιοναράκης, 2006). Αυτές τις ιδιότητες και δυνατότητες μπορούμε να τις αξιοποιήσουμε κατάλληλα για να δημιουργήσουμε μια νέα σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα που θα δίνει τη δυνατότητα κατάρτισης και γνώσης των δυνατοτήτων της τεχνολογίας, ενώ παράλληλα θα τις αξιοποιεί ανανεώνοντας την εκπαιδευτική πράξη.

8. Επείγουσα Διαδικτυακή Εκπαίδευση

Είναι σημαντικό να γίνει επισήμανση των διαφορών μεταξύ της Διαδικτυακής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και της Επείγουσας Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Παρά τον παραπλήσιο τίτλο, πρόκειται για διαδικασίες που διαφοροποιούνται σημαντικά ως προς τις συνθήκες λειτουργίας, την στοχοθεσία, αλλά και σημαντικές διαφορές στον τρόπο εφαρμογής. Η Επείγουσα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Emergency Remote Teaching, ERT) αφορά σε μια προσωρινή αλλαγή στην διδακτική / εκπαιδευτική διαδικασία λόγω έκτακτων συνθηκών και περιλαμβάνει αποκλειστικά τη χρήση λύσεων για απομακρυσμένη διδασκαλία, προκειμένου να αντιμετωπιστεί μια κρίση ή κατάσταση έκτακτης ανάγκης και με στόχο την επιστροφή στην συμβατική δια ζώσης διδασκαλία μόλις αρθούν οι συνθήκες που την ανέστειλαν. Στην περίπτωση της Επείγουσας ΕξΑΕ ο βασικός στόχος είναι η διατήρηση της επαφής με την εκπαιδευτική διαδικασία σε συνδυασμό με την στήριξη και την εμπύχωση και όχι η δημιουργία ενός καινούργιου εκπαιδευτικού πλαισίου που θα έχει μια σταθερή παρουσία στην εκπαιδευτική διαδικασία. Άλλωστε, οι κρίσεις και οι καταστροφές που οδηγούν στην απότομη μετάβαση στην Επείγουσα ΕξΑΕ επηρεάζουν και τις προτεραιότητες των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών, μαθητών και των οικογενειών τους. Δεν είναι δεδομένο, για παράδειγμα, ότι όλοι οι μαθητές θα είναι σε θέση να παρακολουθήσουν τα μαθήματα ή να κάνουν τις εργασίες που τους αναθέτουν. (Hodges, Moore, Lockee, Trust, & Bond, 2020).

Ειδικά στην συγκυρία της πανδημίας του SARS-CoV-2 (COVID-19), υπάρχει επιπλέον διαφορά στον τρόπο αξιοποίησης και χρήσης αυτής της μορφής ΕξΑΕ από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, αφού όλοι οι εμπλεκόμενοι στην διαδικασία καλούνται να προσαρμοστούν σε συνθήκες πρωτόγνωρες καθώς πρόκειται για την πρώτη κρίση παγκόσμιας κλίμακας στην ψηφιακή εποχή (Bozkurt & Ramesh, 2020). Αυτό σημαίνει ότι συνθήκες και ιδιαίτερες ανάγκες που μπορεί να προκύψουν από την συγκεκριμένη πανδημία, είναι ακόμη στο στάδιο της εκδήλωσης και της εξέλιξής τους, γεγονός που μπορεί να οδηγεί τους διαχειριστές σε αμηχανία ή στο να κρατήσουν στάση αναμονής, μέχρι να γίνει κατανοητό το περιβάλλον που η πανδημία δημιουργεί. Μέχρι τώρα τέτοιες έκτακτες πρακτικές Επείγουσας Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης εφαρμόζονταν σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή πολεμικών συρράξεων (Sommers, 1999). Κάτω από τέτοιες συνθήκες η Επείγουσα ΕξΑΕ οργανώνεται ώστε να διεξάγεται με τη χρήση απλών τεχνολογικών εργαλείων, ώστε να μην χρειαστεί η προμήθεια τεχνολογικού εξοπλισμού, ενώ παράλληλα δίνεται περισσότερη έμφαση στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των μαθητών οι οποίοι σε καιρό κρίσης ή έκτακτης ανάγκης έχουν περισσότερο ανάγκη από συναισθηματική και ηθική στήριξη (Bozkurt & Ramesh, 2020). Άρα, στην εφαρμογή και λειτουργία της Επείγουσας ΕξΑΕ είναι σκόπιμο να λαμβάνονται υπόψη και οι ιδιαίτερες συνθήκες που κατά περίπτωση αυτή τίθεται σε εφαρμογή.

Η Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση είναι μια εναλλακτική επιλογή που προσφέρει ευελιξία και μπορεί να αποτελέσει είτε ολοκληρωμένη διδακτική και μαθησιακή μέθοδο, είτε συμπλήρωμα και δυνατότητα δημιουργικής προσέγγισης για την συμβατική ζωντανή διδασκαλία στην παραδοσιακή τάξη. Η Επείγουσα ΕξΑΕ γίνεται υποχρεωτική κατάσταση, λόγω των συνθηκών που την επιβάλουν. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να χρησιμοποιήσουμε διαφορετικές στρατηγικές και να προσεγγίσουμε την κάθε κατάσταση με άλλες προτεραιότητες (Bozkurt & Ramesh, 2020). Και είναι πολύ σημαντική η χρήση των σωστών όρων, γιατί όταν καταφεύγουμε στην Επείγουσα ΕξΑΕ και την ονομάζουμε Διαδικτυακή Εξ

Αποστάσεως Εκπαίδευση ή Διαδικτυακή Μάθηση, ενώ παράλληλα υποθέτουμε ότι η απλή χρήση διαδικτυακών εργαλείων και η μεταφορά του μαθήματος της τάξης σε μια πλατφόρμα αρκεί για να εφαρμόσουμε Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, κινδυνεύουμε να υποπέσουμε σε λάθη που απαξιώνουν τις μεθόδους και δημιουργούν στρεβλή εικόνα γι αυτές. Γιατί όταν εξομαλυνθούν οι συνθήκες και επιστρέψουν στο φυσιολογικό, αυτό που θα θυμούνται οι άνθρωποι θα είναι το κακό παράδειγμα μιας Διαδικτυακής ΕξΑΕ από μια δύσκολη εποχή, ενώ οι μακροχρόνιες προσπάθειες για την οργάνωση και την αποτελεσματική λειτουργία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης θα έχουν ξεχαστεί (Bozkurt & Ramesh, 2020). Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι υπάρχουν σαφείς διαφορές ανάμεσα στην Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και στην Επείγουσα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, που επιβάλουν το διαχωρισμό των δύο πρακτικών αλλά και την σωστή – κατά περίπτωση – χρήση των συγκεκριμένων όρων και μεθόδων, αντίστοιχα.

Ας ελπίσουμε ότι η απειλή του COVID-19 θα είναι σύντομα μια ανάμνηση για όλους μας. Όταν αυτό συμβεί, δεν πρέπει απλώς να επιστρέψουμε στις πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης που χρησιμοποιούσαμε πριν από τον ιό, ξεχνώντας την Επείγουσα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Είναι μια μέθοδος που μπορεί να λειτουργήσει ως συμπληρωματικό εργαλείο στην παραδοσιακή Δια Ζώσης Διδασκαλία, δίνοντάς της ώθηση για ανανέωση της μορφής και του περιεχομένου της. Πιθανότατα όμως να υπάρξουν στο μέλλον και άλλα ζητήματα σχετικά με θέματα δημόσιας υγείας και ασφάλειας, που να επιβάλουν την υιοθέτηση και εφαρμογή ανάλογων πρακτικών. Με αφετηρία, λοιπόν την παρούσα συγκυρία αναδύεται η ανάγκη οργάνωσης σχεδιασμού και δημιουργίας υποδομών που μπορούν να υποστηρίξουν την νέα εκπαιδευτική πραγματικότητα. Αναπόσπαστο μέρος αυτής της προετοιμασίας αποτελεί η μεθοδική κατάρτιση και ενημέρωση των εκπαιδευτικών ώστε να διαθέτουν τις δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν να διδάσκουν και να κρατούν την επαφή τους με τους μαθητές και την μαθησιακή διαδικασία εφόσον προκύψει μια τέτοια ανάγκη.

9. Μεθοδολογικό πλαίσιο

Προκειμένου ένας ερευνητής να μπορέσει να μελετήσει επαρκώς το αντικείμενο της έρευνάς του, αλλά και να συναγάγει έγκυρα και αξιόπιστα επιστημονικά συμπεράσματα, επιλέγει να εφαρμόσει κάποια αντίστοιχα έγκυρη, αξιόπιστη και αποδεκτή από την επιστημονική κοινότητα μέθοδο. Αυτό σημαίνει ότι χρησιμοποιεί συγκεκριμένα εργαλεία και ακολουθεί συγκεκριμένα βήματα, ώστε να καταφέρει να αποκομίσει συμπεράσματα ακριβή και χρήσιμα για το επιστημονικό πεδίο που ερευνά. Είναι πολύ σημαντικό, ανάλογα με το αντικείμενο της έρευνας να επιλέγεται η κατάλληλη μέθοδος που επιτρέπει την εξαγωγή έγκυρων και αξιόπιστων συμπερασμάτων.

9.1 Ποσοτική Έρευνα

Στο χώρο των κοινωνικών επιστημών χρησιμοποιούνται δύο βασικά είδη έρευνας, η ποσοτική και η ποιοτική. Η Ποσοτική Έρευνα αναφέρεται στη συστηματική διερεύνηση και αποκάλυψη φαινομένων, γενικών κανονικοτήτων ή τάσεων χρησιμοποιώντας στατιστικές μεθόδους, μαθηματικά μοντέλα με βάση συγκεκριμένες

κλίμακες μέτρησης. Συνήθως χρησιμοποιείται ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα που προκύπτει από συλλογή δεδομένων τα οποία εξετάζονται σε σχέση με συγκεκριμένες μεταβλητές και επιδιώκεται γενίκευση σε ένα ευρύτερο πληθυσμό. Η συλλογή των δεδομένων γίνεται με δομημένα πρωτόκολλα, όπως τα ερωτηματολόγια (Πανεπιστήμιο Κύπρου). Σκοπός της ποσοτικής έρευνας είναι η εύρεση σχέσεων μεταξύ διαφόρων παραγόντων και η αποτύπωση των συμπερασμάτων που προκύπτουν από αυτές τις σχέσεις. Μια ποσοτική έρευνα ακολουθεί κατά κανόνα έναν αυστηρό και προκαθορισμένο ερευνητικό σχεδιασμό, σύμφωνα με τον οποίο οι περισσότερες κρίσιμες αποφάσεις έχουν ληφθεί από τον ερευνητή πριν από τη διεξαγωγή της έρευνας στο ερευνώμενο πεδίο. Τελική επιδίωξη είναι να γίνει έλεγχος υποθέσεων που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων και οι οποίες έχουν προκύψει παραγωγικά (deductive) από συγκεκριμένα θεωρητικά πλαίσια. Βασικές προϋποθέσεις που οφείλει να πληροί μια ποσοτική προσέγγιση είναι η εγκυρότητα, η αξιοπιστία, η αντικειμενικότητα και η αντιπροσωπευτικότητα (Τσιώλης, 2013).

9.2 Ποιοτική Έρευνα

Η Ποιοτική Έρευνα προσφέρει στον ερευνητή τη δυνατότητα να εμβαθύνει και να κατανοήσει τα κοινωνικά φαινόμενα, απαντώντας σε ερωτήσεις όπως «γιατί;» και «πώς;» (Πανεπιστήμιο Κύπρου). Σε αντίθεση με την ποσοτική μέθοδο που επιδιώκει την επαλήθευση υποθέσεων και την γενίκευση τους στον πληθυσμό, η ποιοτική προσέγγιση στοχεύει στην αποτύπωση νέων παραμέτρων και συσχετισμών, αλλά και νέων θεωρητικών μοντέλων αναφορικά με την ερμηνεία και κατανόηση ενός κοινωνικού φαινομένου (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005). Σύμφωνα με τους Drisko και Maschi στην διεθνή διεπιστημονική βιβλιογραφία αναφέρονται 11 «ονομασμένες» παραλλαγές ποιοτικής ανάλυσης, από αναλύσεις διάρθρωσης περιεχομένου, έως ανάλυση εικόνων, έως αξιολόγηση αναλύσεις περιεχομένου, κατευθυνόμενη ανάλυση και αθροιστική ανάλυση περιεχομένου κλπ (Drisko & Maschi, 2016). Σκοπός της έρευνας κατά την ποιοτική προσέγγιση δεν είναι ο έλεγχος υποθέσεων που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων, αλλά η ανακάλυψη νέων πτυχών και διαστάσεων του εξεταζόμενου αντικείμενου και η σε βάθος κατανόησή του. Σημαντικό στοιχείο για την επιλογή αυτής της μεθόδου έρευνας είναι ότι, τα κοινωνικά φαινόμενα έχουν την ιδιαιτερότητα να έχουν μια δυναμική διάσταση. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι στατικά και παγιωμένα, αλλά εξελίσσονται και μεταβάλλονται διαρκώς. Οι ερευνητές μέσα από την ποιοτική προσέγγιση προσπαθούν να ερευνηθούν και να ερμηνεύσουν αυτή την διαρκή μεταβολή και διαμόρφωση. Επιδιώκουν, κατά συνέπεια, να εξετάσουν τα ερευνώμενα φαινόμενα «εκ των έσω», μέσα δηλαδή από την οπτική, τις εμπειρίες και τις ιστορίες των συμμετεχόντων σε αυτά υποκειμένων. Η ποιοτική προσέγγιση επομένως μελετά την πολλαπλή φύση των κοινωνικών φαινομένων και εστιάζει στη διαφοροποίηση και στην ποικιλία της κοινωνικής ζωής. Τα υπό εξέταση φαινόμενα / γεγονότα ερμηνεύονται εντός των πλαισίων στα οποία τοποθετούνται. Επίσης αποφεύγεται ο κατακερματισμός τους σε παραμέτρους (μεταβλητές) και προσεγγίζονται συνολικά, ως ολότητες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην αναζητούνται μόνον οι αντιπροσωπευτικές, αλλά και οι «αρνητικές» (negative) ή οι «αποκλίνουσες» (deviant) περιπτώσεις (Τσιώλης, 2013).

Συχνά συναντάμε την άποψη ότι μια ποιοτική έρευνα απαιτεί τη διαχείριση λιγότερων δεδομένων συγκριτικά με μια ποσοτική έρευνα. Το γεγονός ότι στις ποιοτικές έρευνες παράγεται συνήθως μικρότερος αριθμός περιπτώσεων, αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι γίνεται επεξεργασία μικρότερου όγκου δεδομένων. Άλλωστε η ποιοτικές μέθοδοι παράγουν πολύ μεγαλύτερο εύρος πληροφοριών και πολύ πιο

πυκνό νοηματικά περιεχόμενο σε σχέση με τις ποσοτικές μεθόδους. Μάλιστα, επειδή τα ποιοτικά δεδομένα δεν διαθέτουν τυποποιημένο χαρακτήρα ή συγκεκριμένη δομή εκ των προτέρων, είναι πιο σύνθετα και πολύπλοκα ως δεδομένα (Τσιώλης, Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες, 2015).

9.3 Μικτή Προσέγγιση

Στο πλαίσιο μιας έρευνας υπάρχει και η δυνατότητα - που βρίσκει πολλούς υποστηρικτές - μικτής προσέγγισης, όπου γίνεται συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής μεθόδου, ώστε να αξιοποιηθούν τα πλεονεκτήματα της κάθε μεθόδου και να αντισταθμιστούν αποτελεσματικότερα οι αδυναμίες της κάθε μιας. Οι Μικτές προσεγγίσεις συνδυάζουν ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους κατά το μεθοδολογικό τους σχεδιασμό για να αξιοποιούν καλύτερα τα πλεονεκτήματα της κάθε μεθόδου και αντιμετωπίζουν αποτελεσματικότερα τις αδυναμίες της κάθε μιας. με τη χρήση μεικτών μεθόδων έρευνας, μπορεί να δώσει απαντήσεις σ' ένα ευρύτερο φάσμα ερευνητικών ερωτημάτων - Ο συνδυασμός ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας μπορεί να προσφέρει πληρέστερη και σφαιρικότερη γνώση - Οι μεικτές μέθοδοι έρευνας μπορούν να αξιοποιηθούν για την προαγωγή της γενικευσιμότητας των ερευνητικών αποτελεσμάτων. (Ισαρη & Πουρκός, 2015) Αυτός ο συνδυασμός είναι ευρύτερα γνωστός ως Τριγωνισμός (Μάγος, 2005) ή Τριγωνοποίηση, που επιτρέπει την καλύτερη τεκμηρίωση συμπερασμάτων μέσω της διασταύρωσης των ευρημάτων (Ισαρη & Πουρκός, 2015).

10. Ανάλυση Περιεχομένου

Στις ποιοτικές έρευνες συνήθως παράγεται ένας μεγάλος όγκος υλικού, το οποίο μπορεί να είναι ιδιαίτερα πλούσιο, «πυκνό», πολύπλοκο ή και χαοτικό λόγω της μη τυποποιημένης εκ των προτέρων μορφής του. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να προσεγγίσουμε και να αναλύσουμε το υλικό αυτό, ανάλογα με το είδος του και τον σχεδιασμό του ερευνητή (Ισαρη & Πουρκός, 2015).

Η ανάλυση περιεχομένου (content analysis) αποτελεί μια μέθοδο που χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό και την αναγνώριση μοτίβων στην καταγεγραμμένη επικοινωνία. Αφορά στην επεξεργασία τεκμηρίων γραπτής λεκτικής επικοινωνίας (βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά, δημοσιογραφικά και επιστημονικά άρθρα, ημερολόγια, δημοσιεύσεις, συνεντεύξεις, καταχωρίσεις σε κοινωνικά δίκτυα, κλπ) και θεωρείται μια από τις καλύτερες τεχνικές στον χώρο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005). Η ανάλυση περιεχομένου μπορεί να είναι είτε ποσοτική με επίκεντρο την μέτρηση και την καταμέτρηση των τεκμηρίων που συγκεντρώνονται, είτε ποιοτική με επίκεντρο την ερμηνεία και την κατανόησή τους (Luo, 2019). Στηρίζεται στην ιδέα της ταξινόμησης των προς εξέταση στοιχείων ή τεκμηρίων με βάση κάποιες κατηγορίες που επιλέγει ή διαμορφώνει ο ερευνητής. Η ποικιλία των κατηγοριών είναι πολύ ευρεία, μια και από τη φύση της μεθόδου υπάρχει η ευελιξία δημιουργίας νέων κατηγοριών ανάλογα με το περιεχόμενο και τη στόχευση της εκάστοτε έρευνας. Εξαιτίας όμως της ποικιλίας τους είναι δύσκολη η ταξινόμηση των τύπων των διαφόρων κατηγοριών (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005).

Λόγω αυτής της ευελιξίας και της ποικιλίας στον τρόπο επεξεργασίας του υλικού, η ποιοτική έρευνα θεωρείται πρόχειρη και χαλαρή μέθοδος. Αυτή η αντίληψη, ωστόσο δεν είναι βάσιμη, καθώς η ποιοτική έρευνα διέπεται από σαφείς και καθιερωμένες μεθοδολογικές αρχές και διαδικασίες που οι ερευνητές καλούνται να

ακολουθήσουν. Δεν είναι σωστό να εξισώνουμε την ευελιξία με την μεθοδολογική χαλαρότητα και την έλλειψη συστήματος κατά την ερευνητική διαδικασία (Τσιώλης, Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες, 2015).

Αντίθετα, η επιλογή της κατάλληλης μεθόδου για την εμβάθυνση στο περιεχόμενο, την κατανόηση και ερμηνεία των τεκμηρίων συντελεί στον εντοπισμό και την ανάδειξη σημαντικών στοιχείων και πληροφοριών, όπως είναι τα χαρακτηριστικά του περιεχομένου (θέμα, ύφος κλπ), τα χαρακτηριστικά του πομπού (θεσμική θέση, σκοπός κλπ) και των αποδεκτών του τεκμηρίου (κοινωνικές ομάδες, ηλικιακές ομάδες κλπ). Αυτά τα στοιχεία μας επιτρέπουν αντίστοιχα την μελέτη των σκοπών και των μέσων του μηνύματος. Έτσι οι διάφορες μορφές επικοινωνίας και το υλικό που προκύπτει από τις διάφορες μορφές της καθίσταται παρατηρήσιμο φαινόμενο και μετουσιώνεται σε πεδίο ενδιαφέροντος, μελέτης και έρευνας κοινωνικών γεγονότων, σχέσεων, φαινομένων (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005). (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005).

Ένας ερευνητής που επιλέγει στην ποιοτική του έρευνα να προχωρήσει σε ανάλυση περιεχομένου χρειάζεται να ακολουθήσει συγκεκριμένα βήματα: α. επιλογή της ανάλυσης περιεχομένου β. προσδιορισμό του υλικού που θα χρησιμοποιηθεί γ. επιλογή μονάδων ανάλυσης δ. δημιουργία κατηγοριών κωδικοποίησης ε. κωδικοποίηση υλικού στ. ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων (Eleanor Chelimsky, 1989). Η επιλογή μονάδων ανάλυσης και η δημιουργία κατηγοριών κωδικοποίησης όπως και η κωδικοποίηση του υλικού αποτελούν ιδιαίτερα βήματα που συναντάμε στην ανάλυση περιεχομένου. Η μονάδα ανάλυσης καθορίζεται και εξαρτάται απόλυτα από τον τύπο της ανάλυσης περιεχομένου που επιλέγουμε κάθε φορά. Στις ποιοτικές έρευνες περισσότερο ενδιαφέρον υπάρχει για το «διαφορετικό», το «καινούργιο», ανεξάρτητα από τη συχνότητα εμφάνισής του. Έτσι, ενώ στις αναλύσεις ποσοτικού τύπου έχει σημασία η συχνότητα εμφάνισης μιας λέξης ή ενός θέματος και οι πληροφορίες ταξινομούνται και αξιολογούνται με βάση το κριτήριο αυτό.

Η δημιουργία κατηγοριών κωδικοποίησης είναι απαραίτητη για την ταξινόμηση και παρακολούθηση του υλικού που έχει επιλεγεί, καθώς και του περιεχομένου του. Ταυτόχρονα η ύπαρξη κατηγοριών επιτρέπει την ποσοτικοποίηση των στοιχείων που προκύπτουν από την έρευνα, άρα συνιστούν απαραίτητο εργαλείο για την τριγωνοποίηση της έρευνας και την συναγωγή εγκυρότερων αποτελεσμάτων (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005). Κάθε κατηγορία αποτελείται από μια ομάδα κειμένων ή γενικότερα τεκμηρίων που έχουν κοινά χαρακτηριστικά ή ιδιότητες (λέξεις, θέμα, μορφή κλπ) που την διαφοροποιούν από άλλες κατηγορίες. «Η διάκριση σε κατηγορίες αποτελεί την πεμπουσία της ανάλυσης περιεχομένου, καθώς το σύστημα των κατηγοριών χρησιμεύει ως πλαίσιο για την διαλογή του αναλυτέου υλικού». Ωστόσο δεν είναι εύκολος ο προσδιορισμός των σημασιολογικών κατηγοριών λόγω της πολυσημίας και αμφισημίας λέξεων και εκφράσεων. Η δυσκολία αυτή μπορεί να ξεπεραστεί από τη στιγμή που θα αποκρυσταλλωθεί η σημασιολογική χροιά κάθε λέξης/ έκφρασης, εφαρμόζοντας τους κανόνες της αντικειμενικότητας της εξαντλητικότητας, της καταλληλότητας και του αμοιβαίου αποκλεισμού, ώστε να διασφαλίσουμε την αποφυγή σφαλμάτων, παρανοήσεων, επαναλήψεων ή παραλείψεων. «Οι ταξινομικές κατηγορίες λοιπόν κάνοντας διακριτή την ανάλυση προσδίδουν εγκυρότητα στην έρευνα», σύμφωνα με την Τζάνη (Τζάνη & Κεχαγιάς, 2005).

10.1 Παραγωγική, Επαγωγική, Απαγωγική διαδικασία ανάλυσης

Όταν η διαδικασία της κωδικοποίησης και της ανάλυσης – ερμηνείας των δεδομένων γίνεται με βάση προεπιλεγμένα θέματα ή εννοιολογικά σχήματα που λειτουργούν ως φόρμες ταξινόμησης για τα δεδομένα που θέλουμε να αναλύσουμε, εφαρμόζουμε την παραγωγική διαδικασία, «από πάνω προς τα κάτω». Αντίθετα, όταν η κωδικοποίηση ξεκινά από τα δεδομένα που έχουμε συγκεντρώσει και κινούμαστε «προς τα πάνω», δηλαδή στην διαμόρφωση εννοιολογικών σχημάτων και θεματικών κατηγοριών, τότε η διαδικασία είναι επαγωγική.

Η απαγωγική διαδικασία αποτελεί μια τρίτη επιλογή που συνδυάζει τις δύο προηγούμενες. Σύμφωνα με αυτή ο ερευνητής μπορεί να ξεκινήσει την κωδικοποίηση έχοντας ένα αρχικό θεματικό / εννοιολογικό πλαίσιο, το οποίο λειτουργεί ως αφετηρία της ανάλυσης, ενώ μπορεί να το τροποποιήσει και να μετασχηματίσει στην πορεία δημιουργώντας και νέες κατηγορίες ή θέματα. Έτσι υπάρχει η δυνατότητα να αναδειχθούν νέες και διαφορετικές πτυχές που θα προκύψουν από την ανάλυση του προς επεξεργασία υλικού. Η ανάλυση από την σκοπιά της απαγωγικής προσέγγισης απαιτεί από τον ερευνητή να αναλάβει ρόλο δημιουργικό και δυναμικό που δεν περιορίζεται στην «προδιαγεγραμμένη» πορεία που υποδεικνύει η παραγωγική προσέγγιση, ούτε ακολουθεί την επαγωγική πορεία ως παρατηρητής των δεδομένων. Η απαγωγική προσέγγιση επιτρέπει την ανάπτυξη διαλογικής προσέγγισης των δεδομένων από τον ερευνητή. Με αφετηρία ένα συγκεκριμένο θεωρητικό πλαίσιο ο ερευνητής μπορεί να αξιοποιήσει την εμπειρία και την παρατηρητικότητά του ώστε να προσεγγίσει νέα γνώση και να φέρει στο φως νέες πληροφορίες που με άλλες μεθόδους δεν θα μπορούσαν να εντοπιστούν (Τσιώλης, Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες, 2015).

10.2 Μεθοδολογία Έρευνας

Αφορμή για την παρούσα εργασία στάθηκε η αναστολή λειτουργίας των σχολικών μονάδων και η εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης τόσο με την μορφή Σύγχρονης, όσο και Ασύγχρονης. Η αναστολή λειτουργίας των σχολείων για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας είναι ένα πρωτόγνωρο φαινόμενο, όπως και η χρήση ηλεκτρονικών και ψηφιακών μέσων για την υλοποίηση της διδακτικής διαδικασίας από απόσταση, τόσο για τους μαθητές, όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Έχει ενδιαφέρον να εντοπιστούν και να περιγραφούν τα χαρακτηριστικά αυτής της επιλογής ώστε με βάση την εφαρμογή και τα χαρακτηριστικά της μεθόδου που εφαρμόστηκε να μπορέσουμε να επισημάνουμε αλλά και να διαφοροποιήσουμε το είδος της ΕξΑΕ: Διαδικτυακή Εκπαίδευση ή Επείγουσα Διαδικτυακή Εκπαίδευση.

Ο διαχωρισμός αυτός δεν είναι τυπικός, αντίθετα μας επιτρέπει να αναγνωρίσουμε την ολοκληρωμένη μορφή της Διαδικτυακής ΕξΑΕ, η οποία διαθέτει τις ιδιότητες και τις επιλογές ώστε να μπορεί να λειτουργήσει ως βασική διδακτική μέθοδος, όταν δεν μπορεί να λειτουργήσει η δια ζώσης συνάντηση μαθητών και δασκάλων ή ως συμπληρωματική στην παραδοσιακή διδασκαλία μέθοδο στο πλαίσιο του σύγχρονου σχολείου που εκμεταλλεύεται τα τεχνολογικά εργαλεία ώστε να διευρυνθεί το πεδίο των γνώσεων και των δεξιοτήτων μαθητών και εκπαιδευτικών. Η Κατεπείγουσα Διαδικτυακή Εκπαίδευση, από την άλλη, εφαρμόζεται – όπως δηλώνεται και από την ονομασία της – σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης για μικρό χρονικό διάστημα και με στόχους που δεν θέτουν ως προτεραιότητα την διδακτική/μαθησιακή διαδικασία, αλλά την διατήρηση της επαφής μεταξύ διδασκόντων και διδασκόμενων, την εμπύχωση και την ηθική / ψυχολογική στήριξη. Ο διαχωρισμός των μορφών της

Διαδικτυακής Εκπαίδευσης, επομένως, βοηθά στο να αναδειχθεί η κάθε μία και να γίνεται σωστή διαχείριση και χρήση τους ανάλογα με τους στόχους και τις συνθήκες κάθε φορά.

Τα τεκμήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την σύνταξη της εργασίας συγκεντρώθηκαν από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και ιστοσελίδες με εκπαιδευτικό περιεχόμενο¹ οι οποίες, επίσης συγκεντρώνουν μεγάλη επισκεψιμότητα καθώς αποτελούν σημαντική πηγή πληροφόρησης για εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές αναφορικά με θέματα εκπαίδευσης. Η ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, που θεσμικά χαράσσει και εποπτεύει την εκπαιδευτική πολιτική στην χώρα μας, www.minedu.gov.gr, αποτελεί τη βασική πηγή για την συγκέντρωση των ανακοινώσεων, των εγκυκλίων και των οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης τον καιρό της πανδημίας.

Πηγή τεκμηρίων ήταν και το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο ΠΣΔ www.sch.gr; , το εθνικό δίκτυο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας, που διασυνδέει ηλεκτρονικά με ασφάλεια όλα τα σχολεία της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων και των μονάδων της αλλοδαπής, τις υπηρεσίες και τους εποπτευόμενους φορείς του ΥΠΠΕΘ σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, τους φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης, τους μαθητές, τα στελέχη της εκπαίδευσης και τους λοιπούς εκπαιδευτικούς και φορείς του ΥΠΠΕΘ. Μέσω του συγκεκριμένου ιστοχώρου λειτουργεί η πλατφόρμα webex που χρησιμοποίησαν εκπαιδευτικοί και μαθητές για την υλοποίηση της Σύγχρονης Διαδικτυακής Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας, καθώς και ειδικά σχεδιασμένες ψηφιακές υπηρεσίες μάθησης, επικοινωνίας και συνεργασίας, διακυβέρνησης, καθώς και υπηρεσίες υποστήριξης και αρωγής των χρηστών σε όλα τα σχολεία της επικράτειας, ακόμα και στα πλέον απομακρυσμένα.

Οι ιστοσελίδες www.alfavita.gr; www.e-paideia.org; www.esos.gr; και www.ipaideia.gr; www.sch.gr; επιλέχθηκαν για την συγκέντρωση των τεκμηρίων που χρησιμοποιήθηκαν στην εργασία, καθώς είναι δημοφιλείς ιστότοποι με σημαντική επισκεψιμότητα και αναρτήσεις σε καθημερινή βάση για θέματα που αφορούν στην Εκπαίδευση, τους λειτουργούς της, αλλά και όλους τους εμπλεκόμενους. Οι δημοσιεύσεις σε αυτές τις ιστοσελίδες δεν περιλαμβάνουν μόνο αναδημοσιεύσεις των ανακοινώσεων του Υπουργείου Παιδείας σχετικά με την εφαρμογή της ΕξΑΕ, αλλά και κείμενα, ανακοινώσεις και σχόλια συνδικαλιστικών οργάνων, συλλόγων και εκπαιδευτικών αναφορικά με τα επίσημα δημοσιεύματα. Οι αναρτήσεις αυτές αποτυπώνουν τις αντιδράσεις στα μέτρα και τις οδηγίες του ΥΠαιΘ, τις θέσεις των οργάνων και των φορέων, που αποτυπώνουν την εικόνα της εφαρμογής της ΕξΑΕ και εντοπίζουν τα προβλήματα που προέκυψαν στην πρακτική της εφαρμογής. Ταυτόχρονα, διατυπώνονται απόψεις και προτείνονται λύσεις, εντοπίζονται καλές πρακτικές και επισημαίνονται χρήσιμα στοιχεία που μπορούν να αποτελέσουν ουσιαστική βοήθεια για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης στο εξής.

Ο συνολικός αριθμός των τεκμηρίων που χρησιμοποιήθηκαν και πρόσφεραν υλικό για την εκπόνηση της εργασίας είναι τριακόσια είκοσι (320) και καλύπτουν το χρονικό διάστημα από τις 8 Μαρτίου 2020 όταν δημοσιεύτηκαν οι πρώτες

¹ www.minedu.gov.gr , www.alfavita.gr , www.sch.gr , www.e-paideia.org , www.esos.gr, www.ipaidia.gr

πληροφορίες για την επερχόμενη αναστολή λειτουργίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, μέχρι την λήξη του σχολικού έτους 12 Ιουνίου για τα Γυμνάσια και τα Λύκεια και 26 Ιουνίου για τα Δημοτικά και Νηπιαγωγεία.

10.3 Ερευνητικοί Άξονες

Εφόσον ο στόχος της εργασίας ήταν να περιγραφούν τα χαρακτηριστικά της Διαδικτυακής ΕξΑΕ που εφαρμόστηκε, υπήρχαν αρχικά ορισμένες προκαθορισμένες θεματικές κατηγορίες ή εννοιολογικά σχήματα που αφορούσαν στον εντοπισμό των χαρακτηριστικών της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης όπως εφαρμόστηκε και ακολουθήθηκε η απαγωγική προσέγγιση στην επεξεργασία των τεκμηρίων, ώστε να μην υπάρξει περιορισμός στην αναζήτηση συγκεκριμένων στοιχείων και πληροφοριών, αλλά να ξεδιπλωθεί – κατά το δυνατόν – η εικόνα του φαινομένου, όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένα. Τα τεκμήρια που συγκεντρώθηκαν μελετήθηκαν και αρχικά κατατάχθηκαν με χρονολογική σειρά, ώστε να εμφανιστούν τα χαρακτηριστικά της Διαδικτυακής ΕξΑΕ ανά εβδομάδα εφαρμογής της. Στην πορεία όμως διαπιστώθηκε ότι τα σημαντικά χαρακτηριστικά αυτής της πρωτόγνωρης για τα εκπαιδευτικά μας δεδομένα μεθόδου καθώς και τα ζητήματα που προέκυψαν από την πρακτική της εφαρμογή, διέτρεχαν όλη τη χρονική περίοδο που μελετήθηκε. Τα τεκμήρια ακολούθως χωρίστηκαν σε ενότητες ανάλογα με την προέλευσή τους και για κάθε ένα σημειώθηκαν λέξεις-κλειδιά ή συνοπτικότερες περιγραφές με μορφή τίτλου, ώστε να προκύψουν τα θέματα που κυριάρχησαν.

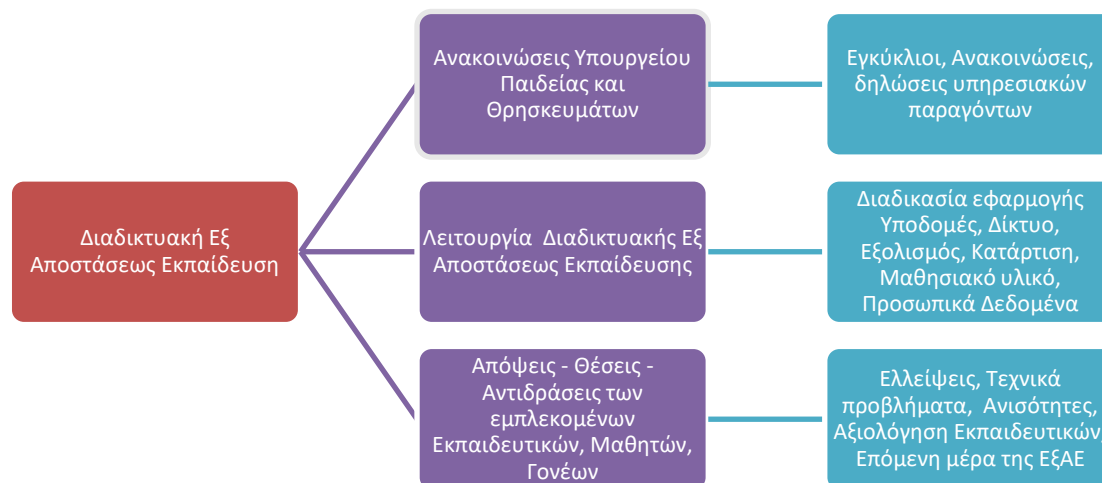
Αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας ήταν να προκύψουν τρεις βασικές θεματικές κατηγορίες που είναι: α. Οι ανακοινώσεις του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι εγκύκλιοι με οδηγίες για τον τρόπο εφαρμογής της Διαδικτυακής ΕξΑΕ, καθώς και σχετικές παρεμβάσεις της Υπουργού και υπηρεσιακών παραγόντων του ΥΠαιΘ, β. Η λειτουργία της Διαδικτυακής ΕξΑΕ και τα θέματα που ανέκυψαν στην πορεία εφαρμογής της, γ. Απόψεις, θέσεις και αντιδράσεις από την πλευρά των εμπλεκόμενων στη διαδικασία εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων (βλ Γράφημα 1). Κάθε θεματική ενότητα από τις παραπάνω επιμερίζεται σε υποενότητες ανάλογα με το συγκεκριμένο ζήτημα που καταγράφεται / σχολιάζεται στα αντίστοιχα τεκμήρια και έτσι μπορούμε να έχουμε μια πολύπλευρη αλλά και αρκετά περιγραφική αποτύπωση του τρόπου που λειτούργησε η Διαδικτυακή ΕξΑΕ αλλά και των δυσκολιών, των προβλημάτων, των ελλείψεων, παράλληλα με τις νέες δυνατότητες και καλές πρακτικές που αναδείχθηκαν μέσα από αυτή την εμπειρία.

Η μελέτη των τεκμηρίων με αυτό τον τρόπο επιτρέπει να εντοπίσουμε τα χαρακτηριστικά, τις ιδιότητες και δυνατότητες της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης όπως εφαρμόστηκε, αλλά και προβλήματα, δυσκολίες, αστοχίες, επιφυλάξεις, δίπλα σε ιδέες και προτάσεις για υπέρβαση των δυσκολιών ή λύσεις. Παράλληλα τίγονται ζητήματα σχετικά με την ετοιμότητα και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην νέα αυτή εκπαιδευτική / διδακτική πραγματικότητα, τις συνθήκες εργασίας, αλλά και σκέψεις και προβληματισμούς για την επόμενη μέρα. Ξεχωριστή μνεία γίνεται για την Ειδική Εκπαίδευση και την Ιδιωτική Εκπαίδευση.

Οι απόψεις και οι σκέψεις των μαθητών δεν καταγράφονται στα διαθέσιμα τεκμήρια, βρίσκουμε όμως υλικό με τις απόψεις και τις τοποθετήσεις συλλόγων γονέων και κηδεμόνων που αποτυπώνουν την πλευρά των παιδιών, έστω και έμμεσα. Ενδεχομένως να είναι σκόπιμο σε επόμενο χρόνο να γίνει ανάλογη έρευνα που να απευθύνεται συγκεκριμένα στους μαθητές και τις μαθήτριες και που θα αποτυπώνει

με μεγαλύτερη λεπτομέρεια τις δικές τους απόψεις, βιώματα, τοποθετήσεις για την εμπειρία τους στην ΕξΑΕ.

Θεματικοί Άξονες

Γράφημα 1

Οι πληροφορίες και τα στοιχεία που προκύπτουν μετρήθηκαν και ποσοτικοποιήθηκαν προκειμένου να είναι πιο εύχρηστα και ευκολότερα προσπελάσιμα. Εννοιολογικός χάρτης και πίνακες με γραφήματα επιτρέπουν την σχηματική παρουσίαση των στοιχείων που προέκυψαν από την μελέτη των τεκμηρίων. Με τον τρόπο αυτό γίνεται η προσπάθεια να αποτυπωθούν όσο γίνεται πιο αντιπροσωπευτικά τα χαρακτηριστικά της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας που εφαρμόστηκε στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση της χώρας μας κατά την διάρκεια του πρώτου κύματος της εξάπλωσης του κορωνοϊού (SARS-CoV-2 (Covid-19)).

Όλα τα παραπάνω θα μπορούσαν να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο για το άμεσο μέλλον, καθώς οι εξελίξεις τόσο στον τεχνολογικό τομέα, όσο και στον χώρο της εκπαίδευσης αλλά και οι συνθήκες λειτουργίας της κοινωνίας γενικότερα, δείχνουν ότι η Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση έχει τα χαρακτηριστικά εκείνα που της επιτρέπουν να αναμορφώσει εντελώς την εκπαιδευτική διαδικασία, να ανοίξει νέους δρόμους προς τη γνώση και να αλλάξει εντελώς τη μορφή και το περιεχόμενο του σχολείου αλλά και τον ρόλο των εκπαιδευτικών και τον τρόπο συμμετοχής των μαθητών.

11. Χαρακτηριστικά και Εφαρμογές της Διαδικτυακής - Επείγουσας Διαδικτυακής Εκπαίδευσης τον καιρό της Πανδημίας: Ανάλυση Περιεχομένου Δημοσιεύσεων στο Διαδίκτυο

Το ξέσπασμα της πανδημίας της νόσου του κορωνοϊού 2019 (COVID-19) είχε τεράστιες επιπτώσεις στην καθημερινότητα των ανθρώπων σε όλο τον πλανήτη και επηρέασε όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες σε επίπεδο ατομικό, κοινωνικό, θεσμικό, οικονομικό. Η εκπαίδευση αντίστοιχα επηρεάστηκε από την εξέλιξη αυτή και προκειμένου να συνεχίσει να προσφέρει το παιδαγωγικό και μαθησιακό της έργο, πέρασε στην λειτουργία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Σύμφωνα με την UNESCO, περισσότεροι από 1.3 δισεκατομμύρια μαθητών/τριών, δηλαδή περίπου το 90% των μαθητών παγκοσμίως (Vrasidas, 2020) χρειάστηκε να μεταβούν από την παραδοσιακή δια ζώσης διδασκαλία στη σχολική τάξη σε μια νέα και για τους περισσότερους πρωτόγνωρη διδακτική πρακτική, της Εξ Αποστάσεως διδασκαλίας. Παρακολουθώντας και συμμετέχοντας στις διεθνείς εξελίξεις, αντίστοιχα, στην Ελλάδα το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων προχώρησε στη λήψη αντίστοιχων μέτρων με αναστολή λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων όλων των βαθμίδων και εφαρμογή για πρώτη φορά σε τέτοια μορφή και έκταση Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Το γεγονός αυτό διαμόρφωσε νέες και πρωτόγνωρες συνθήκες στο πεδίο της Εκπαίδευσης, επηρεάζοντας και μεταβάλλοντας την σχολική καθημερινότητα εκατοντάδων χιλιάδων μαθητών και εκπαιδευτικών αλλά και των οικογενειών τους.

Προκειμένου να διαμορφωθεί μια σαφέστερη εικόνα για το πώς έγινε η διαχείριση και η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας στο πεδίο της εκπαίδευσης στη χώρα μας, είναι ενδιαφέρον, να παρακολουθήσουμε τον τρόπο που η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση εφαρμόστηκε στην εκπαιδευτική καθημερινότητα, καθώς και τα χαρακτηριστικά της. Η διαδικασία της παρατήρησης μας επιτρέπει να εντοπίσουμε τους όρους και τον τρόπο με τον οποίο το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων υλοποίησε το εγχείρημα της ΕξΑΕ στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση της χώρας μας, καθώς και τους προβληματισμούς, τις δυσκολίες, τα εμπόδια που προέκυψαν στην πορεία αυτής της επιλογής. Τα τεκμήρια που χρησιμοποιήθηκαν για να γίνει αυτή η αποτύπωση αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων αλλά και άλλες δημοφιλείς εκπαιδευτικές ιστοσελίδες που αποτελούν πηγή ενημέρωσης και πληροφόρησης εκπαιδευτικών, μαθητών, κηδεμόνων και γονέων. Άρθρα, ανακοινώσεις, δημοσιεύσεις με αφητηρία την έναρξη της αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας συντελούν στην σύνθεση της εικόνας και στην αποτύπωση της ώστε να είναι δυνατή η προσέγγιση και αποτίμηση αυτής της κατάστασης που άλλαξε ριζικά τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε την έννοια του μαθήματος, της τάξης, της διδασκαλίας. Επιλέγοντας την ανάλυση περιεχομένου ως μέθοδο προσέγγισης του υλικού μπορούμε να διαχειριστούμε τον όγκο του πληροφοριακού υλικού και ταυτόχρονα να έχουμε πολύπλευρη προσέγγιση του θέματος.

Ξεκινώντας από τις ανακοινώσεις και τις οδηγίες που εξέδωσε το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων αναφορικά με την εφαρμογή και λειτουργία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, αποτυπώθηκαν δράσεις, απόψεις και αντιδράσεις από την πλευρά των εμπλεκόμενων στη διαδικασία εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων.

Βασικός στόχος είναι η κατά το δυνατόν συνολική προσέγγιση του τρόπου που εφαρμόστηκε η ΕξΑΕ στην Ελλάδα. Πρόθεση της εργασίας είναι να εντοπίσουμε τα χαρακτηριστικά αυτής της νέας μορφής εκπαίδευσης, να επισημάνουμε προτερήματα, καλές πρακτικές, προβλήματα, δυσκολίες, αστοχίες ή παραλείψεις. Η επισήμανση αυτών αποσκοπεί στον εντοπισμό και την βελτίωση, στο εξής των τρωτών σημείων με ανάλογες προσαρμογές, καθώς η Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση έχει έρθει στην εκπαιδευτική ζωή για να μείνει. Παράλληλα, μέσα από την πολύπλευρη αυτή εικόνα επιζητείται να αποτυπωθεί η ταυτότητα αυτής της μορφής εκπαίδευσης: Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση ή Επείγουσα Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση. Ένας τέτοιος διαχωρισμός λειτουργεί επίσης ως ένα χρήσιμο εργαλείο, αφού έχουμε να κάνουμε με δυο διαφορετικές πρακτικές, με άλλο χαρακτήρα και σκοπιμότητα, επομένως διαφοροποιούνται οι προσδοκίες και τα αποτελέσματα που περιμένουμε αντίστοιχα. Είναι σκόπιμο, λοιπόν, να αποσαφηνιστεί το είδος της μεθόδου που εφαρμόστηκε στη χώρα μας, ώστε να γίνει καλύτερη αποτίμηση του γεγονότος, αλλά και αξιοποίηση της εμπειρίας που αποκτήθηκε, στην διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής στο μέλλον.

12. Εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

12.1 Υπουργείο Παιδείας - Ανακοινώσεις και Οδηγίες σε Εκπαιδευτικούς και Μαθητές

Η γρήγορη εξάπλωση των κρουσμάτων του Sars-CoV-2 (covid-19) σε συνδυασμό με την υψηλή μεταδοτικότητα και τα εξίσου υψηλά ποσοστά θνητότητας, οδήγησαν στην λήψη μέτρων εκ μέρους της κυβέρνησης προκειμένου να περιοριστεί κατά το δυνατόν η εξάπλωση του ιού. Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων από την πλευρά του πρότεινε την αναστολή λειτουργίας όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, ενώ ανακοίνωσε ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο της εφαρμογής Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας προκειμένου να διατηρηθεί η επαφή των μαθητών με την εκπαιδευτική διαδικασία και να μην χρειαστεί να επεκταθεί το διδακτικό έτος².

Λίγες μέρες αργότερα τα υγειονομικά δεδομένα και οι αποφάσεις της πολιτικής ηγεσίας έδειξαν ότι η αναστολή της λειτουργίας των σχολικών μονάδων θα είχε περισσότερη διάρκεια, με αποτέλεσμα να ανακοινωθεί η άμεση ενεργοποίηση της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας και η εφαρμογή της σε όλα τα σχολεία της χώρας μετά από μικρή πιλοτική εφαρμογή σε επιλεγμένες περιοχές. Η Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία, σύμφωνα με τον σχεδιασμό που ανακοινώθηκε, προσφέρθηκε με Σύγχρονες και Ασύγχρονες μεθόδους οι οποίες μπορούν να συνδυάζονται και να προσαρμόζονται σύμφωνα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις κάθε εκπαιδευτικής μονάδας, ώστε αυτές να λειτουργήσουν σχετικά αυτόνομα αλλά και με ευελιξία και να αξιοποιήσουν τα εργαλεία της ΕξΑΕ ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών³.

² Ανακοινώσεις Υπουργού Παιδείας https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315305_i-ex-apostaseos-ekpaideysi-den-skopeyei-na-antikatastisei-ti-dia-zosis-oyte-na

³ Τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία Σύγχρονης και Ασύγχρονης Διδασκαλίας: <https://www.minedu.gov.gr/dimofili/44344-13-03-20-eimaste-etoimoi-ksekina-i-eks-apostaseos-ekpaidefsi-stirizoume-tin-ekpaideftiki-koinotita-me-kainotoma-ergaleia-8>

Στις ανακοινώσεις του Υπουργείου τονίζεται σαφώς ότι στόχος δεν είναι ούτε να υποκατασταθεί η δια ζώσης διδασκαλία από την εξ αποστάσεως, ούτε να προχωρήσει η διδασκαλία σε νέα ύλη και διδακτικές ενότητες, αλλά να διατηρηθεί η επαφή των παιδιών με την εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, με τους συμμαθητές τους και να στηριχθούν συναισθηματικά ώστε να αντιμετωπίσουν καλύτερα αυτή τη πρωτόγνωρη για όλους κατάσταση.

Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του ΥΠαιΘ, τρεις είναι οι διαθέσιμες επιλογές ΕξΑΕ που βρίσκονταν στη διάθεση μαθητών και εκπαιδευτικών: α. Σύγχρονη Διδασκαλία μέσω πλατφόρμας τηλεδιάσκεψης, β. Ασύγχρονη Διδασκαλία με χρήση ηλεκτρονικών εφαρμογών και εργαλείων αλληλογραφίας και επικοινωνίας, και γ. Εκπαιδευτική Τηλεόραση.

12.2 Σύγχρονη Διδασκαλία

Η Σύγχρονη Διδασκαλία υλοποιείται μέσα από πλατφόρμες τηλεδιάσκεψης. Για το σκοπό αυτό στο ΠΣΔ (Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο) ενσωματώθηκε η πλατφόρμα www.lessons.sch.gr που παρέχει τη δυνατότητα για τηλεδιασκέψεις τύπου BBB, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την σύγχρονη επικοινωνία εκπαιδευτικών – μαθητών και προσφέρει τη δυνατότητα εφαρμογής Ομαδοσυνεργατικής Μάθησης. Επισημαίνεται ότι η επιλογή της πλατφόρμας που θα αξιοποιηθεί έγκειται στη διακριτική ευχέρεια του/της κάθε εκπαιδευτικού, σύμφωνα με τις οδηγίες, δίνοντας αρχικά την εικόνα της ευελιξίας ως προς την επιλογή του ψηφιακού εργαλείου. Ωστόσο ενθαρρύνεται η χρήση της προτεινόμενης από το ΥΠΑΙΘ πλατφόρμας και ως ισχυρό επιχείρημα προβάλλεται η ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που διασφαλίζεται από τον πάροχο της εν λόγω εφαρμογής. Μέθοδοι και εργαλεία που τυχόν έχουν αναπτυχθεί και αξιοποιούνται ήδη από τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς είναι δυνατόν να συνεχίσουν να αξιοποιούνται. Μάλιστα για την Ιδιωτική Εκπαίδευση προβλέπεται η χρήση της πλατφόρμας και των ψηφιακών εργαλείων που κάθε σχολείο επιλέγει κατά περίπτωση. Πάντως, σε κάθε περίπτωση εφίσταται η προσοχή στη διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων των μαθητών/τριών και στη σχετική ενημέρωση των γονέων/κηδεμόνων σχετικά με την εφαρμογή του Νέου Ευρωπαϊκού Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

12.3 Ασύγχρονη Διδασκαλία - Εκπαιδευτική Τηλεόραση

Η Ασύγχρονη Διδασκαλία υλοποιείται με χρήση των υπάρχουσών δομών του ΥΠαιΘ (e-mail, e-books, αποθετήρια, διδακτικά σεμινάρια), εργαλεία που τόσο οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν για ανταλλαγή πληροφοριών, υλικού, εργασιών. Η Εκπαιδευτική Τηλεόραση με τη σειρά της παρέχει τη δυνατότητα παρουσίασης και προβολής μαγνητοσκοπημένων μαθημάτων – προγραμμάτων, που υποστηρίζουν και συμπληρώνουν τη θεματολογία των σχολικών μαθημάτων.

Περισσότερες πληροφορίες, απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις, διευκόλυνση σε πρακτικά και διαδικαστικά θέματα παρέχονται από το ΥΠαιΘ μέσω της ιστοσελίδας www.mathainoumestospiti.gov.gr; παρέχει πληροφορίες για την ΕξΑΕ και την εφαρμογή της, ώστε να διευκολύνονται σε θέματα πρακτικά και διαδικαστικά.

Στις ανακοινώσεις του ΥΠαιΘ διευκρινίζεται σαφώς ότι Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση που τίθεται σε εφαρμογή δεν υποκαθιστά την ζωντανή τάξη, ούτε προβλέπει την κάλυψη νέας ύλης, αλλά η ΕΞΑΕ είναι στην παρούσα συγκυρία το πιο πρόσφορο εργαλείο διατήρησης της επαφής των μαθητών με την εκπαιδευτική διαδικασία.

Κατά την εφαρμογή της ΕξΑε στην χώρα μας, γρήγορα διαπιστώνεται ότι δίνεται έμφαση στην Σύγχρονη Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία, ενώ οι άλλες μορφές ΕξΑΕ, όπως η Ασύγχρονη ΕξΑΕ (με χρήση ηλεκτρονικών μηνυμάτων) ή η Εκπαιδευτική Τηλεόραση, περνούν σε δεύτερη θέση, με πολύ λιγότερες αναφορές σε αυτές και τις δυνατότητές τους. Ωστόσο οι επιλογές αυτών των μορφών ΕξΑΕ αποτελούν συστατικό μέρος της ολοκληρωμένης Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας, καθώς μπορούν να υποστηρίξουν ένα σημαντικό μέρος της λειτουργίας της μεθόδου, να μειώσουν τον χρόνο παραμονής μπροστά στην οθόνη για τους μαθητές, και να τους προσφέρουν το περιθώριο να προσαρμόσουν τη συμμετοχή και τη μελέτη τους στις συνθήκες που επικρατούν στην καθημερινότητά τους. Από την μελέτη των τεκμηρίων προκύπτει ότι όταν γίνεται λόγος για Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, τα σχόλια, οι παρατηρήσεις, οι ενστάσεις, οι αναφορές σε προβλήματα λειτουργίας και χρήσης, αφορούν στην Σύγχρονη Διαδικτυακή Διδασκαλία μέσω της πλατφόρμας WEBEX.

12.4 Πρόσβαση των μαθητών στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Αναφορικά με το ζήτημα της δυνατότητας πρόσβασης των μαθητών στην ψηφιακή μορφή διδασκαλίας, το Υπουργείο αναφέρει ότι 99% των συνδέσεων είναι ευρυζωνικές, άρα η συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και επομένως και στην ΕξΑΕ. Για όσους μαθητές δεν διαθέτουν σύνδεση internet, προσφέρεται η δυνατότητα σύνδεσης μέσω σταθερού τηλεφώνου με αστική χρέωση. Επιπλέον, η εφαρμογή της ΕξΑΕ θεωρείται από το ΥΠαιΘ ως ευκαιρία για περαιτέρω εμβάθυνση των μαθητών αλλά και των εκπαιδευτικών στις ψηφιακές δεξιότητες.

12.5 Επάρκεια Εξοπλισμού

Προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες σε εξοπλισμό για την υλοποίηση και παρακολούθηση της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας, το Υπουργείο ανακοίνωσε τη διάθεση laptops και τα tablets στις σχολικές μονάδες από τα μέσα Απριλίου, σύμφωνα με την Υπουργό, με πρώτη προτεραιότητα εκείνες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη⁴. Οι Διευθυντές, ανάλογα με τις ανάγκες που παρουσιάζονται, θα μπορούν να δανείζουν τον εξοπλισμό σε εκπαιδευτικούς ή μαθητές του σχολείου τους, όπως η υπουργός Παιδείας, Νίκη Κεραμέως, σε συνέντευξή της στην ΕΡΤ1, το πρωί του Σαββάτου 11 Απριλίου. Δήλωσε παράλληλα ότι το υπουργείο φρόντισε να μην χρεώνονται τα δεδομένα σε πρόσβαση από κινητά δίκτυα, από την Τετάρτη 8 Απριλίου, σε ψηφιακές πλατφόρμες που χρησιμοποιεί το υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα σχολεία.

12.6 Αποστολή Οδηγιών - Εγκυκλίων για την εφαρμογή της ΕξΑΕ

Παράλληλα στάλθηκαν από το ΥΠαιΘ στις σχολικές μονάδες εγκύκλιοι με Οδηγίες προς τους Διευθυντές και τους Εκπαιδευτικούς σχετικά με τον τρόπο

⁴ Η ΠΝΠ (ΦΕΚ 68/τ Α'/20.03.2020) εδώ:

<https://www.taxheaven.gr/law/%CE%A0%CE%9D%CE%A020.03.2020/2020>

Ακολουθούν οδηγίες για την παραλαβή και διαχείριση του εξοπλισμού.

Δείτε το έγγραφο αναλυτικά

<http://alfavita.gr/sites/default/files/2020-05/%CE%A98%CE%96%CE%A946%CE%9C%CE%A4%CE%9B%CE%97-%CE%91%CE%91%CE%95.pdf>

εφαρμογής της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας, τόσο της Σύγχρονης, όσο και της Ασύγχρονης, ενώ ανάλογες οδηγίες βρίσκουμε στην ιστοσελίδα του ΥΠαιΘ⁵

Η έναρξη εφαρμογής της ΕξΑΕ ορίστηκε για τις 16 Μαρτίου 2020, ξεκινώντας από την Γ' Λυκείου, καθώς η προετοιμασία και συμμετοχή των μαθητών στις Πανελλαδικές εξετάσεις, κάνει ακόμη πιο μεγάλη την ανάγκη για συνέχιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας το συντομότερο. Έτσι η εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας λειτούργησε αρχικά πιλοτικά σε μαθητές της Γ' τάξης των ημερήσιων ΓΕΛ και ΕΠΑΛ που παρακολουθούν μαθήματα Πανελλαδικώς εξεταζόμενα. Τις αμέσως επόμενες ημέρες η Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία επεκτάθηκε και στις υπόλοιπες Λυκειακές τάξεις και τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές βαθμίδες αντίστοιχα.

Επιδίωξη του Υπουργείου Παιδείας ήταν επίσης – σύμφωνα με τις ανακοινώσεις – να δοθεί μεγαλύτερη αυτονομία σε κάθε σχολική μονάδα, έτσι ώστε να προσαρμόσει την παρεχόμενη δυνατότητα εξ αποστάσεως διδασκαλίας στις υφιστάμενες ανάγκες της. Σε αυτό το πλαίσιο ανακοινώθηκε πως οι Διευθυντές/ντριες των σχολείων, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, μπορούσαν να διαμορφώσουν το πρόγραμμα για κάθε σχολική τάξη. Έτσι, ο/η Διευθυντής/ντρια όλων των τύπων Λυκείου ορίστηκαν ως υπεύθυνοι/ες ομάδας υποστήριξης, η οποία θα αποτελούνταν από τον/την ίδιο/α και από τουλάχιστον έναν εκπαιδευτικό με εξειδικευμένες ψηφιακές δεξιότητες (π.χ. εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΠΕ86, επιμορφωτής Β' επιπέδου ΤΠΕ κτλ.), για να προσφέρουν καθοδήγηση και υποστήριξη στους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς του σχολείου (πρώτη γραμμή υποστήριξης). Στους Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου ανατέθηκε η παιδαγωγική υποστήριξη του εγχειρήματος αυτού. Σε δεύτερο επίπεδο η Κεντρική Ομάδα Τηλεκπαίδευσης του Υπουργείου ανέλαβε να παρέχει ενημέρωση στις ομάδες υποστήριξης των σχολικών μονάδων, ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να έχουν ενημέρωση για τον τρόπο εγκατάστασης και χρήσης της ψηφιακής πλατφόρμας WEBEX , που είναι το βασικό ψηφιακό εργαλείο της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας.

Στις 16 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε πιλοτική τηλεδιάσκεψη ενημέρωσης των μονάδων υποστήριξης των Λυκείων 16 νομών της χώρας με την Κεντρική Ομάδα Τηλεκπαίδευσης του ΥΠαιΘ για διευκρινίσεις και επίλυση πρακτικών ζητημάτων. Από τις 17 Μαρτίου ξεκίνησε η άμεση πιλοτική εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε επιλεγμένες περιοχές, αφού έλαβαν και οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί ατομικό σύνδεσμο και οδηγίες εγκατάστασης. Κατόπιν, άμεσα δημιουργήθηκαν ομάδες υποστήριξης και στα υπόλοιπα Λύκεια της χώρας τα οποία εντάχθηκαν στην ίδια διαδικασία τις αμέσως επόμενες ημέρες.

12.7 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Το ζήτημα της προστασίας και της διαχείρισης Προσωπικών Δεδομένων ανέκυψε από την απαιτούμενη καταχώριση προσωπικών στοιχείων για την χρήση των ψηφιακών μέσων της ΕξΑΕ και το ΥΠαιΘ αποσαφήνισε ότι η χρήση των προσωπικών δεδομένων γίνεται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και πλήρως

⁵ Οι επίσημες οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας για την εξ αποστάσεως Διδασκαλία <https://www.minedu.gov.gr/exetaseis-2/1650-covid19/44445-21-03-2020-odigies-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaidefsi>)

εναρμονισμένες με όσα προβλέπονται από τον Νέο Ευρωπαϊκό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 2016/679 και τις διατάξεις του νόμου 4624/2019⁶ σε σχέση με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενώ η επεξεργασία τους πραγματοποιείται μόνο στο πλαίσιο της εφαρμογής της ΕξΑΕ⁷. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις τα δεδομένα αυτά κοινοποιούνται στους παρόχους με τους οποίους συνεργάζεται το ΥΠαιΘ αποκλειστικά και μόνο προκειμένου να θα κοινοποιηθούν σε συνεργαζόμενους με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων παρόχους υπηρεσιών πληροφορικής και διαδικτυακού χώρου, αποκλειστικά και μόνο προκειμένου να καταστεί τεχνικά δυνατή η σύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία, μέσω της σχετικής πλατφόρμας τηλεδιασκέψεων, και μόνο για όσο χρονικό διάστημα ισχύει η διαδικασία της ΕξΑΕ. Στη συνέχεια τα στοιχεία αυτά διαγράφονται⁸. Με αντίστοιχο τρόπο γίνεται η χρήση και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων μαθητών ή/και γονέων, που συμμετέχουν στην Σύγχρονη Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Σχετικά με την ασφάλεια και την προστασία των προσωπικών δεδομένων, οι Διευθυντές αναλαμβάνουν την ενημέρωση γονέων και μαθητών, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΥΠαιΘ.

12.8 Σύγχρονη μετάδοση μαθήματος από την τάξη

Ξεκινώντας η επαναλειτουργία των σχολείων τον Μάιο του 2020, προέκυψε ζήτημα με τους μαθητές που για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας αλλά και της δικής τους δεν θα μπορούσαν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα της τάξης τους με φυσική παρουσία. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτές οι περιπτώσεις και να μπορέσουν οι μαθητές να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, ψηφίστηκε διάταξη για την Ταυτόχρονη Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση⁹.

Σύμφωνα με την διάταξη προβλέφθηκε η δυνατότητα ταυτόχρονης διδασκαλίας σε μαθητές που συμμετέχουν στο μάθημα με φυσική παρουσία και σε μαθητές που συμμετέχουν εξ αποστάσεως, σε περίπτωση επιδημικής νόσου. Μέριμνα του Υπουργείου ήταν να μην μείνει κανείς μαθητής πίσω, να μην αποκοπούν από την εκπαιδευτική διαδικασία οι μαθητές που πρέπει να παραμείνουν σπίτι. Επιπλέον, προβλεπόταν, σε περίπτωση έκτακτου ή απρόβλεπτου γεγονότος, η δυνατότητα συνολικής σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, για όσο διαρκεί η έκτακτη ή απρόβλεπτη συνθήκη (π.χ. σε περίπτωση φυσικών καταστροφών). Επισημαίνεται ότι η διάταξη συντάχθηκε μετά από διαβούλευση με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Η ταυτόχρονη μετάδοση του μαθήματος πραγματοποιούνταν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην καταγράφεται ήχος, ούτε εικόνα των μαθητών, αλλά να φαίνεται μόνο ο

⁶ Νόμος 4624/2019: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-dedomena-prosopikou-kharaktera/nomos-4624-2019-phok-137a-29-8-2019.html>

⁷ Νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 2016/679: <https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/3e485e15-11bd-11e6-ba9a-01aa75ed71a1>

⁸ Σημείωση: Για οποιαδήποτε απορία έχετε σε σχέση με την επεξεργασία των προσωπικών σας δεδομένων από το Ελληνικό Δημόσιο ή/και τα σχετικά δικαιώματά σας, παραμένουμε στη διάθεσή σας. e-mail επικοινωνίας gengram.abe@minedu.gov.gr.

⁹ η διάταξη εδώ: <https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2020/11263085.pdf>

εκπαιδευτικός και ο πίνακας και μόνο κατά την διάρκεια της παράδοσης – κωδικοί δόθηκαν μόνο στους μαθητές ώστε να μπορούν να συνδεθούν, προστατεύοντας με τον τρόπο αυτό τα Προσωπικά Δεδομένα τους και των γονιών τους. Μάλιστα έγιναν συστάσεις ώστε να μην ανταλλάσσονται οι κωδικοί μέσω κοινωνικών δικτύων για περισσότερη ασφάλεια¹⁰.

Η πρακτική της ταυτόχρονης σύγχρονης μετάδοσης του μαθήματος από την τάξη παράλληλα με την δια ζώσης διδασκαλία αποτελεί μια πρωτόγνωρη επιλογή που ξεσήκωσε διαμαρτυρίες εκ μέρους των εκπαιδευτικών αλλά και των γονέων-κηδεμόνων. Βασικό επιχείρημα των δασκάλων ώστε να διαφωνήσουν με την διαδικασία αυτή ήταν η αδυναμία τους να ανταποκριθούν επαρκώς και με συνέπεια σε δύο ταυτόχρονα εκπαιδευτικές μεθόδους που κλήθηκαν να εφαρμόσουν. Τονίστηκε ότι πρόκειται για μια πρακτική ασυμβίβαστη, καθώς το ίδιο πρόσωπο κλήθηκε να εφαρμόσει δύο διαφορετικές εκπαιδευτικές μεθόδους, με διαφορετικές απαιτήσεις και διαφορετική μαθησιακή δομή, την ίδια στιγμή. Η επιλογή αυτή θεωρήθηκε ότι υποβιβάζει την ποιότητα του μαθήματος, δεν επιτρέπει τη σωστή λειτουργία της τάξης ούτε δια ζώσης, ούτε διαδικτυακά, δημιουργεί στρεβλή εικόνα της διδακτικής πράξης και του ρόλου του εκπαιδευτικού, αποτρέπει τους μαθητές από την συμμετοχή τους σε μια δομημένη και συμπαγή διδακτική διαδικασία όπου απαιτείται εκ μέρους τους η ανάλογη προσοχή και συγκέντρωση ώστε να συμμετέχουν δημιουργικά. Μάλιστα, επειδή θεωρείται από τους εκπαιδευτικούς ότι πρόκειται για μια μέθοδο που μπορεί να παραμείνει στην εκπαιδευτική διαδικασία, δηλώνεται ότι «είναι σημαντικό και εν όψει νέας σχολικής χρονιάς να υπάρχουν αποφάσεις που απαγορεύουν αυτή τη διαδικασία».¹¹

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι από την πρώτη στιγμή που ανακοινώθηκε η αναστολή λειτουργίας των σχολικών μονάδων το Υπουργείο Παιδείας δήλωνε ότι υπήρχε πρόβλεψη και ετοιμότητα για κάθε ενδεχόμενο σχετικά με την αντιμετώπιση της κατάστασης και την απρόσκοπτη συνέχιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.¹² Επίσης καθ' όλο το διάστημα που εφαρμόστηκε η εξ αποστάσεως διδασκαλία το Υπουργείο Παιδείας διαβεβαίωνε για την επιτυχή και ομαλή λειτουργία της

¹⁰ Δείτε τις οδηγίες για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

<http://alfavita.gr/sites/default/files/2020-05/%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CE%AF%CE%B5%CF%82%20%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%82%20%CE%94%CE%B9%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%85%CE%BD%CF%84%CE%AD%CF%82%20%CE%BA%CE%B1%CE%B9%20%CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D%CF%82%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CF%84%CE%B7%CE%BD%20%CF%84%CE%B1%CF%85%CF%84%CF%8C%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B7%20%CF%83%CF%8D%CE%B3%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B7%20%CE%B5%CE%BE%20%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CF%89%CF%82.pdf>

Δείτε το έγγραφο προς τους γονείς και τους μαθητές

<http://alfavita.gr/sites/default/files/2020-05/%CE%95%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C.pdf>

Δείτε τις ανάλογες οδηγίες για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

https://www.minedu.gov.gr/Covid19_18-05-2020_eks_apostaseos.pdf

¹¹ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/322896_gia-tin-ex-apostaseos-anametadosi-tis-didaskalias-stin-taxi

¹² https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/yπουργείο-paideias/315179_yp-paideias-amesa-xekina-i-ex-apostaseos-ekpaideysi-gia

διαδικασίας, καθώς και την μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών και των μαθητών, παρά τις ενστάσεις από συνδικαλιστικά όργανα και συλλόγους εκπαιδευτικών και γονέων – κηδεμόνων που διαμαρτύρονταν για τον αποκλεισμό μαθητών από τη διαδικασία λόγω έλλειψης υποδομών και εξοπλισμού. Επίσης προβαλλόταν η αμεσότητα και αποτελεσματικότητα στις αντιδράσεις του σχετικά με τα θέματα που αναδύονταν στην πορεία εφαρμογής της ΕξΑΕ υποστηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την θέση ότι το ΥΠαιΘ διαχειριζόταν με επιτυχία τις προκλήσεις που δημιούργησε η συγκυρία της πανδημίας και πως βρισκόταν σε ετοιμότητα και σε θέση να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις αυτής της μορφής εκπαίδευσης.

13. Η Εκπαιδευτική Λειτουργία της Διαδικτυακής ΕΞΑΕ

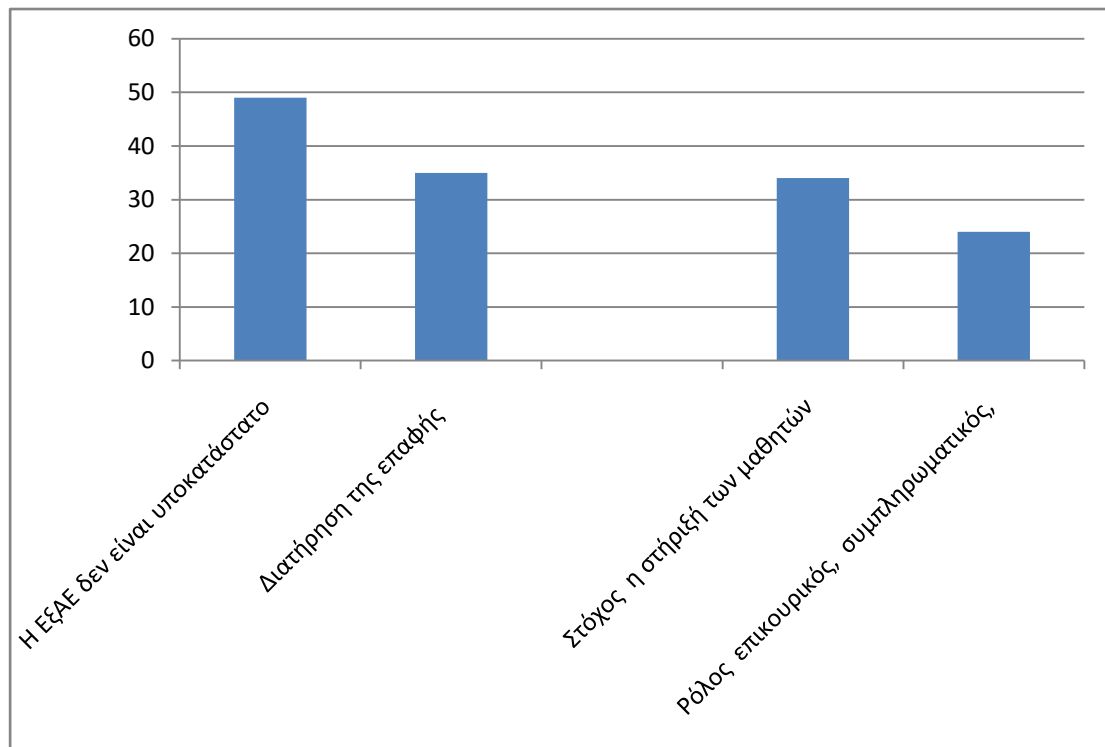
Τόσο το Υπουργείο, ήδη από τις αρχικές του ανακοινώσεις, όσο και σε όλη τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας των σχολείων επισημαίνει ότι η ΕΞΑΕ είναι το πιο πρόσφορο εργαλείο στη δεδομένη συγκυρία προκειμένου να διατηρηθεί η επαφή των παιδιών με τη εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά σε καμία περίπτωση η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Ασύγχρονη ή Σύγχρονη δεν μπορεί να υποκαταστήσει την δια ζώσης εκπαιδευτική εμπειρία της τάξης.

Με την άποψη αυτή συμφωνούν και όλοι όσοι εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία, εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς και συμφωνούν ότι η τηλεεκπαίδευση έχει όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που μπορούν να στηρίξουν και να εμπλουτίσουν την δια ζώσης μαθησιακή διαδικασία επικουρικά και συμπληρωματικά, αλλά δεν μπορούν να την υποκαταστήσουν.¹³

Όπως φαίνεται και στο Γράφημα 2, η επικρατούσα θέση είναι ότι η Διαδικτυακή ΕΞΑΕ δεν μπορεί να υποκαταστήσει την Δια Ζώσης Διδασκαλία, αλλά ο ρόλος αυτής της μεθόδου είναι να διατηρηθεί η επαφή με την μαθησιακή διαδικασία, ενώ παράλληλα με την ίδια ένταση δηλώνεται η πρόθεση και η ανάγκη να στηριχθούν ψυχολογικά οι μαθητές κατά τη διάρκεια της δύσκολης συγκυρίας του υποχρεωτικού περιορισμού της κοινωνικής δραστηριότητας. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι ο ρόλος της ΕΞΑΕ είναι επικουρικός και συμπληρωματικός στις παραδοσιακές διδακτικές μεθόδους, επομένως και από αυτή την άποψη η Διαδικτυακή ΕΞΑΕ δεν μπορεί να αντικαταστήσει την δια ζώσης διδασκαλία στη σχολική αίθουσα.

¹³ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315539_gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-tis-protheseis-toy-yp-paideias .. «Σε καμία περίπτωση η «τηλεεκπαίδευση» δεν μπορεί να λειτουργήσει επαρκώς με παιδαγωγικά και επιστημονικά κριτήρια και να υποκαταστήσει τη ζωντανή διαδικασία της τάξης (κατάκτηση της γνώσης, αλληλεπίδραση, αλληλοβοήθεια, παραστατικότητα, φυσική/σωματική προσέγγιση κ.ά).»

Η Εκπαιδευτική Λειτουργία της Διαδικτυακής ΕξΑΕ

Γράφημα 2

13.1 Η στάση των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Οι εκπαιδευτικοί είναι αυτοί που κλήθηκαν να υλοποιήσουν και να εφαρμόσουν την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Οι εμπειρίες και οι απόψεις τους, επομένως, είναι σημαντικές ώστε να συντεθεί πιο ολοκληρωμένα η εικόνα της λειτουργίας της ΕξΑΕ.

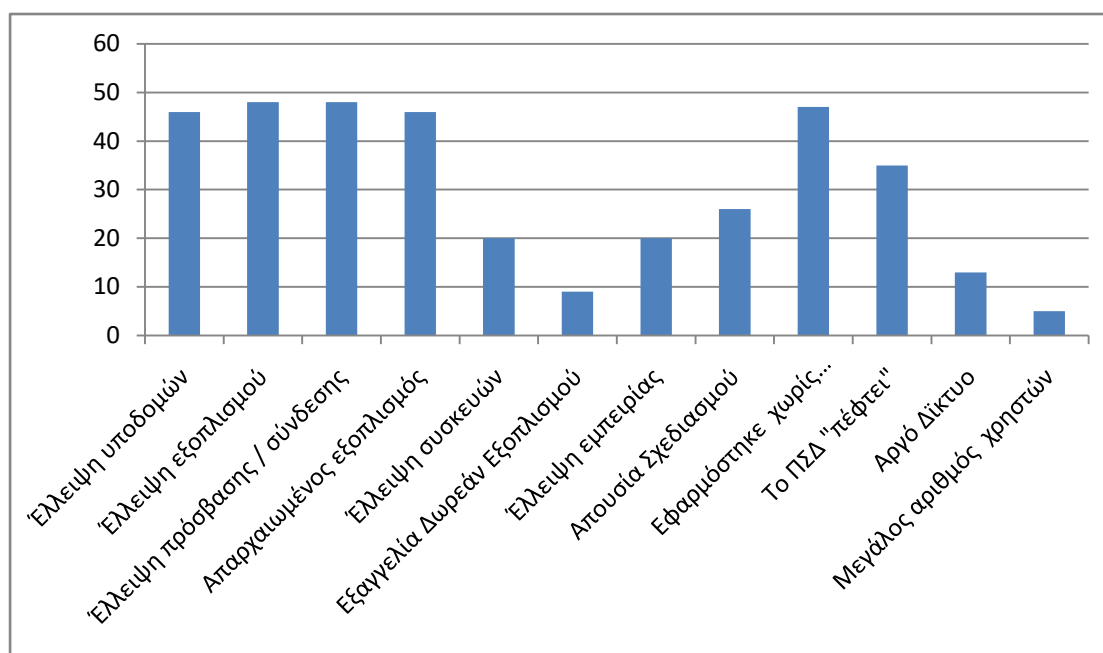
Η αρχική αντίδραση των εκπαιδευτικών αφορούσε το γεγονός ότι ανακοινώθηκε η εφαρμογή της ΕξΑΕ χωρίς το απαραίτητο χρονικό περιθώριο προετοιμασίας και προσαρμογής στις νέες συνθήκες. Αναφέρεται χαρακτηριστικά η επισήμανση του Α. Λιοναράκη: «Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν είναι κάτι που αποφασίζεις σε μια μέρα και την επόμενη υλοποιείς. Απαιτεί προετοιμασία, σχεδιασμό, διδακτικούς και μαθησιακούς στόχους, μαθησιακό υλικό, ορισμούς επικοινωνιακών αλληλεπιδράσεων»¹⁴ Μάλιστα, από συνδικαλιστικά όργανα των εκπαιδευτικών σχολιάζεται δυσμενώς το ότι η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας (ΔΟΕ) δεν κατήγγειλε την βίαιη και βιαστική εφαρμογή της ΕξΑΕ, ενώ υπάρχει μεγάλη δυσπιστία για την εμπλοκή των ιδιωτικών εταιρειών – παρόχων στην υλοποίηση της Διαδικτυακής ΕξΑΕ και την καταλληλότητα των προσφερόμενων εργαλείων και εφαρμογών.

¹⁴ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoineseis/315250_kamia-emploki-tis-topikis-aytodioikisis-kai-idiotikon-etaireion-stin

Κατά τις πρώτες ημέρες εφαρμογής της ΕΞΑΕ ακούστηκαν αρκετές φωνές που διατύπωναν επιφυλάξεις σχετικά με την επιτυχή εφαρμογή της, καθώς πρόκειται για μια νέα και άγνωστη διδακτική διαδικασία και οι εκπαιδευτικοί δεν διαθέτουν την κατάλληλη κατάρτιση και εμπειρία ώστε να προχωρήσουν με σιγουριά και αποτελεσματικότητα σε αυτή τη νέα και πρωτόγνωρη για τα εκπαιδευτικά δεδομένα μέθοδο. Στο ίδιο πλαίσιο κινείται και η παράμετρος που αφορά τον μέσο όρο ηλικίας των εκπαιδευτικών¹⁵, που καταδεικνύει την απουσία εξοικείωσής τους με ηλεκτρονικά εργαλεία αλλά και μεθόδους ΕΞΑΕ.

Επίσης επισημαίνεται έντονα και καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής της ΕΞΑΕ ότι προέκυψαν τεράστιες τεχνικές δυσκολίες τόσο στο στάδιο της εγκατάστασης του λειτουργικού συστήματος και των εγγραφών, όσο και στην καθημερινή επικοινωνία με τους μαθητές, λόγω των ανεπαρκών υποδομών που διαθέτει το ΥΠαιΘ, όπως είναι ο απαρχαιωμένος εξοπλισμός, το κακό και αργό δίκτυο. Οι δυσκολίες στην πρόσβαση σε συνδυασμό με το ανεπαρκές εκπαιδευτικό υλικό, την έλλειψη προγραμματισμού και στοχοθεσίας οδήγησαν σε πρόχειρη και αποσπασματική εφαρμογή της ΕΞΑΕ, καθιστώντας την επιτυχία του όλου εγχειρήματος σχεδόν ακατόρθωτη, εφόσον δεν πληρούνταν αρκετές από τις προϋποθέσεις για την ομαλή και αποτελεσματική της λειτουργία.

Ελλείψεις και Τεχνικά Προβλήματα κατά την Λειτουργία της Διαδικτυακής ΕΞΑΕ

Γράφημα 3

¹⁵ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/302638_ilikiaki-katanomi-ton-monimon-ekpaidevtikon-analytikoi-pinakes

Από την άλλη πλευρά και ανεξάρτητα από τις αποφάσεις και τις επιλογές του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι από ευσυνειδησία και αγάπη προς το λειτούργημά τους, αλλά και ενδιαφέρον για την διατήρηση της καλής ψυχολογικής κατάστασης των μαθητών τους, βρήκαν τρόπους να διατηρηθεί η επαφή με τους μαθητές και τις τάξεις τους, πριν από την επίσημη εφαρμογή της ΕξΑΕ.¹⁶ Αυτό έγινε με τη χρήση εργαλείων όπως το e-mail ή η βιντεοκλήση, που αποτελούν προσιτές επιλογές και η συντριπτική πλειοψηφία έχει εξοικείωση με τη χρήση τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε όλη τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας των σχολείων η συμμετοχή των εκπαιδευτικών υπήρξε μαζική και με αίσθημα ευθύνης απέναντι στους μαθητές και τον διδακτικό – μαθησιακό – υποστηρικτικό ρόλο που έχουν οι δάσκαλοι στα σχολεία. Μάλιστα αναπτύχθηκε ένα άτυπο δίκτυο αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των εκπαιδευτικών ώστε να αντιμετωπίσουν προβλήματα και ελλείψεις στην λειτουργία της ΕξΑΕ.¹⁷ Σε αρκετές περιπτώσεις βρίσκουμε ομάδες εκπαιδευτικών στα κοινωνικά δίκτυα να ανταλλάσσουν πληροφορίες για την αντιμετώπιση πρακτικών προβλημάτων και εκπαιδευτικούς που βρίσκουν λύσεις σε αντίστοιχα προβλήματα να λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές αυτών των πληροφοριών. Αντίστοιχα σπουδαία είναι και η προσαρμοστικότητα των παιδιών στην όλη διαδικασία, καθώς χωρίς καμία προηγούμενη εμπειρία ή γνώση εντάχθηκαν στην ΕξΑΕ και συμμετείχαν μαζικά. Είναι ενδεικτικό ότι μετά την πρώτη πιλοτική εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας σε επιλεγμένες περιοχές από τις 17 Μαρτίου, η εφαρμογή της σε όλες τις περιφέρειες της χώρας από τις 23 Μαρτίου, είχε ως αποτέλεσμα της ανταπόκρισης των εκπαιδευτικών στην διαδικασία, τη δημιουργία 1996 ψηφιακών τάξεων μέσα στις δύο (2) πρώτες ημέρες.

Ο πολλαπλός αυτός ρόλος των εκπαιδευτικών αποτυπώνεται στο Γράφημα 4, όπου γίνεται σαφές ότι οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να υπηρετήσουν πολλαπλούς ρόλους, εκτός από αυτόν του εκπαιδευτή – δασκάλου. Προτεραιότητα δίνεται στην διατήρηση της επαφής με τα παιδιά και την ψυχοκοινωνική τους στήριξη.

Παράλληλα, αποτυπώνεται δυσaréσκεια για το γεγονός ότι δεν αναγνωρίζεται αυτή η υπερ-προσπάθεια, και το γεγονός ότι «οι εκπαιδευτικοί από την πρώτη ώρα συμμετέχουν με όλες τους τις δυνάμεις στη διαδικασία, όλες τις ημέρες της εβδομάδας, Σάββατα και Κυριακές»¹⁸ αντίθετα υπάρχουν σχόλια για οκνηρία των εκπαιδευτικών, ενώ εκφράζεται ανησυχία για πιθανή χρήση της συμμετοχής των Εκπαιδευτικών στην Διδακτυακή ΕξΑΕ ως «πρόκριμα» για δική τους αξιολόγηση¹⁹.

Μάλιστα, οι Εκπαιδευτικοί στηρίζουν την Διαδικτυακή ΕξΑΕ με την μαζική τους συμμετοχή αλλά και την χρήση της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης ως συμπληρωματικό εργαλείο στην διδακτική μαθησιακή διαδικασία, υπό την

¹⁶ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318092_apologismos-leitoyrgias-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis-apo-ti-dieythynsi-de

¹⁷ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316022_ex-apostaseos-didaskalia-kai-dimosia-ekpaideysi-mia-shesi-poy-anadeiknyei

¹⁸ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316945_ex-apostaseos-ekpaideysi-oi-tempelides-ekpaideytikoi-doyleyoyn-kai-ta

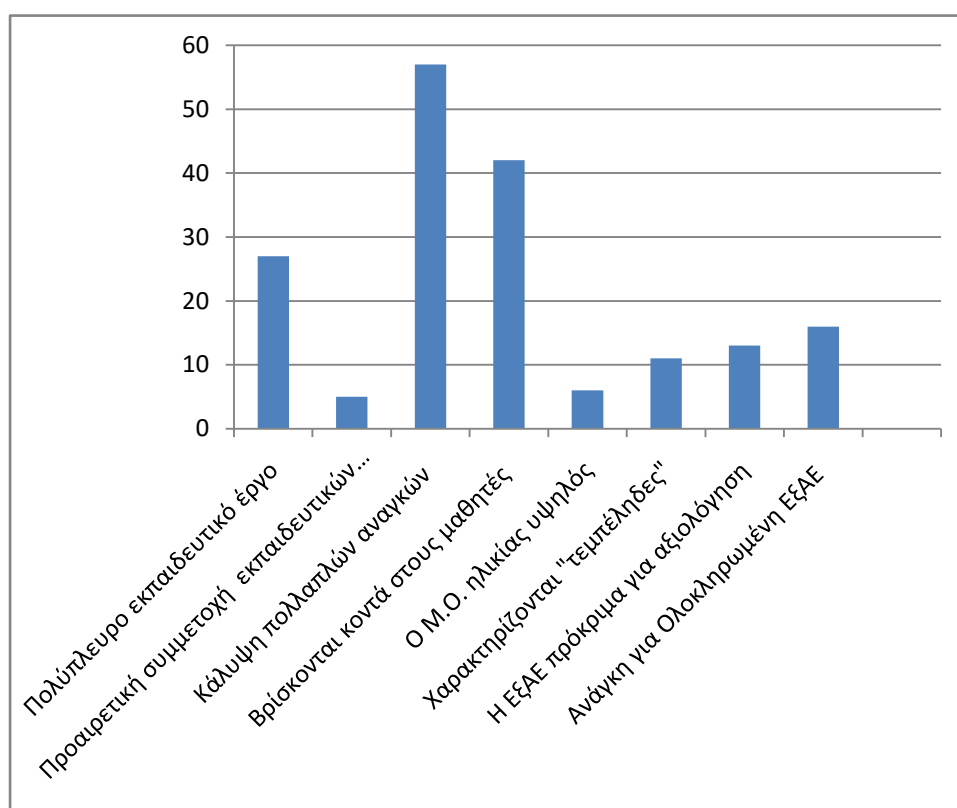
¹⁹ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315539_gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-tis-protheseis-toy-yp-paideias

προϋπόθεση, βέβαια, ότι θα υπάρξει κατάλληλη προετοιμασία, σχεδιασμός, επαρκή μέσα και υποδομές ώστε να αποδώσει τα μέγιστα και να συμβάλει στην ανανέωση και τον εμπλουτισμό της Εκπαίδευσης.

13.2 Η Αξιολόγηση των μαθητών στην ΕξΑΕ

Ένα από τα πρώτα ζητήματα που αναδείχθηκαν έντονα και προκάλεσε πλήθος σχολίων και αντιδράσεων, συνδέεται με την αξιολόγηση των μαθητών και την διεξαγωγή των προαγωγικών εξετάσεων και πανελλαδικών εξετάσεων. Σύμφωνα με το Π.Δ. 18/1995²⁰ «Αξιολόγηση του μαθητή είναι η συνεχής παιδαγωγική διαδικασία με την οποία παρακολουθείται η πορεία της μάθησης, προσδιορίζονται τα τελικά αποτελέσματα και εκτιμώνται συγχρόνως και άλλα χαρακτηριστικά τα οποία σχετίζονται με το έργο του σχολείου. Πρώτος στόχος της είναι η συνεχής βελτίωση

Οι Εκπαιδευτικοί στην Λειτουργία της Διαδικτυακής ΕξΑΕ

Γράφημα 4

της διδασκαλίας αλλά και η συνεχής ενημέρωση εκπαιδευτικών και μαθητών για τα αποτελέσματα των προσπαθειών τους, ώστε να επιτυγχάνονται τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα». Επομένως, η αξιολόγηση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ανεξάρτητα από την διδακτική μέθοδο που επιλέγεται σε κάθε περίπτωση. Μέσω αυτής γίνεται αποτίμηση της διδακτικής πράξης, μέτρηση των γνωστικών στόχων και αποτύπωση των επιδόσεων των μαθητών. Τα στοιχεία

²⁰ <https://edu.klimaka.gr/sxoleia/dimotiko/1586-axiologhsh-mathites-dhmotiko-scholeio>

αυτά προσφέρουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευτικούς, ώστε να αξιολογείται η ίδια η διδακτική διαδικασία και να τροποποιείται και να ανανεώνεται ανάλογα με τις απαιτήσεις και τους εκάστοτε στόχους. Ταυτόχρονα μέσω της αξιολόγησης αποτυπώνονται και οι επιδόσεις των μαθητών, που αποτελούν δείκτη της δικής τους συμμετοχής και ανταπόκρισης στην διδακτική πράξη.

Στην Ελλάδα η έννοια της αξιολόγησης συνδέεται κατά κύριο λόγο με την εξέταση και βαθμολόγηση των μαθητών. Το ισχύον εκπαιδευτικό σύστημα προβλέπει αξιολόγηση των μαθητών γυμνασίων και λυκείων με την διενέργεια προαγωγικών εξετάσεων στις τάξεις του γυμνασίου και του λυκείου. Με διαδικασία πανελλαδικών εξετάσεων γίνεται και η αξιολόγηση των τελειόφοιτων του λυκείου προκειμένου να εισαχθούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σε σχολές της επιλογής τους. Οι συγκεκριμένες εξετάσεις έχουν αναχθεί στο σημαντικότερο γεγονός της μαθητικής ζωής και γύρω από αυτές περιστρέφεται το ενδιαφέρον όλων, ενώ η προετοιμασία των μαθητών για τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις ξεκινά αρκετά χρόνια νωρίτερα, ενώ το σημαντικό κόστος αυτής της προετοιμασίας (ιδιαίτερα μαθήματα, φροντιστήρια) το επωμίζονται οι γονείς.

Η αναστολή λειτουργίας των σχολείων λόγω της πανδημίας έφερε μεγάλη αναστάτωση και στους εκπαιδευτικούς αλλά και τους μαθητές και τις οικογένειές τους αναφορικά με την βαθμολόγησή τους και τον τρόπο διεξαγωγής των εξετάσεων, εφόσον δεν θα ήταν δυνατή η παρουσία των παιδιών στις τάξεις για να λάβουν μέρος στις προαγωγικές εξετάσεις αλλά κυρίως στις πανελλαδικές.

Από την πρώτη μέρα που έκλεισαν τα σχολεία εμφανίστηκε πλήθος δημοσιεύσεων από εκπαιδευτικούς, συνδικαλιστικά όργανα και συλλόγους γονέων που ζητούσαν περιορισμό της διδακτέας και εξεταστέας ύλης²¹, ακύρωση των εξετάσεων και ελεύθερη πρόσβαση των υποψηφίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων από την πλευρά του αρχικά άφησε ανοιχτό το ενδεχόμενο οι πανελλαδικές εξετάσεις να διεξαχθούν τον Σεπτέμβριο, ώστε να υπάρχει απόσταση από το πρώτο κύμα της πανδημίας, η προοπτική αυτή ξεσήκωσε πολλές διαμαρτυρίες με το σκεπτικό της παράτασης της αγωνίας των υποψηφίων και των οικογενειών τους, με αποτέλεσμα το ΥΠαιΘ να επανέλθει δηλώνοντας την πρόθεση να διεξαχθούν οι εξετάσεις στην πιο κοντινή από την συνήθη ημερομηνία διεξαγωγής τους. Παράλληλα ανακοίνωσε μείωση της εξεταστέας ύλης στο σημείο που είχαν φτάσει οι παραδόσεις όταν έκλεισαν τα σχολεία. Τελικά οι προαγωγικές εξετάσεις για τους μαθητές γυμνασίου και Α' και Β' Λυκείου ακυρώθηκαν και οι μαθητές βαθμολογήθηκαν σύμφωνα με τις επιδόσεις τους στο α' τετράμηνο, ενώ οι πανελλαδικές εξετάσεις ξεκίνησαν στις 15 Ιουνίου 2020 και ολοκληρώθηκαν στο τέλος του ίδιου μήνα²².

14. Προβληματισμοί κατά την εφαρμογή της ΕΞΑΕ

Το ξέσπασμα της πανδημίας και τα πλήγματα που έφερε σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτιστικής και οικονομικής δραστηριότητας, έφεραν στην επιφάνεια

²¹ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316237_epikoinoniaki-kinisi-entyposiasmoy-i-ex-apostaseos-ekpaideysi

²² <https://www.news247.gr/paideia/panellinies-2020-ayto-programma-exetaseon-analytika-imerominies.7633132.html>

προβλήματα σχετικά με την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την εφαρμογή της. Η αιφνίδια ανάγκη για εφαρμογή της ΕξΑΕ δεν άφησε το χρονικό περιθώριο για σωστή προετοιμασία και προσαρμογή των εμπλεκόμενων μαθητών, εκπαιδευτικών, γονέων στην νέα κατάσταση, με αποτέλεσμα την εμφάνιση προβλημάτων που «αδίκησε» την διαδικασία. Αυτό σημαίνει ότι ενώ η ΕΞΑΕ είναι μια ολοκληρωμένη μέθοδος εκπαίδευσης και μάθησης με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα που την καθιστούν ένα πολύ χρήσιμο και αποτελεσματικό εργαλείο στα χέρια έμπειρων και καταρτισμένων εκπαιδευτών, λόγω της εσπευσμένης έναρξής της αλλά και την χωρίς κατάλληλη προετοιμασία και μεθοδολογία έναρξή της, δεν μπόρεσε να λειτουργήσει σωστά. Οι χρήστες της δεν μπόρεσαν να διαπιστώσουν τις δυνατότητές της ΕΞΑΕ, αντίθετα βρέθηκαν αντιμέτωποι με πολλά πρακτικά, τεχνικά και μεθοδολογικά προβλήματα που δυσχέραναν την εκπαιδευτική / μαθησιακή διαδικασία.

Διατυπώνεται με σαφήνεια ότι «είναι δύσκολο έως ακατόρθωτο να γίνει εξ αποστάσεως εκπαίδευση χωρίς κανένα προγραμματισμό, χωρίς καμία προετοιμασία, χωρίς καμία εμπειρία», και εκφράζεται η άποψη ότι αυτή η επιλογή εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας έγινε «μόνο προς χάρη εντυπωσιασμού της κοινωνίας και ικανοποίησης της πολιτείας».²³

Αρκετές επιφυλάξεις εκφράστηκαν σχετικά με την εκπαιδευτική, διδακτική, μαθησιακή αποτελεσματικότητα της ΕΞΑΕ, καθώς ο τρόπος εφαρμογής της ΕΞΑΕ δεν συνιστά ανάλογα προσαρμοσμένη Διδασκαλία, αλλά απλή μεταφορά Γνώσης Εξ Αποστάσεως, γεγονός που ακυρώνει τον παιδαγωγικό και μορφωτικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Από την άλλη πλευρά η ΕΞΑΕ δεν μπορεί να καλύψει τις απαιτήσεις των εργαστηριακών μαθημάτων, με αποτέλεσμα τα μαθήματα αυτά να μην μπορούν να υλοποιηθούν. Η απλή μεταφορά του Δια Ζώσης μαθήματος στην Εξ Αποστάσεως πραγματικότητα έχει πολύ φτωχά αποτελέσματα, αφού μεταξύ άλλων καταργεί τον μαθητοκεντρικό χαρακτήρα, δεν βοηθά την συνεργασία μεταξύ μαθητών, ούτε την ομαδικότητα, απομονώνει τα παιδιά, δεν προσφέρει τη δυνατότητα δημιουργίας κλίματος τάξης, ενώ συχνά επισημαίνεται ότι η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση είναι σχεδιασμένη ώστε να απευθύνεται σε ενήλικους. Επομένως, για να λειτουργήσει σωστά και αποδοτικά «χρειάζεται μετασχηματισμός της διδακτικής μεθόδου, αναδιοργάνωση των σχεδίων μαθήματος και τουλάχιστον τροποποίηση του υπάρχοντος υλικού».²⁴

Στο ίδιο κλίμα κινείται και η άποψη ότι ο όγκος εργασίας που κλήθηκαν και καλούνται να διεκπεραιώσουν καθημερινά οι εκπαιδευτικοί είναι τεράστιος. (τάξεις, κωδικοί, ενημέρωση γονέων, αντιμετώπιση τεχνικών προβλημάτων, διδακτικό υλικό, κλπ) . Αυτό είχε ως συνέπεια οι εκπαιδευτικοί να βρίσκονται καθηλωμένοι μπροστά στην οθόνη του υπολογιστή για πάρα πολλές ώρες καθημερινά.²⁵

²³ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316034_skepseis-mias-kathigitrias-plierforikis-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi

²⁴ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316432_ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-ellada-en-meso-pandimias

²⁵ <https://e-paideia.org/2020/06/23/o-ekpaideytikos-poy-xekinise-na-valei/>

14.1 Οι μαθητές μπροστά στην οθόνη

Αντίστοιχα πολλές είναι και οι ώρες που καλούνται τα παιδιά και οι έφηβοι να παραμένουν και να παρακολουθούν μαθήματα μέσω οθόνης, γεγονός που είναι εξαιρετικά κουραστικό και επιβαρυντικό. Δίνεται έμφαση στο ότι «η παρακολούθηση ενός πολύωρου καθημερινού ωρολογίου προγράμματος από την οθόνη ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή είναι εξαιρετικά επιβαρυντική για τους εφήβους και τους αποκόπτει από τον πολυδιάστατο χώρο και χρόνο της σχολικής ζωής».²⁶

Ταυτόχρονα, αυτή η πολύωρη χρήση της οθόνης λειτουργεί ως σχήμα οξύμωρο σχετικά με την μέχρι πριν λίγο καιρό στάση γονέων και εκπαιδευτικών που προσπαθούσαν να αποτρέψουν τα παιδιά από την υπερβολική χρήση οθονών.²⁷

Η πολύωρη καθήλωση των παιδιών μπροστά στις οθόνες αυξάνεται και για τον λόγο ότι πολλές εξωσχολικές δραστηριότητες όπως τα μαθήματα ξένων γλωσσών κλπ, αλλά και τα φροντιστηριακά μαθήματα διεξάγονται με τον ίδιο τρόπο. Αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής είναι τα πιο πολλά παιδιά να βρίσκονται κολλημένα στις οθόνες τους σχεδόν όλη την ημέρα με πολύ μικρά διαλείμματα. Και είναι σαφής η τοποθέτηση ότι «το ζητούμενο είναι η ποιοτική εκπαίδευση και όχι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση». Αυτή η παρατήρηση έρχεται να αντικρούσει τις τοποθετήσεις που εξαντλούνται στην πρόταξη της τεχνολογίας ως το μέσο που μπορεί να λύσει ως δια μαγείας όλα τα ζητήματα και υπενθυμίζει την ανάγκη για έγκαιρη προετοιμασία, σωστό προγραμματισμό και μεθοδική εφαρμογή της ΕξΑΕ ώστε να είναι αποτελεσματική.

14.2 Ανάγκη για ποιοτική Εκπαίδευση

Καθώς περνούν οι μέρες και η σχολική καθημερινότητα συνεχίζεται μέσα από την Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Διδασκαλία, γίνεται σαφές από το περιεχόμενο των τεκμηρίων ότι οι δυσκολίες στην εφαρμογή και τα προβλήματα στην λειτουργία δεν βρίσκουν κάποια λύση, με αποτέλεσμα να υπάρχει δυσαρέσκεια, να εμφανίζονται σημάδια κόπωσης των μαθητών και των εκπαιδευτικών αλλά και αμφισβήτηση της σκοπιμότητας εφαρμογής της ΕξΑΕ με τον τρόπο που εφαρμόζεται, και την τοποθέτηση ότι τελικά δημιουργούνται περισσότερα προβλήματα από όσα θεωρητικά λύνονται με την ΕξΑΕ. Από τα σημαντικότερα προβλήματα είναι «η ακύρωση της Μαθητοκεντρικής και Ομαδοκεντρικής διδασκαλίας», καθώς δεν υπάρχει η δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών από τα παιδιά κατά την διάρκεια του μαθήματος, υπάρχουν πολλές τεχνικές δυσκολίες στην διάδραση με αποτέλεσμα τα παιδιά να παρακολουθούν μόνο ως παρατηρητές το μάθημα. Αντίστοιχα, στις μικρότερες τάξεις όπου «τα παιδιά δεν διαθέτουν γνώσεις και δεξιότητες χρήσης η/υ», συμβαίνει να συμμετέχουν στο μάθημα και οι γονείς ως βοηθοί των μικρών μαθητών, με αποτέλεσμα να καταργείται η δυναμική της τάξης και η ιδιαίτερη σχέση εκπαιδευτικού – μαθητών. Ενώ δεν περνά απαρατήρητο το γεγονός ότι «αρκετοί γονείς δεν διαθέτουν τις γνώσεις, την εμπειρία ή τον χρόνο να στηρίξουν και να βοηθήσουν» τα μικρότερα παιδιά να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις.

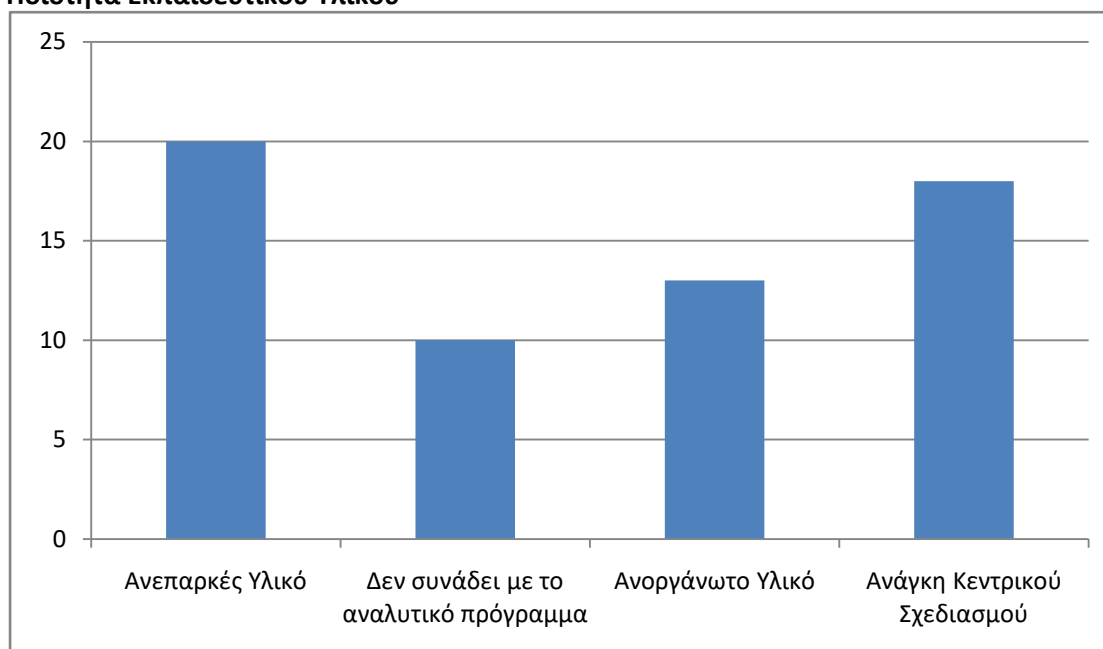
²⁶ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/321344_oi-atheates-proektaseis-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis

²⁷ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320980_i-ex-apostaseos-ekpaideysi-anilikon-kai-ta-problimata

Το «κοινό πλαίσιο εφαρμογής» θα μπορούσε να συμβάλει στην αναβάθμιση της ποιότητας της ΕξΑΕ (Γράφημα 5). Αυτό θα ήταν εφικτό με την αξιοποίηση του διδακτικού υλικού. Όμως, ενώ υπάρχει στα αποθετήρια²⁸ αρκετό διδακτικό υλικό, ικανό για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών, δεν είναι οργανωμένο με τρόπο που να προσφέρει κοινό πλαίσιο λειτουργίας. Η συγκέντρωση και μεθοδική κατάταξη του υλικού που ήδη υπάρχει διάσπαρτο, θα μπορούσε να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να κερδίσουν χρόνο για την μελέτη και οργάνωση των εξ αποστάσεως μαθημάτων τους. Ταυτόχρονα θα εξασφάλιζε «ενιαία, ισότιμη για όλους τους μαθητές» διαχείριση της διαδικασίας. Γενικότερα η ύπαρξη κεντρικού σχεδιασμού²⁹ θα βοηθούσε στην «άρση ανισοτήτων μεταξύ μαθητών».

Επομένως, είναι καίριο το ζήτημα της ποιότητας της παρεχόμενης Διαδικτυακής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και η δέσμευση ότι άμεσα «θα έχουμε ξανά ποιοτική εκπαίδευση, υπό τις τρέχουσες συνθήκες, είτε σύγχρονη είτε ασύγχρονη»³⁰

Ποιότητα Εκπαιδευτικού Υλικού

Γράφημα 5

14.3 ΕξΑΕ και Ειδική Αγωγή – αδύναμοι μαθητές

Αρκετοί προβληματισμοί διατυπώνονται επίσης σχετικά με την καταλληλότητα εφαρμογής της Διαδικτυακής Εκπαίδευσης - Τηλεδιδασκαλίας σε αδύναμους

²⁸ με δημοφιλέστερο αποθετήριο το «φωτόδεντρο» <http://photodentro.edu.gr>

²⁹ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319439_diapistoseis-kai-problimatismoi-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-ekpaideysi

³⁰ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316512_syntomes-skepseis-gia-tin-ekpaideysi-sto-pneyma-ton-imeron

μαθητές, και σε μαθητές με Ειδικές Ανάγκες, καθώς οι μαθητές αυτοί έχουν «ανάγκη από εξειδικευμένη» και κατά κανόνα «εξατομικευμένη προσέγγιση» στην διδακτική και μαθησιακή διαδικασία, έρχονται για να τονίσουν την πολυπλοκότητα και τις υψηλές απαιτήσεις που φέρει το εγχείρημα της Διαδικτυακής ΕξΑΕ στο πλαίσιο ενός σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος που λειτουργεί με ισότιμους όρους και συμπεριλαμβάνει όλες τις συνθήκες και τις ανάγκες στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί.

Δεν μπορεί να παραβλεφθεί το γεγονός ότι τα παιδιά με Ειδικές Ανάγκες χρειάζονται παιδαγωγική καθοδήγηση η οποία δεν είναι συμβατή με την απόσταση που χαρακτηρίζει εξ ορισμού την ΕξΑΕ. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργούνται αυτόματα διαχωρισμοί και γίνονται «διακρίσεις μεταξύ των μαθητών, ανάμεσα σε καλούς και κακούς, σε όσους έχουν ή όχι πρόσβαση, σε αυτούς που μπορούν ή δεν μπορούν» να προσαρμοστούν στην νέα εκπαιδευτική πραγματικότητα, ενισχύοντας έτσι ταξικές και ρατσιστικές τοποθετήσεις που είναι ασύμβατες με την έννοια της συμπερίληψης και του προσιτού για όλους δημόσιου αγαθού που οφείλει να παρέχει η δημόσια εκπαίδευση.

14.4 Τεχνικά προβλήματα στην λειτουργία της ΕξΑΕ

Το ΥΠαιΘ αρχικά ανέστειλε τη λειτουργία των σχολικών / εκπαιδευτικών μονάδων στο πλαίσιο της λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας ενώ προχώρησε στην εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης όταν πλέον φάνηκε πως τα σχολεία θα παρέμεναν κλειστά για μεγάλο χρονικό διάστημα. Όμως η ΕξΑΕ ξεκίνησε με πολλές και σημαντικές αδυναμίες. Η εφαρμογή της άρχισε εσπευσμένα και αφού πέρασαν οι πρώτες εβδομάδες χωρίς να γίνει κάποιο είδος προετοιμασίας ή ενημέρωσης των εκπαιδευτικών και των άλλων εμπλεκόμενων μερών (μαθητές, γονείς). Οι τεχνικές υποδομές είχαν ελλείψεις με ταχύτητες του δικτύου πολύ αργές που δυσχέραιναν το έργο και την συμμετοχή. Οι οδηγίες που δόθηκαν ελάχιστο χρόνο πριν την έναρξη, είχαν αρκετές αντιφάσεις, ως προς τον τρόπο εφαρμογής της ΕξΑΕ, την υποχρεωτικότητα στη συμμετοχή, τους στόχους και την μεθοδολογία που θα έπρεπε να ακολουθηθεί, που σε αρκετές περιπτώσεις ήταν ασαφείς και προκαλούσαν σύγχυση στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Χωρίς να υπάρξει κάποια καταγραφή ή έλεγχος του εξοπλισμού και της δυνατότητας σύνδεσης στο διαδίκτυο των οικογενειών, οι μαθητές μαζί και οι γονείς τους κλήθηκαν να μπουν στο σχολικό δίκτυο για να δημιουργήσουν λογαριασμό, να δηλώσουν μαθήματα, να δουλέψουν σε άγνωστες για τους περισσότερους πλατφόρμες, να υποβάλλουν εργασίες. Θεωρήθηκε δεδομένη και η κατοχή του κατάλληλου εξοπλισμού, αλλά και η εξοικείωσή τους με τα εργαλεία της Εξ ΑΕ.

Δεν μπορούμε, όμως να παραβλέψουμε ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, (2019)³¹, ότι το 20% του πληθυσμού δεν διαθέτει πρόσβαση στο διαδίκτυο. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι ένα σημαντικό ποσοστό παιδιών που προέρχεται στην συντριπτική του πλειοψηφία από οικονομικά χαμηλά στρώματα και ανήκει σε

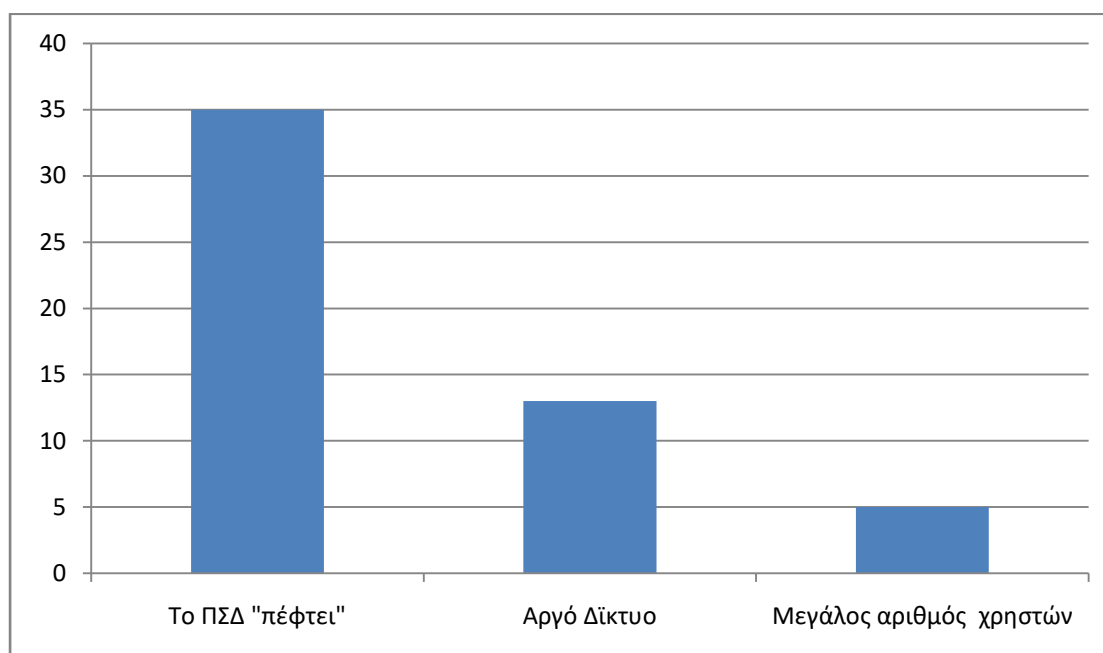
³¹ <https://www.naftemporiki.gr/story/1656579/elstat-8-sta-10-noikokuria-exoun-prosbasi-sto-diadiktu>

<https://www.statistics.gr/documents/20181/adbe1a27-e2d2-5529-2f50-6872239bbff7>

ευαίσθητες και ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, «αποκλείεται από την συμμετοχή» του στην ΕξΑΕ.

Συνέπεια αυτού είναι η ανισότητα που δημιουργείται ανάμεσα σε όσους έχουν πρόσβαση και σε όσους δεν έχουν. Τα παιδιά που αποκλείονται από την ΕξΑΕ λόγω έλλειψης εξοπλισμού ή πρόσβασης, αυτόματα χάνουν την δυνατότητα συνέχισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως αυτή υλοποιείται ως ΕξΑΕ, κυρίως όμως, «στερούνται τη δυνατότητα επαφής τους» με τους φίλους, συμμαθητές και εκπαιδευτικούς, που είναι ένα βασικό στοιχείο της κοινωνικότητας στη ζωή των παιδιών.

Τεχνικά Προβλήματα

Γράφημα 6

Αλλά και για τους μαθητές που διαθέτουν τον εξοπλισμό η πρόσβαση παρουσίαζε σημαντικές δυσκολίες, αφού ανάλογα με την γεωγραφική περιοχή, εκπαιδευτικοί και μαθητές βρέθηκαν αντιμέτωποι με περιορισμένες δυνατότητες του δικτύου καθώς «δεν υπάρχουν ομοιόμορφες ταχύτητες σε όλες τις περιοχές», ούτε «σηκώνουν» οι γραμμές την ταυτόχρονη είσοδο χιλιάδων μαθητών στην πλατφόρμα. Καθ' όλη τη διάρκεια της χρήσης της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας και ειδικότερα της Σύγχρονης ΕξΑΕ, το ΠΣΔ έπεφτε, το e-class μπλόκαρε, η πλατφόρμα webex λειτουργούσε ανάλογα με τις ταχύτητες του δικτύου ανά περιοχή. Λόγω μεγάλης συμμετοχής και μεγάλου φόρτου εργασίας το σύστημα ΠΣΔ κατέρρευσε (Γράφημα 6) Αυτή η εξέλιξη ακύρωσε τις προσπάθειες και των παιδιών και των εκπαιδευτικών οι οποίοι αναγκάστηκαν να εργάζονται πάρα πολλές ώρες προσπαθώντας να συνδεθούν και να ανεβάσουν υλικό. Σε επερώτηση που τέθηκε στη Βουλή σχετικά με αυτό (3/4/2020) η υπουργός είπε ότι η «συντριπτική πλειοψηφία» των μαθητών/τριών έχει τη δυνατότητα πρόσβασης στις πλατφόρμες³². Ωστόσο, δεν μπορεί να παραβλεφθεί η συνθήκη ότι «η δημόσια εκπαίδευση αφορά όλα τα παιδιά και όχι μόνο την

³² https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318026_ex-apostaseos-ekpaideysi-mia-ypothesi-me-polloys-theoys-kai-eythynes

πλειοψηφία, όσο συντριπτική κι αν είναι αυτή». Ο χαρακτήρας της δημόσιας εκπαίδευσης είναι τέτοιος, που οφείλει να προσφέρει ισότητα ευκαιριών σε όλα τα παιδιά, ενώ όπου εντοπίζονται ανισότητες, η δημόσια εκπαίδευση καλείται να τις κάμψει.

15. Ανισότητες για εκπαιδευτικούς και μαθητές στην εφαρμογή της ΕξΑΕ

15.1 Ανισότητες στην οργάνωση

Το θέμα των άνισων συνθηκών συμμετοχής των μαθητών στην ΕξΑΕ αποτελεί ένα κορυφαίο ζήτημα που αναδύεται σε όλη την περίοδο της αναστολής λειτουργίας των σχολείων τόσο από την πλευρά των εκπαιδευτικών όσο και από τους συλλόγους γονέων. Αφετηρία για αυτό είναι η τοποθέτηση του Υπουργείου Παιδείας κατά την εξαγγελία έναρξης εφαρμογής της ΕξΑΕ, όπου δηλώνεται αρχικά ότι η συμμετοχή είναι προαιρετική. Η προαιρετικότητα της ΕξΑΕ, σύμφωνα με τα σχόλια εκ μέρους των συλλογικών οργάνων των εκπαιδευτικών, οξύνει τις ανισότητες, αφού δεν προωθεί την ενιαία διαχείρισή της και συμμετοχή για όλους τους μαθητές. Κεντρικός σχεδιασμός, ενιαίο πρόγραμμα μαθημάτων, ισότιμη προσέγγιση και πρόσβαση στην εκπαιδευτική διαδικασία και τη γνώση, λειτουργούν διορθωτικά στην ανισότητα.

15.2 Εξοπλισμός – Πρόσβαση δημιουργούν ανισότητες

Την ίδια στιγμή η εφαρμογή της ΕξΑΕ ανέδειξε ανισότητες μεταξύ των μαθητών αναφορικά με την ισότιμη συμμετοχή όλων στην νέα αυτή διδακτική διαδικασία, καθώς δεν διαθέτουν όλοι οι μαθητές τον απαραίτητο εξοπλισμό (η/υ, κάμερα, μικρόφωνο) ή δυνατότητα πρόσβασης σε δίκτυο. Επιπλέον, υπάρχουν περιοχές με αργή σύνδεση, επομένως η συμμετοχή στη διαδικασία καθίσταται τεχνικά αδύνατη. Ένα άλλο ζήτημα έχει να κάνει με την οικονομική αδυναμία των οικογενειών να διαθέτουν ξεχωριστό υπολογιστή για κάθε παιδί της οικογένειας, ώστε να μπορούν ταυτόχρονα να συμμετέχουν στα διαδικτυακά τους μαθήματα. Αντίστοιχο πρόβλημα επάρκειας εξοπλισμού διαπιστώνεται και στα σχολεία. Ο υπάρχων εξοπλισμός είναι παλιάς τεχνολογίας και δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της ΕξΑΕ. Επιπλέον τίθεται ερώτημα σχετικά με την κάλυψη του κόστους απόκτησης εξοπλισμού για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς.

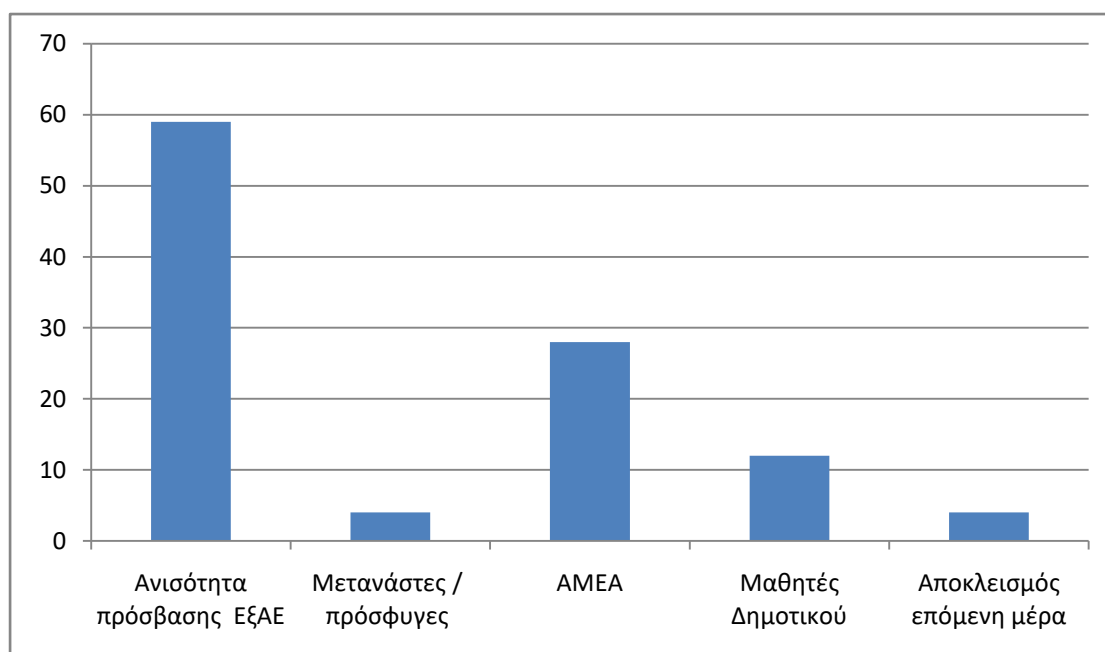
15.3 Κοινωνικές ανισότητες

Την ίδια στιγμή, τέθηκε θέμα ανισότητας μεταξύ μαθητών των Ιδιωτικών και των Δημόσιων σχολείων, καθώς τα Ιδιωτικά φάνηκαν να διαθέτουν ήδη την υποδομή (πλατφόρμες, διδακτικό υλικό, καταρτισμένους εκπαιδευτικούς) για την υλοποίηση ΕξΑΕ, ενώ αντίστοιχα εντοπίζεται ανισότητα μεταξύ μαθητών που παρακολουθούν μέσω Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας και τα φροντιστηριακά μαθήματα, σε σχέση με όσα παιδιά δεν παρακολουθούν τέτοια μαθήματα. Είναι χαρακτηριστική η έκφραση φόβου ότι «καταργείται ο Δημόσιος Χαρακτήρας του σχολείου εφόσον δεν έχουν όλα τα παιδιά πρόσβαση – ισότιμη αντιμετώπιση απέναντι στην προσφερόμενη διαδικτυακή εκπαιδευτική διαδικασία» (Γράφημα 7).

Τονίζεται ότι τα παιδιά ευάλωτων και ευαίσθητων κοινωνικά οικογενειών, τα παιδιά με ειδικές ανάγκες βρέθηκαν σε μειονεκτική θέση σχετικά με την συμμετοχή

τους στην ΕξΑΕ, αφού αυτά τα παιδιά είναι περισσότερο πιθανό να μην διαθέτουν εξοπλισμό, πρόσβαση στο διαδίκτυο ή δυνατότητα παρακολούθησης της ΕξΑΕ επειδή έχουν εξατομικευμένες ανάγκες. Αντίθετα, τα παιδιά από αυτές τις κοινωνικές ομάδες δεν έχουν κίνητρα ώστε να ενταχθούν σε μια διαδικασία όπως η εφαρμοζόμενη ΕξΑΕ, επομένως το πλεονέκτημα συμμετοχής αφορά περισσότερο τους καλούς μαθητές, ενώ δεν ενδείκνυται για αδύναμους μαθητές που έχουν ανάγκη για εξατομικευμένη και προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους διδασκαλία.

Ανισότητες – Αποκλεισμοί Διαδικτυακής ΕξΑΕ

Γράφημα 7

15.4 Μονομερής εφαρμογή της Διαδικτυακής ΕξΑΕ

Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση προκειμένου να λειτουργήσει ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά χρειάζεται να στηρίζεται και στις δύο μορφές της: στην Σύγχρονη και την Ασύγχρονη Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Ο συνδυασμός των δύο αυτών μορφών προσαρμοσμένος ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών, μπορεί να έχει σημαντικό μαθησιακό και εκπαιδευτικό αποτέλεσμα. Η μονομερής χρήση μιας μόνο μορφής έχει ως αποτέλεσμα μια στρεβλή και ελλιπή διδακτική και μαθησιακή διαδικασία.

15.5 Ψηφιακός Αναλφαβητισμός

Ταυτόχρονα αναδύεται το ζήτημα του ψηφιακού αναλφαβητισμού των εκπαιδευτικών, οι οποίοι «δεν διαθέτουν κατάλληλη κατάρτιση» ώστε να εφαρμόσουν την ΕξΑΕ, ούτε ανάλογη προηγούμενη εμπειρία. «Από τη στιγμή που άρχισε να γίνεται φανερό πως το κλείσιμο των σχολείων επρόκειτο να κρατήσει για σημαντικό χρονικό διάστημα άρχισε ένας πραγματικός αγώνας δρόμου από τα σχολεία και τους εκπαιδευτικούς για να βρουν λύσεις που θα επιχειρούν να αποκαταστήσουν την επαφή με τα παιδιά, καθώς και κάποιου είδους μαθησιακή διαδικασία. Το τοπίο ήταν πρωτόγνωρο και οι καταστάσεις δύσκολες. Σχολεία με εκπαιδευτικούς μεγάλης ηλικίας, σε μεγάλο βαθμό χωρίς ουσιαστική επιμόρφωση, συχνά χωρίς εξοικείωση με τη σύγχρονη τεχνολογία,

βρέθηκαν μπροστά σε νέα δεδομένα και δεν σήκωσαν τα χέρια, αλλά έκαναν ουσιαστική προσπάθεια να απαντήσουν σε αυτή την πρόκληση»³³

Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση είναι μια «άγνωστη μέθοδος» διδασκαλίας καθώς δεν έχει γίνει συστηματική κατάρτιση και ενημέρωση των εκπαιδευτικών για την υλοποίηση της. Την ίδια στιγμή υπάρχει έλλειψη Διαχειριστών, Εκπαιδευτικών και Τεχνικών που θα στηρίζουν το εγχείρημα, καθώς η υλοποίηση της ΕξΑΕ προϋποθέτει τη σύμπραξη διαφόρων ειδικοτήτων, ομαδικότητα και συνεργασία.

Στο ίδιο επίπεδο κινείται και το ζήτημα του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού των μαθητών. «Η κατοχή κινητών τηλεφώνων (ακόμα και ακριβών) και η προσπάθεια αξιοποίησης αυτών στη μαθησιακή διαδικασία δεν αποτελεί στοιχείο ενθαρρυντικό στο να ξεπεραστεί το πρόβλημα, αφού οι μαθητές/τριες απέχουν αρκετά από την κουλτούρα αξιοποίησης της σύγχρονης τεχνολογίας για μαθησιακούς σκοπούς»³⁴. Υπάρχει σημαντικός αριθμός μαθητών που «στερούνται ψηφιακών δεξιοτήτων». Η εξοικείωση των παιδιών με τις ηλεκτρονικές συσκευές και τα παιχνίδια στον υπολογιστή δεν σημαίνει πως αντίστοιχα γνωρίζουν ή μπορούν να χρησιμοποιήσουν σωστά και αποτελεσματικά τα εργαλεία της ΕξΑΕ. Σωστή εκμάθηση και χρήση των εργαλείων και των δυνατοτήτων της ΕξΑΕ μπορεί να γίνει μόνο με την καθοδήγηση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι κι αυτοί με τη σειρά τους υπολείπονται σε κατάρτιση και εμπειρία, όπως έχει ήδη αναφερθεί.

15.6 Ζωντανή Σύγχρονη Μετάδοση του Μαθήματος

Η απόφαση για Ζωντανή Σύγχρονη Μετάδοση στην οποία προχώρησε το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, ώστε να συμμετάσχουν σε αυτή όσοι μαθητές για διάφορους πρακτικούς λόγους (π.χ. ανήκουν σε ομάδες με βεβαρυσμένο ιστορικό υγείας, υπάρχουν στην οικογένεια πρόσωπα που δεν πρέπει να εκτεθούν σε κίνδυνο μόλυνσης), προκάλεσε έντονες αντιδράσεις και αντιπαράθεση μεταξύ ΥΠαιΘ, εκπαιδευτικών και γονέων, με αιχμή των διαφωνιών τόσο τον τρόπο που θα υλοποιούνταν, όσο και την σκοπιμότητα μιας τέτοιας απόφασης. Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση ΥΑ 57233/ΦΕΚ 1859 Β΄/15-5-20 με θέμα: «Σύγχρονη εξ΄ αποστάσεως εκπαίδευση» παρ. 7, ««Σκοπός (...) είναι να εξακολουθήσει να προσφέρεται απρόσκοπτα το δημόσιο αγαθό της παροχής εκπαίδευσης υπό καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης, όπως είναι η πανδημία του COVID-19». Όμως, από την πλευρά των εκπαιδευτικών υπήρξε έντονη αντίδραση και αντίλογος. Με έμφαση επισημαίνεται ότι «αυτή η καινοτομία, ενώ επενδύεται με το λογικοφανές εγχείρημα της ισότιμης συμμετοχής στην εκπαιδευτική διαδικασία, δημιουργεί αγκυλωτικές καταστάσεις στο εκπαιδευτικό έργο που επιτελείται στην σχολική αίθουσα».³⁵

Άλλωστε και από μεθοδολογική σκοπιά η Ζωντανή Σύγχρονη Μετάδοση του μαθήματος είναι μια διαδικασία εντελώς διαφορετική από την Σύγχρονη Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, επομένως είναι πρακτικά αδύνατο για τον εκπαιδευτικό να διεκπεραιώνει ταυτόχρονα και με επάρκεια έναν διπλό ρόλο. Η πρακτική αυτή χαρακτηρίστηκε ως «ψευτοεκπαίδευση», με δεδομένη την μαθησιακή

³³ <https://www.esos.gr/artheta/67148/ex-apostaseos-ekpaideysi-prokliseis-erotimata-kai-prooptikes>

³⁴ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319439_diapistoseis-kai-problimatismo-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-ekpaideysi

³⁵ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322351_taytohroni-syghroni-ex-apostaseos-ekpaideysi-nomimo-den-einai-panta-ithiko-oyte

αναποτελεσματικότητα, καθώς αμφισβητήθηκε ο τρόπος εφαρμογής της με κάμερες ανοιχτές μόνο κατά την διάρκεια της παράδοσης, και ενώ οι εκπαιδευτικοί καλούνταν να υπηρετήσουν την ίδια στιγμή δύο ρόλους: αυτόν του δασκάλου μέσα στην τάξη και ταυτόχρονα εξ αποστάσεως, και να εφαρμόσουν ταυτόχρονα δύο διαφορετικές και ταυτόχρονα ασύμβατες μεταξύ τους τεχνικές. Σε κάθε περίπτωση μια τέτοια επιλογή «αποδυναμώνει και υποβιβάζει την διδακτική διαδικασία μέσα στην σχολική αίθουσα», ενώ στρεβλώνει και υποβιβάζει την αξία και τις δυνατότητες της Διαδικτυακής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, εξουθενώνει τους εκπαιδευτικούς και αποσυντονίζει τους μαθητές.

Ένα άλλο ζήτημα που τονίστηκε με έκφραση πολλών επιφυλάξεων και αμφισβητήσεων όχι μόνο σε σχέση με την συγκεκριμένη συγκυρία αλλά και για το πώς θα γίνεται η διαχείρισή του στο εξής, αφορά στην «προστασία των προσωπικών δεδομένων» τόσο των εκπαιδευτικών, όσο και των μαθητών των γονέων και κηδεμόνων, οι οποίοι κλήθηκαν να δώσουν πρόσβαση σε αυτά, προκειμένου να εγγραφούν και να έχουν δυνατότητα συμμετοχής στις ψηφιακές τάξεις και στη χρήση της πλατφόρμας διδασκαλίας. Παρά τις αντίθετες διαβεβαιώσεις του ΥΠαιΘ που δήλωσε ότι «τηρήθηκαν όλοι οι κανόνες που προβλέπονται από την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων»³⁶, θεωρήθηκε από όλους ότι η Ζωντανή Σύγχρονη Μετάδοση έγινε χωρίς ασφαλιστικές δικλείδες, «εκθέτοντας τα προσωπικά δεδομένα των χρηστών».

16. Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στην Ειδική Αγωγή

«Η πανδημία του Covid-19 αποτελεί μια πρόκληση, ιδίως για τις ευπαθείς ομάδες. Μια πανδημία εγείρει φόβους, σκέψεις, προβληματισμούς, περίεργες εκδηλώσεις στη συμπεριφορά μας. Γιατί; Πώς θα τα αντιπαρέλθουμε όλα αυτά και, μάλιστα, σε συνθήκες που μας ξεπερνούν – υπό το καθεστώς μιας πανδημίας; Με αφορμή αυτά τα ερωτήματα, είναι σημαντικό πρώτα να κάνουμε μια περιήγηση στον κόσμο του αυτισμού και, στη συνέχεια, να διερευνήσουμε τι θα πούμε στον ενήλικα, στον έφηβο, στο παιδί με αυτισμό για τον κορωνοϊό. Πώς θα τους περιγράψουμε μια πανδημία και τις προφυλάξεις που αυτή μας επιβάλλει; Πώς θα τους πείσουμε να δεχτούν τις τόσες αλλαγές που συνεπάγεται για τη ζωή τους η καραντίνα; Πώς θα τους εμπνεύσουμε κοινωνική ευθύνη, ώστε να φροντίσουν για την προστασία της δικής τους υγείας, αλλά και της υγείας των συμπολιτών τους; Οι απαντήσεις δεν είναι απλές· είναι το έναυσμα για να επισκεφτούμε τον κόσμο του παιδιού, τον κόσμο του αυτισμού και να προσκαλέσουμε το παιδί με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος να μας εμπιστευτεί σε μια νέα περιήγηση».³⁷

Η Ειδική Αγωγή στοχεύει στην παροχή στήριξης σε παιδιά με ειδικές ανάγκες, ώστε να μπορούν να ενταχθούν στο οικογενειακό, σχολικό και κοινωνικό πλαίσιο ως παραγωγικό μέλος και όχι ως εξαρτώμενο³⁸. Προκειμένου να λειτουργήσει ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά η Ειδική Αγωγή, απαιτούνται ειδικές

³⁶ <https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2020/11263085.pdf>

Η ανακοίνωση του ΥΠαιΘ

³⁷ <https://e-paideia.org/2020/09/16/koronoios-kai-diatarachi-aytistikoy/>

³⁸ <https://www.minedu.gov.gr/eidiki-agwgi-2/nomothesia-eidiki-ekpaideusi-3/16756-02-10-08-3699-2008> ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3699 Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

διαγνωστικές, ιατρικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες, ειδικοί χώροι, προγράμματα και τεχνικές διδασκαλίας. Οι ειδικοί παιδαγωγοί αναλαμβάνουν έναν πολύ ιδιαίτερο και εξαστομικευμένο ρόλο καθοδηγητή και δασκάλου, ώστε να βοηθήσουν στην βελτίωση του μαθησιακού επιπέδου του παιδιού και να κατακτήσει δεξιότητες όπως η γραφή και η ανάγνωση η αρίθμηση, η δυνατότητα κατανόησης και απομνημόνευσης, η συγκέντρωση της προσοχής. Σε πολλές περιπτώσεις, καλούνται να υποστηρίξουν την κατάκτηση ακόμη βασικότερων δεξιοτήτων, όπως η λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία και η αυτοεξυπηρέτηση. Είναι σαφές, επομένως ότι η σχέση δασκάλου – μαθητή που διαμορφώνεται στο πλαίσιο της Ειδικής Αγωγής, φέρει έντονα το χαρακτήρα της εξαστομικευμένης διδασκαλίας και δεν μπορεί να υποκατασταθεί από μια πλατφόρμα ή κάποιο ηλεκτρονικό μέσο επικοινωνίας, χωρίς, μάλιστα την υποστήριξη από εφαρμογές, εργαλεία και τεχνικές που να ανταποκρίνονται σε τέτοιες εξειδικευμένες ανάγκες. Επιπλέον, οι γονείς δεν διαθέτουν τη γνώση και την κατάρτιση, αλλά ούτε και τον χρόνο ώστε να μπορούν να υποστηρίξουν και να συμπληρώσουν ή να βοηθήσουν την εκπαιδευτική διαδικασία που ακολουθούν τα παιδιά τους. Επομένως, απαιτείται η κατάλληλη ευελιξία και προσαρμογή, ώστε οι μονάδες Ειδικής Αγωγής και τα παιδιά που φοιτούν σε αυτές, να μπορούν να συμμετέχουν στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.

Κατά τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων λόγω της πανδημίας του Sars-CoV-2 (covid19) ενώ αρχικά προτάθηκε η συνέχιση της λειτουργίας των σχολείων Ειδικής Αγωγής, στη συνέχεια εφαρμόστηκε η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας³⁹, με στόχο την διατήρηση της επαφής με τους γονείς και τα παιδιά και τη συναισθηματική τους στήριξη, αλλά και την συνέχιση της επαφής με την εκπαιδευτική διαδικασία στο βαθμό που αυτό ήταν εφικτό. Μάλιστα δόθηκαν και οδηγίες για τον σχεδιασμό και οργάνωση Συμβουλευτικής και Υποστήριξης με την αξιοποίηση των εργαλείων Σύγχρονης και Ασύγχρονης Διδασκαλίας.

Όμως, ο παρωχημένος τεχνολογίας υπάρχων εξοπλισμός και οι ταυτόχρονες ελλείψεις σε εξοπλισμό και υλικά, αλλά και η απουσία κατάρτισης και τυπικών προσόντων, δεν επέτρεψαν την εύρυθμη και αποτελεσματική εφαρμογή της ΕξΑΕ στην Ειδική Εκπαίδευση. Προκειμένου να λυθούν κάποια πρακτικά ζητήματα και να μην αποκοπούν τα παιδιά από την εκπαιδευτική διαδικασία προτάθηκε από γονείς και εκπαιδευτικούς να γίνει ένταξη διδακτικών ενοτήτων της Ειδικής Αγωγής στην Εκπαιδευτική Τηλεόραση, καθώς αποτελεί «το πιο προσιτό και εύχρηστο μέσο με το οποίο είναι εξοικειωμένα τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, επομένως αξιολογείται ως το πλέον πρόσφορο εργαλείο για Εξ ΑΕ στα παιδιά με ειδικές ανάγκες».

Με βάση τα παραπάνω, γίνεται φανερό ότι η τηλεδιδασκαλία – και μάλιστα ως κύρια μέθοδος διδασκαλίας – δεν ενδείκνυται για μαθητές που παρουσιάζουν μαθησιακές δυσκολίες, ούτε, αντίστοιχα, για αδύναμους μαθητές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι μεγάλο το ποσοστό των μαθητών που φέρουν κάποιο από τα παραπάνω χαρακτηριστικά, μπορούμε να πούμε ότι η εφαρμογή της ΕξΑΕ και η

³⁹ <https://www.minedu.gov.gr/exetaseis-2/1650-covid19/44445-21-03-2020-odigies-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaidefsi#1-ti-provlepetai-gia-mathites-me-anapiria-i-kai-eidikes-ekpaideftikes-anagkes> και https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2020/%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CE%AF%CE%B5%CF%82_%CE%B5%CE%BE_%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CF%89%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CE%95%CE%91%CE%95_signed.pdf

τηλεδιδασκαλία «μπορούν να έχουν έναν ρόλο συμπληρωματικό στην δια ζώσης εκπαίδευση και δεν μπορούν να υποκαταστήσουν την παραδοσιακή διδασκαλία». Είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι τα εργαλεία της ΕξΑΕ Σύγχρονης και Ασύγχρονης χωρίς κατάλληλα καταρτισμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, που να είναι σε θέση να προσαρμόζει, να διαμορφώνει και να τα χειρίζεται κατάλληλα και αποτελεσματικά, δεν μπορούν να αξιοποιηθούν ούτε και να αναδείξουν τις δυνατότητες και τις καινοτόμες πλευρές τους.

Γενικότερα, εντοπίζονται αρκετά προβλήματα πρακτικά, τεχνικά, οργανωτικά στην εφαρμογή της ΕξΑΕ σε όλα τα επίπεδα και τις βαθμίδες εκπαίδευσης, που όμως εντείνονται λόγω των προγενέστερων και χρόνιων προβλημάτων της εκπαίδευσης που έχουν ως συνέπεια να δυσχεραίνεται η εφαρμογή της ΕξΑΕ. Τα προβλήματα στην ελληνική εκπαίδευση και κοινωνία είναι γνωστά χρόνια τώρα, όμως σήμερα, περισσότερο από ποτέ, λειτουργούν ως τροχοπέδη στην υλοποίηση της όποιας καινοτομίας. Τα χαρακτηριστικότερα των προβλημάτων είναι τα εξής: α) η υποχρηματοδότηση της εκπαίδευσης σε σχέση με άλλους τομείς, β) οι λιγιστοί μόνιμοι εκπαιδευτικοί στα σχολεία καθώς και στις υποστηρικτικές δομές, γ) η μη έγκαιρη στελέχωση των σχολείων με συνέπεια την αργοπορία στη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και δ) η ελλιπής υλική και ψηφιακή υποστήριξη των σχολείων και των μαθητών με τα αντίστοιχα υλικά για τη δυνατότητα και τη χρήση ψηφιακών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Ένας μεσο – μακροπρόθεσμος σχεδιασμός που δεν θα αποσκοπεί μόνο στην κάλυψη ελλειμμάτων του παρελθόντος αλλά θα προβλέπει την διαχείριση της εκπαίδευσης με όραμα για το μέλλον, θα μπορούσε να δώσει την απαιτούμενη ώθηση για μια ουσιαστική και αποτελεσματική ανανέωση της εκπαίδευσης.

17. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

Η ανακοίνωση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την έναρξη Σύγχρονης και Ασύγχρονης Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας, ξεκινώντας από τους μαθητές της Γ΄ Λυκείου σε πρώτη φάση και των υπόλοιπων μαθητών σε δεύτερο χρόνο, ήταν ευπρόσδεκτη από όλους τους εμπλεκόμενους στην εκπαιδευτική διαδικασία, στο βαθμό που επιδιώκει να περιορίσει τις συνέπειες της διακοπής της επαφής με το σχολείο και τη διδασκαλία. Ο τρόπος όμως με τον οποίο αποφασίστηκε, προετοιμάστηκε και υλοποιήθηκε η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δημιούργησε ενστάσεις και προβληματισμούς αλλά και την εντύπωση πως εστιάζει περισσότερο στους επικοινωνιακούς παρά στους διδακτικούς στόχους. Η άποψη αυτή προκύπτει από το γεγονός ότι δεν είχε γίνει καμία προετοιμασία των εκπαιδευτικών αλλά και των μαθητών ώστε να περάσουν στην διαδικασία της ΕξΑΕ διαθέτοντας κατάλληλη κατάρτιση, και να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στις συνθήκες της ΕξΑΕ.

Είναι χαρακτηριστικό ότι για την ολοκληρωμένη κατάρτιση στην χρήση αποθετηρίων και πλατφορμών, σε κανονικές συνθήκες, ο συνήθης απαιτούμενος χρόνος προσδιορίζεται σε χρονικό διάστημα που μπορεί να φτάνει τα δύο (2) εξάμηνα. Όμως εισαγωγικό σεμινάριο που απευθυνόταν σε περιφερειακούς διευθυντές, διευθυντές εκπαίδευσης, διευθυντές σχολείων και καθηγητές πληροφορικής, προκειμένου οι πληροφορίες να διοχετευτούν περαιτέρω στους εκπαιδευτικούς, πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονα με την έναρξη της ΕξΑΕ. Παρατηρείται ότι ενώ η διεξαγωγή επιμορφωτικών σεμιναρίων με πρωτοβουλία του

Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ανακοινώθηκε σχετικά νωρίς, ήδη από την δεύτερη εβδομάδα λειτουργίας της Διαδικτυακής ΕξΑΕ,⁴⁰ ωστόσο ο χρόνος υλοποίησης του προγράμματος αυτού προσδιορίστηκε μετά το Πάσχα, που πρακτικά σημαίνει ότι η επιμόρφωση έπεται της ανάγκης για κατάρτιση και γνώση που είναι απαραίτητη για την προετοιμασία, οργάνωση και εφαρμογή της ΕξΑΕ. Το πρόγραμμα αυτό περιελάμβανε 15 ώρες ταχύρρυθμης επιμόρφωσης και υλοποιήθηκε με τη μορφή Ανοικτού Διαδικτυακού Μαθήματος (MOOC), το οποίο, επίσης υπολείπεται σε χρόνο ώστε νη κατάρτιση να είναι επαρκής και ουσιαστική.

Το συγκεκριμένο σεμινάριο χαρακτηρίστηκε από τους εκπαιδευτικούς ως ανεπαρκές για τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες, καθώς κινήθηκε σε θεωρητικό – κυρίως – πλαίσιο και δεν έδινε λύσεις σε πρακτικά προβλήματα με τα οποία ήρθαν αντιμέτωποι οι εκπαιδευτικοί, ενώ πραγματοποιήθηκε «κατόπιν εορτής». Δυσαρέσκεια επίσης προκάλεσε το γεγονός ότι στο πλαίσιο του σεμιναρίου αναδείχθηκε δυσανάλογα ο ρόλος της ιδιωτικής εταιρείας μέσω της οποίας λειτουργεί η πλατφόρμα της ΕξΑΕ (WEBEX), ενώ δεν δόθηκαν επαρκείς οδηγίες και λύσεις για την διαχείριση προβλημάτων κατά την εφαρμογή της ΕξΑΕ.

Την δεύτερη εβδομάδα μετά την έναρξη της ΕξΑΕ, η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης eTwinning ανακοινώνει το διαδικτυακό μάθημα «Μένουμε Σπίτι με το eTwinning»⁴¹. Το διαδικτυακό μάθημα είχε ως στόχο την ενημέρωση και ταχεία επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση εργαλείων εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης, προκειμένου να υποστηριχθούν οι εκπαιδευτικοί για τη διεξαγωγή της διδασκαλίας των μαθημάτων τους από το σπίτι. Παρόμοιες δράσεις επιμόρφωσης οργανώθηκαν από σχολικές μονάδες (π.χ. Γυμνάσιο Κρόκου), ΠΕΚΕΣ, το Ινστιτούτο Κωνσταντίνος Καραμανλής, το ΙΕΠ σε συνεργασία με το Οργανισμός Ανοικτών Τεχνολογιών (ΕΕΛΛΑΚ) κλπ.

Σε γενικές γραμμές κατά τον πρώτο μήνα εφαρμογής της ΕξΑΕ οι δράσεις και οι επιλογές που είχαν οι εκπαιδευτικοί να επιμορφωθούν και να καταρτιστούν στην ορθή και ολοκληρωμένη μορφή της ΕξΑΕ ήταν αποσπασματικές, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις ήταν δύσκολη η παρακολούθηση των επιμορφωτικών συναντήσεων καθώς ταυτόχρονα καλούνταν να οργανώσουν τις ψηφιακές τους τάξεις, να προετοιμάσουν το υλικό, να διδάξουν, να αντιμετωπίσουν πρακτικά και τεχνικά ζητήματα που προέκυπταν σε καθημερινή βάση. Στην αντιμετώπιση και διαχείριση αυτών των προβλημάτων καθοριστικός ήταν ο ρόλος εκπαιδευτικών με εξοικείωση στη χρήση ψηφιακών εργαλείων. Αυτοί έγιναν πολλαπλασιαστές γνώσεων και λύσεων βοηθώντας τους συναδέλφους τους και διαχέοντας τις πληροφορίες μέσω των δικτύων κοινωνικής δικτύωσης και ομάδων που σχηματίστηκαν εκεί για ανταλλαγή μηνυμάτων.⁴²

Στο σημείο αυτό αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι τα Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) δεν συμπεριλήφθηκαν εξαρχής στη διαδικασία υλοποίησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ωστόσο οι Συντονιστές και

⁴⁰ <https://www.esos.gr/arthra/66867/prosklisi-symmetohis-ekpaideytikon-se-diadiktyaki-epimorfosi-me-antikeimeno-shediasmo>

⁴¹ <https://seminars.etwinning.gr/course/view.php?id=4221>

⁴² <https://e-paideia.org/2020/06/23/o-ekpaideytikos-poy-xekinise-na-valei/>

οι Συντονίστριες Εκπαιδευτικού Έργου (Σ.Ε.Ε.), με βάση τον θεσμικό τους ρόλο ανέλαβαν την υποστήριξη των εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων στην προσπάθεια αυτή.

Οι Συντονιστές και οι Συντονίστριες Εκπαιδευτικού Έργου (Σ.Ε.Ε.), εφαρμόζοντας το σχετικό θεσμικό πλαίσιο ανέλαβαν και υλοποιούν, κατά περίπτωση, συλλογικά ή και ατομικά την υποστήριξη και επιμόρφωση: • των Διευθυντών/τριών και των εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων παιδαγωγικής ευθύνης τους • των εκπαιδευτικών ειδικότητας στα γνωστικά αντικείμενα • των εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης • των εκπαιδευτικών, κατά περίπτωση, των Τάξεων Υποδοχής (Τ.Υ.) και των Σ.Ε.Π., σε συνθήκες έκτακτης επείγουσας εξ αποστάσεως διδασκαλίας, με βάση τους παρακάτω άξονες: α) την εξοικείωση με τα ψηφιακά εργαλεία και την μεθοδολογική τους αξιοποίηση. β) την παιδαγωγική προσαρμογή των ΤΠΕ κατά τον σχεδιασμό της διδασκαλίας γ) την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των εκπαιδευτικών με τη σύμπραξη των ΚΕ.ΣΥ. και δ) τη συλλογική παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, σύμφωνα με τις νέες ανάγκες.

Αυτή η παρέμβαση ήταν εξαιρετικά βοηθητική και υποστηρικτική για τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι κλήθηκαν να φέρουν εις πέρας ένα έργο που ξεπερνούσε τις δυνατότητες των περισσότερων, καθώς ένα μεγάλο ποσοστό των εκπαιδευτικών υστερεί σε ψηφιακό εγγραμματισμό λόγω ηλικίας⁴³, ενώ οι εκπαιδευτικοί Πληροφορικής που επιφορτίστηκαν το έργο της υποστήριξης της διαδικασίας δεν είναι δεδομένο ότι έχουν την απαιτούμενη εξοικείωση για την υλοποίηση της ΕΞΑΕ.

18. Προτάσεις για πιο εύρυθμη και αποτελεσματική εφαρμογή της ΕΞΑΕ

Τα τεκμήρια που συγκεντρώθηκαν ώστε να αποτυπωθούν τα χαρακτηριστικά της ΕΞΑΕ και ο τρόπος που αυτή εφαρμόστηκε στην βασική εκπαίδευση της χώρας μας δεν περιλαμβάνουν μόνο αρνητικές διαπιστώσεις και εντοπισμό δυσκολιών και προβλημάτων κατά την εφαρμογή της διαδικασίας. Αναφορικά με την – κατά το δυνατόν – άρση των δυσκολιών και ανισοτήτων, που εντοπίστηκαν παραπάνω, από την ΕΞΑΕ, ώστε να συμπεριλάβει όσο το δυνατόν περισσότερους μαθητές και να είναι κατά το δυνατόν αποτελεσματική, εκπαιδευτικοί και γονείς κατέθεσαν προτάσεις. Μεταξύ αυτών ξεχωρίζουν ορισμένες προτάσεις σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία της ΕΞΑΕ ώστε να λειτουργήσει αρτιότερα (Γράφημα 8):

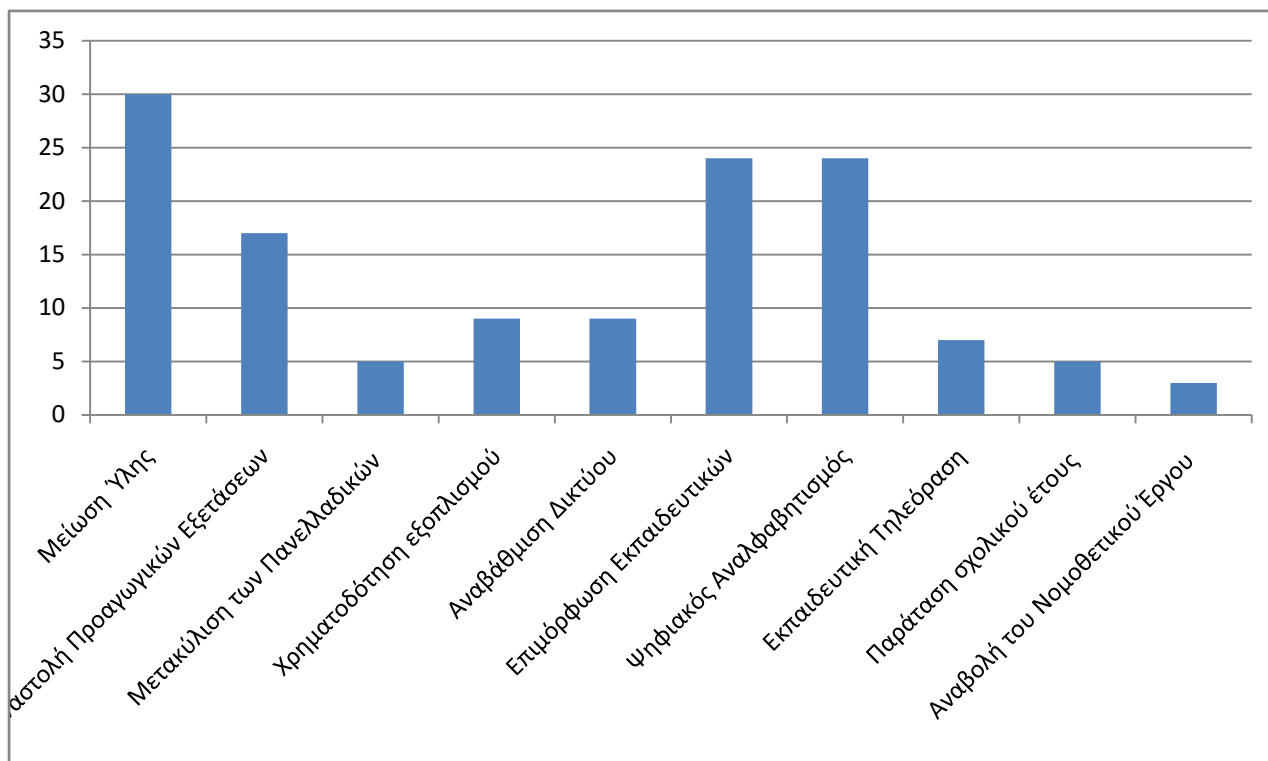
Να αξιοποιηθεί η Δημόσια Τηλεόραση προβάλλοντας ειδικά προγράμματα που απευθύνονται σε μαθητές. Η τηλεόραση είναι το μέσο με την ευκολότερη πρόσβαση από όλους, καθώς «η συντριπτική πλειοψηφία των νοικοκυριών διαθέτει τουλάχιστον μία συσκευή τηλεόρασης». Επομένως η Εκπαιδευτική Τηλεόραση μπορεί να λειτουργήσει ως εργαλείο για όλους τους μαθητές, κυρίως για όσους δεν διαθέτουν εξοπλισμό ή εύκολη πρόσβαση σε αξιόπιστο δίκτυο.

Να δημιουργηθεί Κεντρική Ψηφιακή Πλατφόρμα Διδακτικού Υλικού, ώστε να υπάρχει οργανωμένη και ενιαία διαχείριση του υλικού, και ισότιμη αντιμετώπιση όλων των μαθητών.

⁴³ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/302638_ilikiaki-katanomi-ton-monimon-ekpaidevtikon-analytikoi-pinakes

Να χρησιμοποιηθούν περισσότερες ψηφιακές πλατφόρμες ώστε να επιμερίζεται ο φόρτος και να μην «κολλάνε», όπως διαπιστώνεται ότι συμβαίνει λόγω του μεγάλου αριθμού εκπαιδευτικών και μαθητών που ταυτόχρονα συνδέονται.

Προτάσεις - Μέτρα για την Διαχείριση / Βελτίωση της Διαδικτυακής ΕΞΑΕ

Γράφημα 8

Ένα αίτημα που συνοψίζει την ανάγκη αλλά και την αγωνία εκπαιδευτικών και γονέων σχετικά με την εφαρμογή της ΕΞΑΕ και τα αποτελέσματά της, αναφέρεται στην ανάγκη για «Ποιοτική Εκπαίδευση και όχι Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση». Με τον τρόπο αυτό δηλώνεται η ανάγκη να εστιαστεί το ενδιαφέρον στο περιεχόμενο και την μορφή της διδασκαλίας, ώστε να βοηθήσει στην διατήρηση της επαφής των παιδιών τόσο με την εκπαιδευτική / μαθησιακή διαδικασία, όσο και με τον παιδαγωγικό και κοινωνικοποιητικό ρόλο του σχολείου και της τάξης. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν είναι σημαντική η ΕΞΑΕ ή τα τεχνολογικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται στην εφαρμογή της, αλλά επισημάνεται η ανάγκη να γίνεται κατάλληλη και μεθοδική χρήση αυτών, ώστε να αποκομιστούν τα μεγαλύτερα οφέλη για τους μαθητές, αλλά και να εμπλουτιστεί δημιουργικά η εκπαίδευση.

Δεν έλειψαν και οι αισιόδοξες φωνές που υποστήριζαν πως η εφαρμογή της ΕΞΑΕ, έστω και με τις δυσκολίες και δυσχέρειες που παρουσίασε, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ευκαιρία δημιουργίας μιας νέας κουλτούρας για το Σχολείο, τους Μαθητές, αλλά και το Κράτος. Σε αυτή τη βάση διατυπώνονται ερωτήματα σχετικά με την ΕΞΑΕ, και τον ρόλο που αυτή θα έχει ή μπορεί να έχει στην σχολική πραγματικότητα μετά το πέρας της πανδημίας. Τα βασικά ερωτήματα που θέτουν προβληματισμούς και αναζητούν απαντήσεις, είναι: Πώς θα αξιοποιηθεί η εμπειρία της ΕΞΑΕ για την επόμενη μέρα της εκπαιδευτικής διαδικασίας; Τι προβλέπεται για

την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αλλά και για τον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος; Με ποιο τρόπο μπορεί να γεφυρωθεί το ψηφιακό χάσμα ώστε μαθητές εκπαιδευτικοί και γονείς να επωφεληθούν από τις δυνατότητες και τους νέους δρόμους που ανοίγει η τεχνολογία στην εκπαίδευση; Τέτοιου είδους ερωτήματα δεν στοχεύουν στην άσκηση κριτικής και στην απαξίωση της διαδικασίας, αλλά δίνουν το έναυσμα για δυναμική και εύστοχη διαχείριση της συγκυρίας, ώστε να είναι η περίοδος του εγκλεισμού μια δημιουργική και αποδοτική αφετηρία για την εκπαίδευση.

18.1 Επαναλειτουργία των σχολείων - Η επόμενη μέρα

Ένα γεγονός όπως η πανδημία του Sars-Cov-2 (COVID-19) που αφορά όλο τον πλανήτη, αλλάζει τις ισορροπίες, και επηρεάζει όλες τις εκφάνσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας. Το τέλος της πανδημίας είναι κάτι δεδομένο. Η επιστήμη και η τεχνολογία ήδη έχουν θέσει στη διάθεση της ανθρωπότητας τρόπους διαχείρισης και αντιμετώπισής της, ενώ με γρήγορους ρυθμούς τα εργαλεία αυτά καθίστανται όλο και αποτελεσματικότερα. Αντίστοιχα, στον χώρο της Εκπαίδευσης καλούμαστε να αναστοχαστούμε και να σχεδιάσουμε την «επόμενη μέρα» των σχολείων αξιοποιώντας τις εμπειρίες και τα νέα δεδομένα που δημιουργήθηκαν στην εκπαιδευτική πραγματικότητα (Ράπτης, 2006) . Η μέθοδος της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης αναδείχθηκε ως η προσφορότερη λύση για την διαχείριση της αναστολής λειτουργίας των σχολείων και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Αποτελεί μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική μέθοδο που μπορεί να λειτουργήσει είτε αυτόνομα, είτε συμπληρωματικά στην παραδοσιακή διδασκαλία⁴⁴

Ο τρόπος που σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε η ΕξΑΕ κατά τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας των σχολείων, μπορεί να παρουσίασε δυσκολίες και προβλήματα, όμως άλλαξε το τοπίο της εκπαίδευσης, αφού ανέδειξε νέους δρόμους προσέγγισης και διαχείρισης της διδακτικής διαδικασίας και καινοτόμες τεχνικές κατάκτησης της γνώσης. Αυτά τα χαρακτηριστικά μας προϊδεάζουν για τις δυνατότητες που ανοίγονται στον χώρο της εκπαίδευσης για μια νέα μορφή σχολείου που οδηγεί σε μια νέα μορφή πολιτών και κοινωνίας.

Προκειμένου, όμως να υλοποιηθεί ένα τέτοιο όραμα, θα πρέπει προηγουμένως να δοθούν απαντήσεις και λύσεις σε προβληματισμούς και εμπόδια με τα οποία ήρθαν αντιμέτωποι οι εμπλεκόμενοι στην εκπαίδευση μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς.

Τέτοιοι προβληματισμοί διατυπώνονται σχετικά με την μελλοντική ποιότητα της εκπαίδευσης ειδικά σε μικρά νησιά και απομακρυσμένα σχολεία με ολιγομελή τμήματα. Θεωρείται ότι η μέθοδος στην ΕξΑΕ θα καθιερωθεί στα σχολεία αυτά, καταργώντας την δια ζώσης διδασκαλία και οδηγώντας στην «αλλοίωση του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης και άνισες ευκαιρίες πρόσβασης σε αυτήν».⁴⁵ Μάλιστα, οι σκέψεις αυτές στηρίζονται σε θέση του ΟΟΣΑ και της Ε.Ε, αλλά και εκφρασμένη πρόθεση του ΥΠΑΙΘ. Επιπλέον, η συμμετοχή ιδιωτικών εταιρειών που

⁴⁴ <https://www.sch.gr/diimerida-eks-apostaseos-ekpaidefsi-epomeni-mera-proklisi-tis-anoichtis-ekpaidefsis-30-31-ma%ce%90ou-2020/?hilite=%27CE%94CE%B9CE%B1CE%B4CE%B9CE%BA%CF%84CF%85CE%B1CE%BA%CE%AE%27%2C%27CE%95CE%BA%CF%80CE%B1CE%AFCE%B4CE%B5CF%85CF%83CE%B7%27>

⁴⁵ <https://e-paideia.org/2020/06/23/o-ekpaideytikos-poy-xekinise-na-valei/>

διέθεσαν πλατφόρμες για την υλοποίηση της ΕξΑΕ, αντιμετωπίζεται με επιφύλαξη τόσο αναφορικά με εφαρμογή κανόνων αγοράς που οδηγούν σε κατάργηση του δημόσιου και ισότιμου χαρακτήρα της εκπαίδευσης, όσο και με την προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών που έχουν στη διάθεσή τους οι εταιρείες αυτές. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και το αίτημα για προστασία του δημόσιου χαρακτήρα του σχολείου καθώς έτσι εξασφαλίζεται η Ισότητα μεταξύ μαθητών, εξασφαλίζεται η Καθολικότητα στη Συμμετοχή και η Μάθηση. Με βάση τα προηγούμενα, αποτελεί πρόκληση για την μελλοντική ποιότητα της εκπαίδευσης η αντιμετώπιση των προκλήσεων και των αναγκών στην εκπαίδευση και στην κάλυψη των ιδιαίτερων συνθηκών που ισχύουν στην Ειδική Αγωγή, στο Νηπιαγωγείο, αλλά και στο Δημοτικό.

Κοινή επισήμανση όσων γνωρίζουν, μελετούν και διαθέτουν εμπειρία στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση είναι ότι κάτω από κανονικές συνθήκες απαιτούνται τέσσερα έως έξι χρόνια για την οργάνωση, την προετοιμασία την προσαρμογή και την εύρυθμη και αποτελεσματική της λειτουργία. Αυτό συμβαίνει γιατί προαπαιτείται η κατάρτιση και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ώστε να προσαρμοστούν στις δυνατότητες και τη χρήση της μεθόδου (Κούλης & Μπαγάκης, 2018). Η δημιουργία πλατφορμών που θα στηρίξουν την υλοποίηση καθώς και η προσαρμογή και διαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού, αποτελούν επίσης βασική προϋπόθεση του εγχειρήματος. Όπως φάνηκε και στην πράξη, η απουσία κεντρικού σχεδιασμού και οργανωμένου μαθησιακού υλικού, προκάλεσαν πολύ μεγάλες δυσκολίες στην διδακτική πρακτική και οδήγησαν εκπαιδευτικούς και μαθητές να ξοδεύουν υπερβολικά πολύ χρόνο μπροστά στις οθόνες αναζητώντας λύσεις. Εξίσου απαραίτητος είναι και ο κατάλληλος εξοπλισμός και οι υποδομές δικτύου που να εξασφαλίζουν πρόσβαση σε όλους χωρίς προβλήματα (Λαυκίδης, 2021)

Η επόμενη μέρα της πανδημίας φέρνει την εκπαίδευση στο κατώφλι μιας νέας πραγματικότητας που απαιτεί την κατάλληλη μεθόδευση ώστε να είναι αποτελεσματική και επωφελής άμεσα άλλα και μακροπρόθεσμα. Αυτό σημαίνει ότι η ΕξΑΕ της επόμενης ημέρας δεν μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί με τους όρους και τα χαρακτηριστικά της ΕξΑΕ τον καιρό της πανδημίας. Απαιτείται οργάνωση σχεδιασμός και πρόγραμμα που θα αξιοποιεί τις δυνατότητες της μεθόδου και θα περιορίζει στο ελάχιστο τα προβλήματα στην εφαρμογή της.

19. Εργασιακές Συνθήκες – Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών

Η εφαρμογή οποιασδήποτε μεθόδου ή διαδικασίας εξαρτάται άμεσα από την συμμετοχή και τη δράση αυτών που την υλοποιούν. Η ενεργοποίηση και η εμπλοκή τους δίνει σάρκα και οστά μετατρέποντας τις προτάσεις και τις οδηγίες σε πράξη. Στην περίπτωση της εφαρμογής και λειτουργίας της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, όπως αυτή υλοποιήθηκε, η ανταπόκριση και η συμμετοχή των εκπαιδευτικών της έδωσε σώμα και υπόσταση. Οι συνθήκες εργασίας, όπως διαμορφώθηκαν αποτέλεσαν επίσης ένα σημαντικό θέμα που αναδύθηκε από τις δημοσιεύσεις. Ήδη από τις πρώτες μέρες εφαρμογής της ΕξΑΕ εκφράζονται διαμαρτυρίες εκ μέρους των εκπαιδευτικών ότι δέχονται πιέσεις, συχνά από τους διευθυντές των σχολικών μονάδων «να περάσει τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως υποχρεωτικό καθήκον του εκπαιδευτικού», ενώ ταυτόχρονα ασκείται «αφόρητη πίεση από την πλευρά του Υπουργείου προς τους Διευθυντές και τους συναδέλφους για υποχρεωτική αξιοποίηση της

συγκεκριμένης πλατφόρμας», προκειμένου να εγγραφούν και να συμμετέχουν στην πλατφόρμα Webex μέσω της οποίας προσφέρεται η ΕξΑΕ από το ΥΠαιΘ. Αυτό συμβαίνει ενώ τυπικά η συμμετοχή είναι προαιρετική με στόχο «τη διατήρηση της επαφής των μαθητών με την εκπαιδευτική διαδικασία» και την «στήριξη των παιδιών τον καιρό του εγκλεισμού». Τονίζεται έντονα το γεγονός ότι οι εργασιακές συνθήκες που διαμορφώθηκαν ανέτρεψαν και σε πολλές περιπτώσεις καταστρατήγησαν το ωράριο εργασίας των εκπαιδευτικών καθώς απαιτήθηκε πολύωρη απασχόληση «όλες τις ώρες της ημέρας» προκειμένου να συνδεθούν με το δίκτυο, να οργανώσουν το διδακτικό υλικό, τις ψηφιακές τάξεις κλπ. Ωστόσο, δεν λείπουν σχόλια και χαρακτηρισμοί, όπως «τεμπέληδες εκπαιδευτικοί» λόγω του ότι εργάζονται από το σπίτι, καθώς κακόπιστοι σχολιαστές θεωρούν ότι η εργασία από το σπίτι ισούται με τεμπελιά.

Παράλληλα εκφράζονται φόβοι για την καθέρωση της ΕξΑΕ ως μεθόδου που θα χρησιμοποιηθεί για «περιορισμό των προσλήψεων» ιδιαίτερα «σε απομακρυσμένα, δυσπρόσιτα σχολεία» με μικρό αριθμό μαθητών, ενώ διατυπώνονται σοβαρές επιφυλάξεις για τον τρόπο που θα χρησιμοποιηθεί η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της ΕξΑΕ, αναφορικά με «παρακαταθήκες για μεγαλύτερη ελαστικοποίηση της εργασίας των εκπαιδευτικών και άσκηση απόλυτου ελέγχου». Επίσης η μέθοδος αυτή συνδέεται άμεσα με την ενδεχόμενη αξιολόγηση των εκπαιδευτικών χωρίζοντάς τους σε πρόθυμους και μη πρόθυμους να συμμετάσχουν.⁴⁶

Αναλόγως σχολιάζεται το ότι η εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης αποφασίστηκε και ανακοινώθηκε «χωρίς προηγούμενη ενημέρωση και διάλογο με τους εμπλεκόμενους στην διαδικασία εκπαιδευτικούς». Όμως μια τέτοια απόφαση / επιλογή αναπόφευκτα επηρεάζει και την εκπαιδευτική / μαθησιακή διαδικασία, αλλά και τις εργασιακές συνθήκες των εκπαιδευτικών. Από την πλευρά τους χαρακτηρίζεται «απαράδεκτο να εξαγγέλλονται μέτρα από την υπουργό Παιδείας στα ΜΜΕ, χωρίς, για άλλη μία φορά, να έχει προηγηθεί διάλογος για αυτά».

19.1 Οι εργασιακές μεταβολές προαναγγέλλουν παγίωση τους

Παράλληλα εκφράζονται ανησυχίες αναφορικά με τη διαμόρφωση των εργασιακών συνθηκών για τους εκπαιδευτικούς μετά το πέρας της πανδημίας. Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι πέρα από την χρήση της ΕξΑΕ για την διαχείριση της πανδημίας, υπάρχουν στόχοι του υπουργείου που αποσκοπούν στην αλλαγή των εργασιακών σχέσεων στην εκπαίδευση, όπως: «Να νομιμοποιηθεί τη λειτουργία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, υποκρύπτοντας στις πιέσεις των ιδιωτικών σχολείων και φροντιστηρίων, που την ονομάζουν «κανονικότητα», ώστε να διεκδικήσουν τα δίδακτρα για όσο διάστημα μείνουν κλειστά». Να αντικατασταθεί στο μέλλον η κάλυψη κενών σε διδακτικό προσωπικό με εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ιδίως «σε απομακρυσμένα και δυσπρόσιτα σχολεία», όπου η πλήρης κάλυψη σε προσωπικό δεν επιτυγχάνεται ποτέ. Οι επιφυλάξεις για το μέλλον βασίζονται επίσης στο γεγονός ότι ήδη από το φθινόπωρο του '19 επιχειρήθηκε να γίνει εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε νησιά λόγω έλλειψης μόνιμου προσωπικού. Σύμφωνα με τα σχόλια, αυτή η προσπάθεια συνάδει με ευρύτερες εκπαιδευτικές πολιτικές που στοχεύουν στην εξοικονόμηση εκπαιδευτικού προσωπικού, έλεγχο στο περιεχόμενο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, «αξιολόγηση τιμωρητικού χαρακτήρα», περιορισμό της αυτονομίας – ευελιξίας των εκπαιδευτικών με ταυτόχρονη «κατασκευή εκπαιδευτικών,

⁴⁶ <https://e-paideia.org/2020/06/23/o-ekpaideytikos-poy-xekinise-na-valei/>

εργαζομένων και μαθητών με κατάρτιση και δεξιότητες που θα εξυπηρετούν πολύ συγκεκριμένες ανάγκες στο πεδίο της εργασίας». Μια τέτοια προοπτική θέτει σε κρίση την ιδέα της πολύπλευρης μόρφωσης που καλλιεργεί αξίες, ιδέες και προάγει την πνευματική καλλιέργεια, ώστε να διαμορφώνονται ανεξάρτητες και ολοκληρωμένες προσωπικότητες.

Δεν είναι λίγες οι φωνές που επισημαίνουν ότι ορισμένοι διευθυντές, παραγνωρίζοντας την προαιρετική συμμετοχή στην ΕξΑΕ, «άσκησαν πιέσεις στους συναδέλφους» να υλοποιήσουν τις οδηγίες του Υπουργείου και να συμμετέχουν στην ΕξΑΕ μέσω της πλατφόρμας Webex με «συνεχή τηλεφωνήματα και αποστολή μηνυμάτων», δημιουργώντας έτσι ακόμη περισσότερη πίεση στους εκπαιδευτικούς και καλλιεργώντας κλίμα φόβου. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις συνδικαλιστικών οργάνων των εκπαιδευτικών, η συμμετοχή στην ΕξΑΕ δεν προκύπτει ως υποχρεωτική. Την ίδια στιγμή βέβαια, με το να μην θεωρείται υποχρεωτική δημιουργείται το φαινόμενο της άνισης μεταχείρισης των μαθητών, για το οποίο οι εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται εξίσου έντονα. Αυτές οι δύο θέσεις μοιάζουν αντιφατικές και διατυπώνονται με τρόπο εμφατικό στα τεκμήρια αποτελώντας ένδειξη των πολύπλοκων και ιδιαίτερα απαιτητικών συνθηκών που συναντώνται στην διδακτική διαδικασία, αλλά και της σύγχυσης που προκλήθηκε αρκετές φορές από αντιφατικές οδηγίες και πληροφορίες που έφταναν στους εκπαιδευτικούς. Στο ίδιο πλαίσιο τονίζεται ότι «εφόσον η ηγεσία του ΥΠαιΘ ήθελε να είναι υποχρεωτική η συμμετοχή στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, θα χρειαζόταν να είχε γίνει κατάλληλη προετοιμασία» ώστε κάθε εκπαιδευτικός και κάθε μαθητής να διαθέτει την απαιτούμενη τεχνογνωσία, αλλά και τον ανάλογο εξοπλισμό. Εφόσον αναφερόμαστε στο χώρο της δημόσιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης δεν μας διαφεύγει ότι η δυνατότητα παρακολούθησης αφορά σε όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές και όχι σε ένα ποσοστό αυτών όσο μεγάλο κι αν είναι.

Παράλληλα τονίζεται η υποχρέωση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) να δημιουργήσει συγκροτημένο εκπαιδευτικό υλικό ανά γνωστικό αντικείμενο και βαθμίδα που να είναι εύκολα προσβάσιμο και να μην μεταφέρεται η ευθύνη για την δημιουργία του υλικού στους εκπαιδευτικούς, ώστε να εξασφαλίζεται μια «κατ' αρχήν ομοιομορφία στο μαθησιακό περιεχόμενο και τον τρόπο εφαρμογής της ΕξΑΕ προς όλους». Τα παραπάνω συντείνουν στο ότι η εφαρμογή της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης ήταν μια πρωτόγνωρη και απαιτητική διαδικασία για τους εκπαιδευτικούς με πολλά ασαφή σημεία, τεχνικές και πρακτικές δυσκολίες, γι αυτό και τα αποτελέσματά της που αφορούν στους μαθητές και την αποδοτικότητα της μεθόδου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αξιολόγηση ούτε του εκπαιδευτικού προσωπικού, ούτε των σχολικών μονάδων, αλλά ούτε και των μαθητών.

Γενικότερα διατυπώνονται ανησυχίες για το ενδεχόμενο να παγιωθεί ένα είδος τηλεεκπαίδευσης που θα είναι πρόχειρα οργανωμένη και θα υποβαθμίζει τόσο την ποιότητα της ολοκληρωμένης και μεθοδικής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης για τους μαθητές, όσο και τις εργασιακές συνθήκες για τους εκπαιδευτικούς. Ανάλογοι φόβοι και επιφυλάξεις για τις εξελίξεις στις εργασιακές συνθήκες μετά το πέρας της πανδημίας διατυπώνονται και από φορείς και συνδικαλιστικά όργανα της Ιδιωτικής εκπαίδευσης καθώς οι εργαζόμενοι βρέθηκαν αντιμέτωποι με φαινόμενα «καταστρατήγησης των εργασιακών τους δικαιωμάτων». Εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου εκπαιδευτικοί σε αναστολή «υποχρεώθηκαν να εργαστούν παράτυπα», ενώ ως αμοιβή για την εργασία τους έλαβαν το ποσό της κρατικής αποζημίωσης που προβλεπόταν για όσους εργαζόμενους τέθηκαν σε καθεστώς υποχρεωτικής

αναστολής. Η πραγματικότητα δείχνει ότι νομικές ασάφειες αλλά και αδυναμία ουσιαστικών ελέγχων καθιστά ευάλωτους τους εργαζόμενους. Γίνεται καταστρατήγηση του ωραρίου εργασίας, ενώ η εκ περιτροπής απασχόληση λειτουργεί εις βάρος των εργασιακών δικαιωμάτων. Οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται εκτεθειμένοι και ευάλωτοι απέναντι στην κατάσταση που διαμορφώνεται.⁴⁷

20. Αποτελέσματα

Η εξάπλωση του Sars-CoV-2 (covid-19) πήρε μορφή πανδημίας επηρεάζοντας καταλυτικά όλες τις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες και ανατρέποντας την καθημερινότητα και το σύνολο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Μεταξύ άλλων οδήγησε στην αναγκαστική αναστολή λειτουργίας των σχολείων και όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και στην μεταφορά της εκπαιδευτικής διαδικασίας από την παραδοσιακή δια ζώσης διδασκαλία στην εξ αποστάσεως για 1,5 δισεκατομμύρια εγγεγραμμένους μαθητές και φοιτητές, ποσοστό περίπου 90% των μαθητών/φοιτητών παγκοσμίως. Η ΕξΑΕ χρησιμοποιήθηκε ως «η προσφορότερη λύση» για την συνέχιση της λειτουργίας των σχολικών μονάδων μετά την έναρξη της εξάπλωσης του ιού, καθώς εξασφάλιζε την απόσταση και την αποφυγή συγχρωτισμού που συμβαίνει εκ των πραγμάτων στις αίθουσες διδασκαλίας.

Στην χώρα μας το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων ανακοίνωσε την αναστολή λειτουργίας των σχολικών μονάδων αρχικά για λίγες μέρες, από τις 12 μέχρι τις 24 Μαρτίου 2020, τις αμέσως επόμενες μέρες, όμως ανακοινώθηκε η «έναρξη εφαρμογής της Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας και η αναστολή λειτουργίας των σχολείων παρατάθηκε μέχρι τα μέσα Μαΐου» όπου επαναλειτούργησαν τα σχολεία λαμβάνοντας μέτρα προστασίας κατά της διασποράς του ιού. Οι ανακοινώσεις του ΥΠαιΘ διαβεβαίωναν εξ αρχής για την «ταχύτητα και την ετοιμότητα» αναφορικά με την έναρξη και εφαρμογή της ΕξΑΕ σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Στάλθηκαν εγκύκλιοι με οδηγίες για τον τρόπο εφαρμογής και λειτουργίας της ΕξΑΕ ενώ παράλληλα στην ιστοσελίδα του Υπουργείου και σε δημοφιλείς εκπαιδευτικές ιστοσελίδες αναρτήθηκαν και επεξηγηματικά βίντεο για τον ίδιο σκοπό. Τόσο η οργάνωση όσο και η λειτουργία της ΕξΑΕ παρουσιάστηκαν ως μια διαδικασία «πολύ εύκολη», ενώ δόθηκαν οδηγίες για την «εξοικείωση με το περιβάλλον της πλατφόρμας». Θεωρήθηκε δεδομένο ότι «υπάρχει εξοικείωση στη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών» επομένως το διδακτικό προσωπικό και οι μαθητές δεν θα χρειάζονταν ιδιαίτερη προσπάθεια ή κόπο για την υλοποίησή της. Επιπλέον, τονίστηκε εξ αρχής από το ΥΠαιΘ ότι ο σκοπός της ΕξΑΕ δεν ήταν «να υποκαταστήσει την παραδοσιακή τάξη, ούτε να προχωρήσει η διδασκαλία της ύλης σε επόμενες ενότητες». Στόχος ήταν «η διατήρηση της επαφής των παιδιών με την τάξη και την εκπαιδευτική διαδικασία, παράλληλα με την συναισθηματική στήριξη» που θα τους πρόσφερε αυτή η – έστω από απόσταση – επικοινωνία.

Η εφαρμογή και λειτουργία της ΕξΑΕ, ωστόσο, φάνηκε να έγινε με αρκετές και σοβαρές δυσκολίες. Οι δυσχέρειες και τα προβλήματα εντοπίστηκαν από τους συντελεστές της εκπαιδευτικής διαδικασίας (μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς) σε διάφορα επίπεδα: α. σε τεχνικό επίπεδο, εντοπίστηκαν πολλά προβλήματα στη

⁴⁷ https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317945_na-stamatisoyntora-oi-pieseis-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi

δυνατότητα σύνδεσης των μαθητών και των εκπαιδευτικών με την πλατφόρμα Σύγχρονης Διδασκαλίας. Αυτό οφειλόταν τόσο στην ποιότητα του δικτύου, όσο και στον μεγάλο αριθμό των χρηστών που προσπαθούσαν ταυτόχρονα να συνδεθούν. β. εκπαιδευτικοί και μαθητές κλήθηκαν να εφαρμόσουν την ΕξΑΕ χρησιμοποιώντας ο καθένας τον εξοπλισμό που διέθετε (η/υ, κινητό τηλέφωνο, κλπ). Αποτέλεσμα αυτού ήταν «να μην διαθέτουν όλοι τον κατάλληλο εξοπλισμό» που να επιτρέπει την απρόσκοπτη συμμετοχή στην διαδικασία. Επιπλέον, ο υφιστάμενος τεχνολογικός εξοπλισμός των σχολικών μονάδων αποδείχθηκε «απαρχαιωμένος» και «ανεπαρκής». γ. σε όλη τη διάρκεια της εφαρμογής της ΕξΑΕ υπήρξαν πολλά τεχνικά ζητήματα που έκαναν την παρακολούθηση της Σύγχρονης Διαδικτυακής Διδασκαλίας δύσκολη και κουραστική τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς. δ. Ακούστηκαν πολλές φωνές που αμφισβητούσαν την «ασφάλεια και την προστασία των προσωπικών δεδομένων» μαθητών, γονέων και εκπαιδευτικών, παρά τις αντίθετες διαβεβαιώσεις του ΥΠαιΘ.

Εκτός από τα τεχνικής φύσης προβλήματα υπήρξαν και άλλα ζητήματα που επίσης δυσχέραναν την λειτουργία της ΕξΑΕ και προκάλεσαν αρκετή δυσαρέσκεια αλλά και προβληματισμό για την αποτελεσματική εφαρμογή της ΕξΑΕ.: α. Ανακοινώθηκε η «έναρξη της ΕξΑΕ χωρίς να προηγηθεί ενημέρωση και προετοιμασία των εκπαιδευτικών». β. Οι εκπαιδευτικοί «δεν διέθεταν επαρκή κατάρτιση» και «προηγούμενη εμπειρία στην ΕξΑΕ». γ. η επιμόρφωση που έγινε «αφορούσε περισσότερο θεωρητικά ζητήματα», ενώ υπήρχε ανάγκη αντιμετώπισης καθημερινών πρακτικών προβλημάτων. Προγράμματα κατάρτισης και επιμόρφωσης από το ΥΠαιΘ ανακοινώθηκαν αρκετές εβδομάδες μετά την έναρξη της ΕξΑΕ και υλοποιήθηκαν «μετά το Πάσχα», σε χρόνο που ήταν πολύ κοντά στη λήξη του σχολικού έτους. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο σχεδιασμός και η προετοιμασία ενός προγράμματος ΕξΑΕ απαιτεί χρόνο από μερικές εβδομάδες μέχρι ένα ακαδημαϊκό έτος, ενώ αντίστοιχος είναι και ο χρόνος κατάρτισης και εξάσκησης των εκπαιδευτικών ώστε να είναι σε θέση να χειρίζονται και να αξιοποιούν δημιουργικά τα εργαλεία της ΕξΑΕ και τις δυνατότητες που αυτά προσφέρουν. Παράλληλα δεν υπήρχε «κεντρικός σχεδιασμός», ούτε επαρκές υλικό για την διδασκαλία ενώ το υπάρχον υλικό ήταν διάσπαρτο σε αποθετήρια με αποτέλεσμα την ανάλωση πολύ χρόνου για την αναζήτηση και οργάνωση του υλικού αυτού.

Η επανέναρξη της λειτουργίας των σχολικών μονάδων με ταυτόχρονη σύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία, είχε ως αποτέλεσμα πολύ έντονες αντιδράσεις που θεώρησαν «ανέφικτη την ταυτόχρονη ζωντανή εξ αποστάσεως διαδικτυακή αναμετάδοση της διδασκαλίας». Προέκυψαν ερωτήματα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων μαθητών και εκπαιδευτικών, αλλά και έντονος προβληματισμός για την δυνατότητα των εκπαιδευτικών να ανταπεξέλθουν σε δύο εντελώς διαφορετικών συνθηκών και απαιτήσεων διδακτικές μεθόδους ταυτόχρονα, όπως τους ζητήθηκε.

Η διδασκαλία Εξ Αποστάσεως ήταν και για τους μαθητές μια εμπειρία πρωτόγνωρη, καθώς για πρώτη φορά χρειάστηκε να απομακρυνθούν από τις τάξεις και να συνεχίσουν την διδακτική διαδικασία με μια «νέα και άγνωστη για αυτούς μέθοδο». «Η εξοικείωση των παιδιών με τις ηλεκτρονικές συσκευές και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια δεν συνεπάγεται την γνώση για την χρήση των εργαλείων της ΕξΑΕ». Την ίδια στιγμή «οι μαθητές των πρώτων τάξεων του δημοτικού, αλλά και τα νήπια δεν έχουν την δεξιότητα του χειρισμού ηλεκτρονικού υπολογιστή», ώστε να μπορούν να συμμετέχουν στην ΕξΑΕ. «Τα παιδιά χρειάζονται να διδαχθούν τη χρήση

των εργαλείων αυτών ώστε να μπορούν να τα αξιοποιούν». Επίσης, βάσει στατιστικών, ένα ποσοστό μαθητών που αγγίζει το 20% «δεν διαθέτει είτε ηλεκτρονική συσκευή είτε σύνδεση στο διαδίκτυο, πράγμα που σημαίνει ότι δεν έχουν όλοι οι μαθητές την δυνατότητα ισότιμης συμμετοχής» στην διαδικασία. Την ίδια στιγμή, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε το γεγονός ότι οι μαθητές υποχρεώθηκαν να περάσουν «πέρα πολλές ώρες μπροστά στην οθόνη τους», γεγονός που προκάλεσε επιπλέον καταπόνηση και λειτούργησε ανασταλτικά στην αποδοτική και δημιουργική συμμετοχή τους στην διδακτική διαδικασία.

Οι οδηγίες και οι κατευθυντήριες γραμμές που δόθηκαν στους εκπαιδευτικούς από το ΥΠαιΘ για την εφαρμογή της ΕξΑΕ είχαν οριζόντιο χαρακτήρα. Δεν προβλέφθηκαν κάποιες ειδικές οδηγίες ή πρακτικές για την Ειδική Αγωγή που έχει «διαφορετική στοχοθεσία και περισσότερο εξατομικευμένη προσέγγιση». Αντίστοιχα, δεν υπήρξε πρόβλεψη για τις νηπιακές τάξεις όπου «το πρόγραμμα διαμορφώνεται ελεύθερα».

Όλα τα παραπάνω περιγράφουν μια διαδικασία πολύ μεγάλης έκτασης στην οποία συμμετείχε το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών και μαθητών σε μια προσπάθεια συνέχειας και διατήρησης της επαφής με την εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ανήκουν στα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την εφαρμογή και υλοποίηση της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ψηφιακές πλατφόρμες, κάμερες, μικρόφωνα, η/υ, tablets, κινητά τηλέφωνα, e-mails, κλπ), είναι τα σύγχρονα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε αυτή την μέθοδο, όμως δεν αρκούν αυτά ώστε να ισχυριστούμε ότι έχουμε Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Η Προετοιμασία, ο σχεδιασμός, η συγκέντρωση και η διαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού, η εκπόνηση προγράμματος, η στοχοθεσία και η αξιολόγηση αποτελούν συστατικά μιας ολοκληρωμένης Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης που βασίζεται μεν στα μέσα και τις δυνατότητες που προσφέρει η ψηφιακή τεχνολογία, όμως δεν αρκεί η ύπαρξη και η χρήση αυτών για να μιλάμε για Διαδικτυακή και Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Επιπλέον, η ολοκληρωμένη εφαρμογή της ΕξΑΕ δίνει μεγάλη έμφαση στον μαθητοκεντρικό χαρακτήρα ενώ υποστηρίζει την ομαδική – συνεργατική μάθηση. Η ΕξΑΕ που εφαρμόστηκε στη χώρα μας είχε ξεκάθαρα χαρακτήρα δασκαλοκεντρικό, όπως εφαρμόστηκε, ενώ κατά κανόνα «έγινε απλή μεταφορά του μαθήματος σε μια πλατφόρμα».

Αυτό λοιπόν το εκπαιδευτικό / διδακτικό φαινόμενο που βίωσαν εκπαιδευτικοί, μαθητές και γονείς κατά τη διάρκεια της πανδημίας δεν μπορεί να θεωρηθεί «πραγματική» ΕξΑΕ. Φέρει τα εξωτερικά χαρακτηριστικά της Διαδικτυακής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, όμως η οργάνωση, η μορφή και το περιεχόμενο της εκπαίδευσης όπως λειτούργησαν, περιγράφουν την εφαρμογή Επείγουσας Διαδικτυακής Εκπαίδευσης. Περισσότερο είναι μια «Εξ Ανάγκης Επείγουσα και Σχετικά Αποτελεσματική Διαδικασία Στήριξης». Σίγουρα αποτέλεσε μια πρόσφορη λύση για διατήρηση της επαφής των μαθητών με την διδακτική διαδικασία, όμως δεν μπορεί να αποτελέσει υπόδειγμα για τον τρόπο που η ΕξΑΕ θα ενταχθεί στην εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Το πέρασμα στην ψηφιακή εποχή για την εκπαίδευση στη χώρα μας χρειάζεται να γίνει μεθοδικά, συστηματικά και με τους κατάλληλους χρόνους, ώστε να εξασφαλιστούν οι αναγκαίες τεχνικές υποδομές, η συντήρηση και η διαρκής αναβάθμισή τους, να υλοποιηθεί η κατάρτιση εκπαιδευτικών και να εξοικειωθούν οι μαθητές με τη χρήση και τις δυνατότητες των ψηφιακών εργαλείων. Παράλληλα

χρειάζεται να προετοιμαστεί και να οργανωθεί το μαθησιακό υλικό καθώς και να διαμορφωθούν πλήρη μαθησιακά και διδακτικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες και τις δυνατότητες των παιδιών ανάλογα με το μαθησιακό τους επίπεδο και τις δεξιότητες που καλούνται να καλλιεργήσουν. Εξίσου σημαντικό είναι να προσδιοριστεί με σαφήνεια αλλά και με το βλέμμα προς το μέλλον ο ρόλος και η θέση της Διαδικτυακής Εκπαίδευσης και της Διαδικτυακής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στον συνολικό εκπαιδευτικό σχεδιασμό.

Οι παραπάνω προϋποθέσεις μπορούν να αποτελέσουν μια αφετηρία εκσυγχρονισμού και προσαρμογής της εκπαίδευσης στα σύγχρονα δεδομένα, με νέους στόχους και μεθόδους που θα διαμορφώσουν ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό τοπίο τόσο για τους λειτουργούς της εκπαίδευσης που θα αποκτήσουν μια νέα ταυτότητα, όσο και για τους μαθητές που θα βιώσουν ένα σχολείο πιο κοντά στην εποχή τους.

21. Συμπεράσματα

Η ανάγκη διαχείρισης της πανδημίας στον χώρο της εκπαίδευσης οδήγησε στην εφαρμογή ενός νέου τρόπου διδασκαλίας και μάθησης, που μέχρι τώρα ήταν περισσότερο γνωστός σε θεωρητικό επίπεδο στην χώρα μας. Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και του θεσμικού του ρόλου οργάνωσε την εφαρμογή της ΕξΑΕ, προχώρησε σε συμβάσεις με τους παρόχους των τεχνολογικών εργαλείων και εξέδωσε οδηγίες προς τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς / κηδεμόνες για τον τρόπο υλοποίησης αυτού του σχεδίου. Έδωσε κατευθυντήριες γραμμές και πήρε αποφάσεις για τον τρόπο λειτουργίας των βαθμίδων εκπαίδευσης, των τάξεων, των τμημάτων. Επίσης μερίμνησε για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την κάλυψη τεχνικών αναγκών με τη σύσταση ομάδων υποστήριξης τοπικά και κεντρικά. Παράλληλα καθόρισε τον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών και της διεξαγωγής των πανελλαδικών εξετάσεων. Η εικόνα που προέβλεπε το ΥΠαιΘ καθ' όλη τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας απέπνεε αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση ότι η διαδικασία της ΕξΑΕ οργανώθηκε πάρα πολύ γρήγορα και εξελίχθηκε με τον καλύτερο τρόπο, καθώς υπήρξε άμεση κινητοποίηση, αποτελεσματικός σχεδιασμός και ομαλή υλοποίηση της διαδικασίας.

Το ζήτημα που αναδείχθηκε περισσότερο από όλα ήταν το ζήτημα των κοινωνικών ανισοτήτων που προκαλείται και αναδεικνύεται από την εφαρμογή της Διαδικτυακής ΕξΑΕ. Οι οικονομική δυσχέρεια, αποτέλεσμα της γενικότερης οικονομικής κρίσης και των αυξημένων ποσοστών ανεργίας των γονέων, έχουν ως αποτέλεσμα την αδυναμία εξασφάλισης ηλεκτρονικών συσκευών, εξοπλισμού ή / και πρόσβασης στο διαδίκτυο για τα παιδιά, με αποτέλεσμα η Διαδικτυακή ΕξΑΕ να καθίσταται προσιτή μόνο σε όσους μπορούν να καλύψουν το κόστος που αυτή συνεπάγεται. (Εικόνα 1)

Ακολούθως τα ζητήματα που αναδείχθηκαν αφορούσαν σε προβλήματα τεχνικά, υποδομών, εξοπλισμού, κατάρτισης, προετοιμασίας, των εκπαιδευτικών οι οποίοι παρά το γεγονός ότι ανταποκρίθηκαν άμεσα, στην εφαρμογή της Διαδικτυακής ΕξΑΕ και πρόθυμα προσαρμόστηκαν στα νέα δεδομένα. Ο ανεπαρκής εξοπλισμός, η απουσία κατάρτισης και εμπειρίας, το κακό δίκτυο και η απουσία κεντρικού σχεδιασμού δυσχέραναν πολύ το έργο τους, προκαλώντας σε αρκετές περιπτώσεις δυσαρέσκεια και αγανάκτηση, ενώ δεν μπορεί να αγνοηθεί η καταπόνηση και η κούραση που προέκυψε από τις δυσκολίες αυτές.

Ανάλογες δυσκολίες αντιμετώπισαν και οι μαθητές οι οποίοι βρέθηκαν να περνούν ένα πολύ μεγάλο μέρος της ημέρας τους καθηλωμένοι στην οθόνη τους, συμμετέχοντας σε μια διαδικασία ανοίκεια και κουραστική, μακριά από την κοινωνικότητα του σχολείου και την αμεσότητα της επαφής που έχουν ανάγκη περισσότερο τα παιδιά (Εικόνα 2). Αυτό προκύπτει από τις δημοσιεύσεις και τα σχόλια γονέων και συλλόγων γονέων, αλλά και από την κοινωνική εμπειρία, καθώς κάθε οικογένεια βίωσε την διαδικασία της ΕξΑΕ είτε από την σκοπιά των μαθητών, είτε των εκπαιδευτικών, είτε και τον συνδυασμό τους. Η κακή ποιότητα του δικτύου, η έλλειψη εξοπλισμού, η πολύωρη παρακολούθηση, η αγωνία για τις συνθήκες διεξαγωγής των πανελλαδικών εξετάσεων, εκφράστηκαν με έντονο τρόπο και διατυπώθηκαν παράπονα αλλά και επιφύλαξη για τον τρόπο εφαρμογής και λειτουργίας της ΕξΑΕ.

Επομένως, από την υλοποίηση της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης τον καιρό της πανδημίας προκύπτει ότι εφαρμογή της έγινε εσπευσμένα και με σοβαρές ελλείψεις τόσο σε επίπεδο τεχνικών υποδομών και εξοπλισμού, όσο και σε επίπεδο κατάρτισης και προετοιμασίας.

Χρησιμοποιώντας τα επιστημονικά κριτήρια ώστε να εντοπίσουμε το είδος της ΕξΑΕ που εφαρμόστηκε, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η Διδασκαλία Εξ Αποστάσεως στην οποία συμμετείχε η συντριπτική πλειοψηφία μαθητών και εκπαιδευτικών φέρει τα χαρακτηριστικά της Επείγουσας Διαδικτυακής Εκπαίδευσης, που διαθέτει –όπως δηλώνεται από την ονομασία – το στοιχείο της εσπευσμένης εφαρμογής, κατά συνέπεια δεν μπορεί να είναι άρτια στην μορφή της, ούτε να αναπληρώνει πλήρως την εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά λειτουργεί περισσότερο υποστηρικτικά και για σύντομο χρονικό διάστημα.

Η οργάνωση και εφαρμογή ολοκληρωμένης Διαδικτυακής Εκπαίδευσης, Σύγχρονης και Ασύγχρονης, που θα λειτουργεί αυτόνομα ή συμπληρωματικά στην παραδοσιακή δια ζώσης διδασκαλία, απαιτεί κατάλληλες υποδομές, κατάρτιση προετοιμασία σχεδιασμό, με τα κατάλληλα χρονικά περιθώρια αλλά και την ανάλογη οργάνωση.

Από την λειτουργία της ΕξΑε και τα σχόλια, τις αντιδράσεις και τα ζητήματα που αναδύθηκαν το διάστημα αυτό, διαπιστώνεται ότι κάθε μία από τις εμπλεκόμενες πλευρές είχε τις θέσεις της και τις απόψεις της αλλά και προτάσεις αναφορικά με την λειτουργία και την ποιότητα της προσφερόμενης Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Το σημαντικότερο πρόβλημα που αναδύθηκε είναι ότι οι θέσεις αυτές δεν πέρασαν μέσα από την διαδικασία του διαλόγου, ώστε να γίνουν προσαρμογές ή συγκερασμός των απόψεων αυτών και έτσι να αντιμετωπιστούν κάποιες δυσκολίες.

Είναι πολύ σημαντικό και θεσμικά αναγκαίο να μην παραμένουμε στην διατύπωση θέσεων και στην διαπίστωση προβλημάτων, αλλά να προκρίνουμε τον διάλογο και τη συνεργασία ως εργαλεία για την διαχείριση το όποιου ζητήματος προκύπτει στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Εφόσον είμαστε μέλη ενός κοινωνικού συνόλου και καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε από κοινού κρίσεις, προβλήματα, γεγονότα που επηρεάζουν τα πρόσωπα αλλά και το σύνολο, είναι απαραίτητο αυτό να γίνεται με ανοιχτούς τους δρόμους της επικοινωνίας και της συνεργασίας.

Όταν δεν συμβαίνει αυτό, τα προβλήματα παραμένουν ανοιχτά, ακούγονται φωνές και απόψεις σε πλαίσιο στερείρας αντιπαράθεσης και, δυστυχώς, χάνεται πολύτιμος χρόνος από την ανανέωση και την εξέλιξη.

Η παρούσα εργασία είχε ως στόχο να αναδείξει τα χαρακτηριστικά και τον τρόπο που εφαρμόστηκε η Διαδικτυακή ΕξΑΕ κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας. Πρόκειται για ένα θέμα πολύπλευρο που διαμορφώνεται από πλήθος παραμέτρων. Έγινε περιγραφή των βασικών αυτών στοιχείων, χωρίς περαιτέρω ανάλυση των αιτιών και των συνεπειών τους. Θέματα επάρκειας και καταλληλότητας υποδομών και εξοπλισμού, τεχνικά ζητήματα, αλλά και οι επιλογές και οι χειρισμοί των εμπλεκόμενων φορέων, όπως το Υπουργείο Παιδείας ή η ανάλυση της στάσης και των επιλογών των εκπαιδευτικών, μπορούν να εξεταστούν σχολαστικά και να δώσουν την ακριβή εικόνα της ΕξΑΕ όπως εφαρμόστηκε. Η αποτελεσματικότητα της Διαδικτυακής ΕξΑΕ, οι επιδόσεις των μαθητών, ο ρόλος των εκπαιδευτικών, οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις της κοινωνικής αποστασιοποίησης στην σχολική κοινότητα, θα μπορούσαν να αποτελέσουν πεδία μελέτης και εξαγωγής χρήσιμων συμπερασμάτων, ώστε η εμπειρία και η γνώση που θα προκύψει να συμβάλουν στην καλύτερη διαχείριση ανάλογων φαινομένων στο εξής. Άλλωστε η πανδημία εξακολουθεί να βρίσκεται σε εξέλιξη και η λειτουργία των σχολικών μονάδων δεν έχει επιστρέψει στην κανονικότητα, ενώ ο επιστημονικός κόσμος θεωρεί ότι η ανθρωπότητα θα καλείται από εδώ και πέρα να αντιμετωπίζει ανάλογες καταστάσεις. Είναι επομένως χρήσιμο να καταγράφεται η εμπειρία, να αποτυπώνονται τα γεγονότα και να γίνεται η απαιτούμενη έρευνα που θα οδηγεί στην κατανόηση των αιτιών που τα προκαλούν και τω συνεπειών τους.

Σε κάθε περίπτωση το ζητούμενο είναι η κατάκτηση της γνώσης που αποτελεί το βασικό εργαλείο αντιμετώπισης δυσκολιών και προβλημάτων κάθε είδους. Στην Εκπαίδευση η ανάλογη γνώση προσφέρει τις επιλογές για να ανοίξουν νέοι δρόμοι που θα εκσυγχρονίσουν την εκπαιδευτική διαδικασία και τα προσφέρουν την απαραίτητη ώθηση για ανανέωση. Σε έναν κόσμο που αλλάζει με γρήγορους ρυθμούς, χρειάζεται ευελιξία και όραμα που θα προδιαγράψει μια δημιουργική συνέχεια. Η τεχνολογία και τα εργαλεία που θέτει στην διάθεσή μας, προσφέρουν επιλογές και δυνατότητες απαραίτητες για την διαδρομή αυτή.

22. Βιβλιογραφία

Bozkurt, A., & Ramesh, S. C. (2020, April). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to Coronavirus pandemic. *Asian Journal of Distance Education* (15).

Capital.gr. (2020, Ιούνιος). Ανάκτηση από <https://www.capital.gr/diethni/3462984/unesco-i-pandimia-enisxuse-tis-anisotites-stin-ekpaideusi>

Drisko, J., & Maschi, T. (2016). *Content Analysis*. New York: Oxford University Press.

Eleanor Chelimsky. (1989). *Content Analysis: A Methodology for Structuring and Analyzing Written Material*. United States General Accounting Office.

Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020, March 27). *The Difference Between Emergency Remote Teaching and Online Learning*. Ανάκτηση από <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning>.

Luo, A. (2019, July 18). *Scribbr*. Ανάκτηση από <https://www.scribbr.com/methodology/content-analysis/>

Morgan, H. (2020). Best Practices for Implementing Remote Learning during a Pandemic. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 93 (3), σσ. 135-141.

Sommers, M. (1999). *Emergency Education for Children*. Massachusetts Institute of Technology, Center for International Studies.

Vrasidas, C. (2020, Μάιος 29). Ανάκτηση από <https://epale.ec.europa.eu/https://epale.ec.europa.eu/el/blog/diadiktyaki-syzytisi-ti-mas-didaxe-i-pandimia-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Wikipedia. (2020, Δεκέμβριος). Ανάκτηση από https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BE_%CE%B1%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CF%89%CF%82_%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7.

Αναστασιάδης, Π. (2014). Η έρευνα για την ΕξΑΕ με τη χρήση των ΤΠΕ (e-learning) στο Ελληνικό Τυπικό Εκπαιδευτικό Σύστημα. Ανασκόπηση και προοπτικές για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, X.

Ίσαρη, Φ., & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας*. Αθήνα: Εκδόσεις Κάλλιπος.

Κανελλόπουλος, Α., & Κουτσούμπα, Μ. Ι. (2020). Η Έρευνα για την Τηλεδιάσκεψη στην ΕξΑΕ. Μια Βιβλιογραφική Ανασκόπηση The Research on Videoconferencing in Distance Education. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία* (15), σσ. 54-77.

Κόκκινος, Δ. (2005). *Πολιτικές παροχής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες στον. Διπλωματική Εργασία, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας Αρχαιονομίας, Αθήνα.*

Λιοναράκης, Α. (2006). Η Θεωρία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και η Πολυποκότητα της Πολυμορφικής της Διάστασης. Στο Λ. Αντώνης, *Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση - Στοιχεία Θεωρίας και Πράξης* (σσ. 7-41). Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός.

Μάγος, Κ. (2005). "Συνέντευξη ή Παρατήρηση;" Η έρευνα στη σχολική τάξη. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων* (10).

Μίμινου, Ανθία; Σπανακά, Αδαμαντία. (2013). Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Καταγραφή και συζήτηση μιας βιβλιογραφικής επισκόπησης. *7th International Conference in Open and Distance Learning, II*. Αθήνα.

Μπαμπινιώτης, Γ. (1998). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.

Πανεπιστήμιο Κύπρου. (n.d.). Ανάκτηση Φεβρουάριος 2021, από Πανεπιστημιακό Κέντρο Ερευνών Πεδίου: <https://www.ucy.ac.cy/pakepe/el/RESEARCH-SERVICES/RESEARCH-KIND>

Τζάνη, Μ., & Κεχαγιάς, Χ. (2005). *Μεθοδολογία Έρευνας Κοινωνικών Επιστημών*. Σημειώσεις μαθήματος, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Αθήνα.

Τσιώλης, Γ. (2015). Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων: διλήμματα, δυνατότητες, διαδικασίες. Στο Γ. Πυργιωτάκης, & Χ. Θεοφιλίδης, *Ερευνητική Μεθοδολογία στις Κοινωνικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση. Συμβολή στην επιστημολογική θεωρία και την ερευνητική πράξη* (σσ. 473-498). Εκδόσεις Πεδίο.

Τσιώλης, Γ. (2013). Η σχέση ποιοτικής και ποσοτικής προσέγγισης στην κοινωνική έρευνα: από τη θέση περί "ριζικής ασυμβατότητας" στο συνδυασμό ή τη συμπληρωματικότητα των προσεγγίσεων. Στο Μ. Πουρκός, Ά. Λυδάκη, Ι. Πυργιωτάκης, Μ. Σαββάκης, Γ. Τσιώλης, & Μ. Πουρκός (Επιμ.), *Δυνατότητες και όρια της μείξης των μεθοδολογιών στην κοινωνική και εκπαιδευτική έρευνα* (σσ. 271-292). Εκδόσεις ίων.

Φεσάκης, Γ. (2009). Διαδικτυακές υπηρεσίες, web2.0 και εκπαιδευτικός σχεδιασμός. Στο Α. Κοντάκος, Φ. Καλαβάσης, & Κ. Φραγκίσκος (Επιμ.), *Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού* (σσ. 181-206). Εκδόσεις Ατραπός.

Παράτημα

Κατάλογος Τεκμηρίων

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/314636_s-zaharaki-exetazetai-endehomeno-tis-ex-apostaseos-didaskalias 08.03.2020 Σ. Ζαχαράκη: Εξετάζεται το ενδεχόμενο της εξ αποστάσεως διδασκαλίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/314987_koronoios-dorean-ex-apostaseos-ekpaideysi-gia-mathites-e-st-dimotikoy-kai 11.03.2020 Κορονοϊός: Δωρεάν εξ' αποστάσεως εκπαίδευση για μαθητές Ε'-ΣΤ' δημοτικού και γυμνασίου από την περιφέρεια Αττικής

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/ypourgeio-paideias/315179_yp-paideias-amesa-xekina-i-ex-apostaseos-ekpaideysi-gia Υπ. Παιδείας: Άμεσα ξεκινά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση για μαθητές της Γ' Λυκείου Ανακοίνωση Υπουργείου – δηλώσεις Υπουργού 13.03.2020

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/315135_olme-kiniseis-entyposiasmoy-oi-exaggelies-kerameos-gia-ex-apostaseos 12.03.2020 ΟΛΜΕ: Κινήσεις εντυπωσιασμού οι εξαγγελίες Κεραμέως για εξ αποστάσεως εκπαίδευση με τη συνδρομή ιδιωτικών εταιριών

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315093_mathimata-ex-apostaseos-sta-ekpaideytiria-geitona-sti-bari 12.03.2020 Μαθήματα εξ αποστάσεως στα Εκπαιδευτήρια Γείτονα στη Βάρη

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315236_ekpaideytiria-aygoylea-linardatoy-ta-mathimata-synehizontai-kanonika-ex 13.03.2020 Εκπαιδευτήρια Αυγουλέα-Λιναρδάτου: Τα μαθήματα συνεχίζονται κανονικά εξ αποστάσεως! Schools may be closed but teaching and learning continues!

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/315090_perifereia-attikis-rekor-eggrafon-gia-ex-apostaseos-ekpaideysi 12.03.2020 Ρεκόρ εγγραφών για εξ αποστάσεως εκπαίδευση μαθητών Δημοτικού και Γυμνασίου: 3.220 σε 15 ώρες Ανακοίνωση της Περιφέρειας Αττικής

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315245_se-pilotiki-leitoyrgia-i-ex-apostaseos-didaskalia-paroysia-mitsotaki 13.03.2020 Σε πιλοτική λειτουργία η εξ αποστάσεως διδασκαλία, παρουσία Μητσοτάκη «Οι Πανελλήνιες θα γίνουν, έχουμε δεσμευτεί».

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/315250_kamia-emploki-tis-topikis-aytodioikisis-kai-idiotikon-etaireion-stin 13.03.2020 «Καμία εμπλοκή της τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιωτικών εταιριών στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση» Έντονος προβληματισμός στη ΔΟΕ για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζει την εξ αποστάσεως διδασκαλία η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Παιδείας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315305_i-ex-apostaseos-ekpaideysi-den-skopeuei-na-antikatastisei-ti-dia-zosis-oyte-na-kalypei-tin-ylh 14.03.2020 «Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν σκοπεύει να αντικαταστήσει τη δια ζώσης ούτε να καλύψει την ύλη» «Στόχο έχει να κρατήσουν οι μαθητές επαφή με την εκπαιδευτική διαδικασία», τονίζει η υπουργός Παιδείας - «Είμαστε έτοιμοι για όλα τα σενάρια»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315419_odigies-apo-dieythynthi-ekpaideusis-gia-tin-ex-apostaseos-didaskalia 16.03.2020 Οδηγίες από Διευθνή Εκπαίδευσης για την εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/yπουργeio-paideias/315423_oi-episimes-odigies-toy-yπουργeioy-paideias-gia-tin-ex 16.03.2020 Οι επίσημες οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας για την εξ αποστάσεως Διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315486_ex-apostaseos-didaskalia-ti-prepei-na-kanoun-dimotika-gymnasia-kai-ypoloipez-taxes-lukaiwn-apo-pde-k-makedonias 16.03.2020 Εξ αποστάσεως διδασκαλία: Τι πρέπει να κάνουν Δημοτικά, Γυμνάσια και υπόλοιπες τάξεις Λυκείων (από ΠΔΕ Κ. Μακεδονίας)

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315491_kamia-paratasi-sholikoy-etoys-kamia-anaplirosi-kanena-mathima-ex-apostaseos-na-meiwthei-η-ύλη-Προκήρυξη-Αγωνιστικών-Κινήσεων-Εκπαιδευτικών-για-πανδημία 16.03.2020 Καμία παράταση σχολικού έτους, καμία αναπλήρωση, κανένα μάθημα εξ αποστάσεως, να μειωθεί η ύλη Προκήρυξη Αγωνιστικών Κινήσεων Εκπαιδευτικών για πανδημία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/yπουργeio-paideias/315525_apo-17-martioy-arhizoyn-ta-seminaria-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaiδeυσης-se-λύκεια-της-χώρας 16.03.2020 Από 17 Μαρτίου αρχίζουν τα σεμινάρια για την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε Λύκεια της χώρας
Μετά την πιλοτική εφαρμογή σε Ηλεία, Αχαΐα, Ζάκυνθο για τους μαθητές της Γ΄ Λυκείου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/yπουργeio-paideias/315528_ex-apostaseos-ekpaideysi-binteo-me-analytikes-odigies-gia-toys Βίντεο 16.03.2020

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/yπουργeio-paideias/315526_ex-apostaseos-ekpaideysi-odigies-erotiseis-apantiseis 17.03.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Οδηγίες, ερωτήσεις-απαντήσεις

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315539_gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-tis-protheseis-toy-yp-paideias 17.03.2020 Για την εξ΄ αποστάσεως εκπαίδευση και τις προθέσεις του Υπ. Παιδείας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315562_i-proodeytiki-enotita-kathigiton-gia-tin-exapostaseos-didaskalia 17.03.2020 Η Προοδευτική Ενότητα Καθηγητών για την εξ΄ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315566_mathimata-ex-apostaseos-ek-toy-proheiroy-stoys-mathites-tis-glykeioy 17.03.2020 Μαθήματα εξ αποστάσεως εκ του προχείρου στους μαθητές της Γ΄ Λυκείου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315630_i-ex-apostaseos-didaskalia-se-synergasia-me-idiotikes-etairies-αποτελεί-φτηνό-επικοινωνιακό-κόλπο 17.03.2020 "Η εξ αποστάσεως διδασκαλία σε συνεργασία με ιδιωτικές εταιρίες αποτελεί φτηνό επικοινωνιακό κόλπο"
Ανακοίνωση από την Γ' ΕΛΜΕ Θεσσαλονίκης: Ζητάμε μείωση της διδακτέας ύλης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315644_ex-apostaseos-ekpaideysi-gia-eyalotoys-mathites-dynatotita-syndesis-me-tin-eikoniki-taxe-mesw-teleφωνικής-γραμμής 17.03.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση για ευάλωτους μαθητές: Δυνατότητα σύνδεσης με την εικονική τάξη μέσω τηλεφωνικής γραμμής

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315675_ethelontika-ex-apostaseos-mathimata-se-mathites-apo-foitites-toy-panepistimiou-krήτης 17.03.2020 Εθελοντικά εξ αποστάσεως μαθήματα σε μαθητές από φοιτητές του Πανεπιστημίου Κρήτης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315678_epta-problimatismoi-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaiδeυση 17.03.2020 Επτά προβληματισμοί για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315750_b-elme-athinas-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-toy-ypaith 18.03.2020 Β ΕΛΜΕ Αθήνας: Για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση του ΥΠΑΙΘ

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315800_anefikti-tehnika-kai-kyrios-paidagogika-i-ex-apostaseos-ekpaideysi 18.03.2020 "Ανέφικτη τεχνικά και κυρίως παιδαγωγικά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Δημοτικό"

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315804_ypourgeio-paideias-ex-apostaseos-me-tin-pragmatikotita 18.03.2020 Υπουργείο Παιδείας: εξ αποστάσεως με την πραγματικότητα Νίκος Τσούλιας Γραμματέας του Τομέα Παιδείας του ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315821_i-elme-peiraia-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-ta-metra-kata 18.03.2020 Η ΕΛΜΕ Πειραιά για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τα μέτρα κατά του κορωνοϊού

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315844_pekap-koronoios-pliroforiki-kai-ex-apostaseos-ekpaideysi 19.03.2020 ΠΕΚΑΠ-Κορωνοϊός: Πληροφορική και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315889_1o-pekes-attikis-enimerosi-gia-tin-ex-apostaseos-didaskalia 19.03.2020 1ο ΠΕΚΕΣ Αττικής: Ενημέρωση για την εξ αποστάσεως διδασκαλία μαθημάτων του κλάδου ΠΕ80-Οικονομίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315918_eidiki-agogi-odigies-gia-tin-ex-apostaseos-ypostirixi-mathiton-me-anapiria 19.03.2020 Ειδική Αγωγή: Οδηγίες για την εξ αποστάσεως υποστήριξη μαθητών με αναπηρία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315920_antepithesi-ton-ekpaideytikon-ohi-sto-fiasko-tis-ex-apostaseos 19.03.2020 Αντεπίθεση των Εκπαιδευτικών: "Όχι στο φιάσκο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης"

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315926_ex-apostaseos-ekpaideysi-odigos-mathiti-gia-ti-syndesi-me-tin-psifiaki-taxi 19.03.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Οδηγός μαθητή για τη σύνδεση με την ψηφιακή τάξη

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315928_ellines-ekpaideytikoi-germanias-mas-zitisan-na-epimorfothoume-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 19.03.2020 Έλληνες εκπαιδευτικοί Γερμανίας: Μας ζήτησαν να επιμορφωθούμε για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε...μια ημέρα!

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315929_ftino-epikoinoniako-kolpo-i-ex-apostaseos-didaskalia-se-synergasia 19.03.2020 - 16:43 «Φτηνό επικοινωνιακό κόλπο η εξ αποστάσεως διδασκαλία σε συνεργασία με ιδιωτικές εταιρίες»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315942_o-syriza-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-logo-koronoioy 19.03.2020 Ο ΣΥΡΙΖΑ για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση λόγω κορωνοϊού

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/315963_gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-kryfes-epidioxeis-kai-skiniko 19.03.2020 Για την «εξ' αποστάσεως εκπαίδευση» - Κρυφές επιδιώξεις και σκηνικό ψεύτικης κανονικότητας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/315975_ekpaideytikoi-neas-smyrnis-gia-ti-didaskalia-ex-apostaseos 20.03.2020 Εκπαιδευτικοί Νέας Σμύρνης: Για τη διδασκαλία εξ αποστάσεως

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoineseis/316017_elme-kykladon-anorganoti-kai-anefarmosti-stin-oysia-kai-stin-praxi-i 20.03.2020 Α' ΕΛΜΕ Κυκλάδων: Ανοργάνωτη και ανεφάρμοστη στην ουσία και στην πράξη η εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Αναπαράγει ανισότητες και δημιουργεί επικίνδυνο προηγούμενο

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316022_ex-apostaseos-didaskalia-kai-dimosia-ekpaideysi-mia-shesi-poy-anadeiknyei 20.03.2020 Εξ' αποστάσεως διδασκαλία και δημόσια εκπαίδευση: Μια σχέση που αναδεικνύει ευκαιρίες του Παντελή Γαλίτη

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316034_skepseis-mias-kathigitrias-pliforikis-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 20.03.2020 της Λίλια Κόπανου

Σκέψεις μιας καθηγήτριας Πληροφορικής για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316066_problimatismos-kai-erotimata-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 20.03.2020 Προβληματισμός και ερωτήματα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/326392_egkyklios-enimerosi-shetika-me-tin-imerominia-lixis-tis-hrisis-tis-platformas 01.07.2020 Ενημέρωση σχετικά με την ημερομηνία λήξης της χρήσης της πλατφόρμας Webex για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/326353_basilis-digalakis-adiamfisbititi-anagkaiotita-i-ensomatosi-ton-psifiakon 30.06.2020 Βασίλης Διγαλάκης: «Αδιαμφισβήτητη αναγκαιότητα η ενσωμάτωση των ψηφιακών δεξιοτήτων και της Τεχνητής Νοημοσύνης στην Εκπαίδευση»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/324903_i-thetiki-epidras-i-toy-covid-19-stin-ekpaideysi

13.06.2020 Η θετική επίδραση του Covid-19 στην εκπαίδευση

Παντελής Γαλίτης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/324832_kerameos-sto-oikonomiko-foroy-m-delfon-ta-psifiaka-ergaleia-einai-simantiko

12.06.2020 Κεραμέως στο Οικονομικό Φόρουμ Δελφών: Τα ψηφιακά εργαλεία είναι σημαντικό συμπλήρωμα στην εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/y-poyrgeio-paideias/324753_n-kerameos-ependyontas-simera-stin-ekpaideysi-parehoyme-sta

11.06.2020 Η ομιλία της Υπουργού

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/324572_proodeytiki-ekpaideysi-gia-psifiako-diafotismo

09.06.2020 Προοδευτική Εκπαίδευση για Ψηφιακό Διαφωτισμό Νίκος Τσούλιας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoineseis/324381_parembasi-toy-sylogoy-didaskonton-loy-gel-aspropyrgoy-gia-tin-ex

07.06.2020 Παρέμβαση του Συλλόγου Διδασκόντων 1ου ΓΕΛ Ασπροπύργου για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoineseis/324365_diadiktyaki-epimorfosikales-praktikes-stin-eidiki-agogi-kai

07.06.2020 Διαδικτυακή Επιμόρφωση: «Καλές πρακτικές στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση κατά την περίοδο αναστολής και επαναλειτουργίας των σχολείων»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/324117_taytochroni-syghroni-ex-apostaseos-ekpaideysi-ena-sholio 04.06.2020 Ανακοίνωση του Συλλόγου Αποφοίτων της Φιλοσοφικής Σχολής ΑΠΘ "Φιλολογος" για την ταυτόχρονη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/323951_i-ex-apostaseos-ekpaideysi-i-zontani-taxi-kai-o-pyrinas-tis 03.06.2020 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η ζωντανή τάξη και ο πυρήνας της μαθησιακής διαδικασίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/323764_kathigites-2oy-peiramatikoy-gel-i-zontani-metadosi-blaptei-sobara-tin-aythentiki 01.06.2020 Καθηγητές 2ου Πειραματικού ΓΕΛ: Η ζωντανή μετάδοση βλάπτει σοβαρά την αυθεντική εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/323710_peri-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis-kai-allon-daimonion 31.05.2020 Περί της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και άλλων δαιμονίων Απόστολος Καρύδας, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/323578_i-anefikti-taytochroni-zontani-ex-apostaseos-diadiktyaki-anametadosi-tis 29.05.2020 Η ανέφικτη ταυτόχρονη ζωντανή εξ αποστάσεως διαδικτυακή αναμετάδοση της διδασκαλίας Γράφει ο Εάγγελος Ντέμκας, Καθηγητής Β/θμιας Εκπ/σης ΠΕ87.08

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/323405_egkyklios-oi-odigies-pros-dieythyntes-kai-ekpaideytikoys-gia-tin 27.05.2020 - 16:30

Εγκύκλιος: Οι οδηγίες προς Διευθυντές και Εκπαιδευτικούς για την ταυτόχρονη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Εγκύκλιο με επανάληψη των οδηγιών που είχαν δοθεί στις 17 Μαΐου στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση για την έναρξη του live streaming στα σχολεία, εξέδωσε σήμερα η γενική γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας κ.Αναστασία Γκίκα, για τους εκπαιδευτικούς στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322960_ex-apostaseos-ekpaideysi-i-epomeni-imeras 22.05.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Η επόμενη ημέρα <https://elearnconf.ellak.gr/>

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/322896_gia-tin-ex-apostaseos-anametadosi-tis-didaskalias-stin-taxi 22.05.2020 Για την εξ αποστάσεως αναμετάδοση της διδασκαλίας στην τάξη –Α ΕΛΜΕ Δυτικής Αττικής

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322761_ereyna-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-tahyrythmo-frontistirio-koinonikon 20.05.2020 Έρευνα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Ταχύρυθμο φροντιστήριο κοινωνικών ανισοτήτων

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/322649_kinima-allagis-nai-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi-ohi-stin-taxi 19.05.2020 Κίνημα Αλλαγής: Ναι στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όχι στην τάξη-studio

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/322592_gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-se-parallili-didaskalia-me-tin-dia-zosis 19.05.2020 Για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση σε παράλληλη διδασκαλία με την δια ζώσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322515_ex-apostaseos-ekpaideysi-egkyklios-gia-tin-paradosi-paralabi-ilektronikon 18.05.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Εγκύκλιος για την παράδοση/παραλαβή ηλεκτρονικών συσκευών στα δημοτικά

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/322455_ag-parembasi-peiraia-na-stamatisei-tora-i-tile-ekpaideysi 18.05.2020 Αγ. Παρέμβαση Πειραιά: Να σταματήσει τώρα η Τηλε-

«Εκπαίδευση» Προστασία των ευπαθών ομάδων με εξασφάλιση δια ζώσης εκπαίδευσης για όλα τα παιδιά

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322435_i-ekpaideysi-se-karantina-diarkeias-protokolla-didaskalias-axiologisis-diagogis 18.05.2020 Η εκπαίδευση σε καραντίνα διάρκειας: «Πρωτόκολλα» διδασκαλίας, αξιολόγησης, διαγωγής και συνδικαλιστικής δράσης
Γιώργος Μαυρογιώργος

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/322428_ex-apostaseos-ekpaideysi-praktika-anefikto-na-ylτοποιthei-afoy-den 18.05.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Πρακτικά ανέφικτο να υλοποιηθεί αφού δεν υπάρχει εξοπλισμός στα σχολεία
Ανακοίνωση της Α ΕΛΜΕ Αιτωλοακαρνανίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322508_apostasiopoiimenei-ekpaideysi 18.05.2020
Αποστασιοποιημένη Εκπαίδευση
Γράφει ο Γιάννης Σπυράλατος, Θεολόγος- Φιλολόγος, με ειδίκευση στην Ιστορία της Φιλοσοφίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322351_taytochroni-syghroni-ex-apostaseos-ekpaideysi-nomimo-den-einai-panta-ethiko-oute-leitourgiko 17.05.2020 Ταυτόχρονη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση: το νόμιμο δεν είναι πάντα ηθικό ούτε λειτουργικό
Παντελής Γαλίτης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322332_gel-karea-anoihti-epistolih-tis-diethyntrias-stoys-goneis-gia-tin-ex-apostaseos-didaskalia 16.05.2020 ΓΕΛ Καρέα: Ανοιχτή επιστολή της διευθύντριας στους γονείς για την εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/yπουργeio-paideias/322323_ekdothike-i-yπουργiki-apofasi-gia-ti-syghroni-ex-apostaseos 16.05.2020 Εκδόθηκε η υπουργική απόφαση για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322281_eyropaiki-proklisi-i-antimetopisi-toy-psifiakoy-hasmatos-stin-ekpaideysi 15.05.2020 Ευρωπαϊκή πρόκληση η αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος στην εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322181_digalakis-epistroti-sta-ergastiria-stis-25-maiou-ergaleio-poy-tha-meinei-ta-ex-apostaseos-mathimata 14.05.2020 Διγαλάκης: Επιστροφή στα εργαστήρια στις 25 Μαΐου - Εργαλείο που θα μείνει τα εξ αποστάσεως μαθήματα

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/322076_i-pragmatikotita-tis-thesmothetisis-tis-ex-apostaseos-psyto-ekpaideusis-kai-tis-zwntanis-anametadosis-pisw-apo-ta-psytika-logia-tou-yπουργeioy 13.05.2020 Η πραγματικότητα της θεσμοθέτησης της εξ αποστάσεως ψευτο-εκπαίδευσης και της ζωντανής αναμετάδοσης πίσω από τα ψεύτικα λόγια του υπουργείου
Ανακοίνωση των Αγωνιστικών Κινήσεων Εκπαιδευτικών

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/322047_diimerida-ex-apostaseos-ekpaideysi-h-epomeni-mera 13.05.2020 Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών - ΕΕΛΛΑΚ, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα διοργανώνει στις 30 & 31 Μαΐου 2020, την διαδικτυακή διημερίδα “Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Η επόμενη μέρα. Η πρόκληση της ανοικτής εκπαίδευσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/322031_ekpaideysi-kai-koronoios 13.05.2020 Εκπαίδευση και Κορονοϊός
Δημήτρης Γεωργουσης, Εκπαιδευτικός, Διευθυντής του ΓΕΛ Συκουρίου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/321891_ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-ellada-en-meso-pandimias-ii-kameres Ανακοινώσεις 12.05.2020 Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (:) στην Ελλάδα εν μέσω πανδημίας II: Κάμερες
Γράφει ο Νίκος Αναστασάκης, Φυσικός

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/321699_i-tholi-diakrisi-metaxy-didaskalias-stin-taxi-kai-tehnokratikis-ex-apostaseos 11.05.2020 Η "θολή διάκριση" μεταξύ διδασκαλίας στην τάξη και τεχνοκρατικής εξ αποστάσεως διδασκαλίας Σταμάτης Πορτελάνος* π. Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/321687_panellinia-enosi-filologon-ex-apostaseos-didaskalia-yperballon-zilos 11.05.2020 Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων: Εξ αποστάσεως διδασκαλία, υπερβάλλον ζήλος και αυθαιρέσια

https://www.alfavita.gr/epimorfosi/321609_seminario-se-ex-apostaseos-didaskalia-e-class-e-me-tilediaskepsi 10.05.2020 Σεμινάριο σε εξ αποστάσεως διδασκαλία, E-class, e-me, Τηλεδιάσκεψη

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/321543_i-ekpaideysi-se-karantina 10.05.2020 Η εκπαίδευση σε «καρانتίνα» Της Κατερίνας Θανοπούλου*

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/321495_protasi-gia-anabathmisi-ton-mathimaton-pliροφοrikis-stin-protobathmia-kai 09.05.2020 Πρόταση για αναβάθμιση των μαθημάτων Πληροφορικής στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/321344_oi-atheates-proektaseis-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis 08.05.2020 Οι αθέατες προεκτάσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης Η ΕΛΜΕ Λευκάδος για τα προβλήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320980_i-ex-apostaseos-ekpaideysi-anilikon-kai-ta-problimata 05.05.2020 - 13:50 Η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση Ανηλίκων και τα προβλήματα
Ηλίας Ρούσσο

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320908_iep-ex-apostaseos-ekpaideysi-ston-glossiko-eggrammatismo-eggrammatismo-sta 05.05.2020
ΙΕΠ: Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στον γλωσσικό εγγραμματισμό , εγγραμματισμό στα Μαθηματικά, και στις Φυσικές Επιστήμες.

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320863_frontistiria-systasi-tis-oefe-na-synehisoynta-mathimata-ex-apostaseos-kai-ohi 04.05.2020 Φροντιστήρια: Σύσταση της ΟΕΦΕ να συνεχίσουν τα μαθήματα εξ αποστάσεως και όχι δια ζώσης.

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320842_diadiktyaki-ereyna-kai-syzitisi-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 04.05.2020 Διαδικτυακή έρευνα και συζήτηση για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320814_ta-ofeli-ton-kouponion-sta-scholeia-to-kerdos-kai-i-ekpaideysi 04.05.2020 Τα οφέλη των κουπονιών στα σχολεία το κέρδος και η Εκπαίδευση Τάσος Αβραντίνης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/320786_apo-tin-tile-ekpaideysi-sto-anoigma-ton-sholeion 04.05.2020 Από την «τjλε – εκπαίδευση» στο άνοιγμα των σχολείων

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320561_zitoyntai-ises-eykairies-stin-ex-apostaseos-gia-tis-eypatheis-omades-mathiton 30.04.2020 Ζητούνται ίσες ευκαιρίες στην εξ αποστάσεως για τις ευπαθείς ομάδες μαθητών

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320489_alitheia-rotise-pote-kaneis-tous-veous-ti-ekpaideysi-theloun 30.04.2020 Αλήθεια, ρώτησε ποτέ κανείς τους νέους τι εκπαίδευση θέλουν; Γράφει ο Πολύβιος Ψήνας, Κοινωνιολόγος MSc, MEd.

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320478_mitera-mathitrias-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-elegythei-epitelouy-poiou 30.04.2020 Μητέρα μαθήτριας για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Ας ελεγχθεί επιτέλους ποιοι εκπαιδευτικοί εργάζονται και ποιοι όχι

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320361_aythairesies-toy-ypaith-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-sta-nipiagogeia 29.04.2020 Αυθαιρέσιες του ΥΠΑΙΘ για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα νηπιαγωγεία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/320346_syghroni-ekpaideysi-sto-nipiagogeio-aporosanatolismos-stis-anagkes 29.04.2020 Σύγχρονη εκπαίδευση στο νηπιαγωγείο: Αποπροσανατολισμός στις ανάγκες των καιρών;

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/320323_mia-fora-ki-enan-kairo-tin-epohi-toy-koronoioy-efarmostike-i 29.04.2020 «Μια φορά κι έναν καιρό, την εποχή του κορονοϊού, εφαρμόστηκε η σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320312_ekpaideysi-i-kanonikotita-tis-epomenis-imeras 29.04.2020 Εκπαίδευση: Η κανονικότητα της επόμενης ημέρας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/320253_dia-zosis-didaskalia-sti-scholiki-monada-kai-ex-apostaseos-ekpaideysi-stin 29.04.2020 Δια ζώσης διδασκαλία στη σχολική μονάδα και εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Γράφει η Στέλλα Λεονάρδου, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ΠΕ05 Γαλλικής γλώσσας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/ypoyrgeio-paideias/320087_etwinning-stirizei-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 27.04.2020 Το eTwinning στηρίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση!

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319811_o-koronoios-mas-allaxe-ta-fota 24.04.2020 Ο Κορονοϊός μας "άλλαξε τα φώτα" - Πως θα επιδράσει στην εκπαίδευση; Του Ανδρέα Τσολακόπουλου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319736_nipiagogeia-egkyklios-gia-tin-ylopoiisi-programmaton-ex-apostaseos-ekpaideysis-me 23.04.2020 Νηπιαγωγεία: Εγκύκλιος για την υλοποίηση προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με Σύγχρονη Μέθοδο Διδασκαλίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319717_tile-diimerida-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-sholiki-pragmatikotita 23.04.2020 Τηλε-Δημερίδα 25-26 Απριλίου «Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και Σχολική Πραγματικότητα» ΠΕΚΕΣ

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319529_i-alli-opsi-oi-mathites-stirizoyn-ton-dieythynth-pou-proeidopoiouse-gia-ex-apostaseos-apousies 22.04.2020 Η άλλη όψη: Οι μαθητές στηρίζουν τον διευθυντή που προειδοποιούσε για εξ αποστάσεως...απουσίες!

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319482_ex-apostaseos-ekpaideysi-horis-ypologisti-sto-spiti-oi-misoi-mathites-ston-kosmo 21.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Χωρίς υπολογιστή στο σπίτι οι μισοί μαθητές στον κόσμο

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319439_diapistoseis-kai-problimatismoι-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-ekpaideysi 21.04.2020 Διαπιστώσεις και προβληματισμοί για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση
Γράφει ο Δρ.Μακρίδης Γιώργος, Κοινωνιολόγος-Δ/ντής 1ου ΓΕΛ Κερατσινίου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319428_i-entasi-ton-anisotiton-stin-ekpaideysi
Εκπαίδευση 21.04.2020 Η ένταση των ανισοτήτων στην εκπαίδευση
Της Αιμιλίας Λυμπεράκη – Besson

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319393_ex-apostaseos-ekpaideysi-ekpaideytikos-poy-apeileitai-me-peitharhika-metra-grafei 21.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Εκπαιδευτικός που απειλείται με πειθαρχικά μέτρα γράφει στο alfavita.gr

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319325_i-ekpaideysi-stis-meres-tis-karantinas_18.04.2020_-15:58 Η εκπαίδευση στις μέρες της καραντίνας
Γράφει ο Γιάννης Ανατολίτης, Μαθητής Γ΄Γυμνασίου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/319297_oi-ex-apostaseos-apokleisimenoi-kai-i-stayrosi-tis-paideias 17.04.2020 Οι εξ αποστάσεως «αποκλεισμένοι» και η σταύρωση της παιδείας
Γιώργος Καββαδίας Γιώργος Καββαδίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/319090_posepea-epistoli-sto-ypourgeio-gia-tin-ylopoiisi-tis-ex-apostaseos 15.04.2020 ΠΟΣΕΕΠΕΑ: Επιστολή στο υπουργείο για την υλοποίηση της εξ' αποστάσεως υποστήριξης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/319033_na-symmetehoun-ola-ta-paidia-ισοτιμα-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi 15.04.2020 Να συμμετέχουν όλα τα παιδιά ισότιμα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/ypourgeio-paideias/318978_egkyklios-ex-apostaseos-ekpaideysi-oi-ekpaideytikoi-mporoun-na 15.04.2020 Εγκύκλιος-εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να παραδίδουν μαθήματα έως τη Μ. Τετάρτη

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318886_anafora-haras-kefalidoy-dysleitoyrgies-kai-elleipseis-stin-ex-apostaseos 14.04.2020 Δυσλειτουργίες και ελλείψεις στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318835_i-ekpaideysi-i-tilekpaideysi-ki-i-eromeni-mera 14.04.2020 Η εκπαίδευση, η τηλεεκπαίδευση κι η επόμενη μέρα...

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318772_fysiki-agogi-i-olympiaki-paideia-gia-tin-ex-apostaseos-ypostirixi 13.04.2020 Φυσική Αγωγή: «η Ολυμπιακή Παιδεία» για την εξ αποστάσεως υποστήριξη των μαθητών

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318725_menoyme-spiti-mathainoyme-sto-spiti-enas-minas-ex-apostaseos-ekpaideysi 13.04.2020 «Μένουμε σπίτι - Μαθαίνουμε στο σπίτι»: Ένας μήνας εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318692_proskliseis-kai-paradohes-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 13.04.2020 Προ(σ)κλήσεις και Παραδοχές για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση Δρ.

Σπύρος Κιουλάνης, Διευθυντής Εκπαίδευσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δράμας, Σ.Ε.Π Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318688_yparhoyn-oria-stin-apotelesmatiki-efarmogi-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis 13.04.2020 Υπάρχουν όρια στην αποτελεσματική εφαρμογή της «Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης»;

Γράφει ο Χρήστος Πράμας, δάσκαλος, Οργανωτικός Συντονιστής Ε.Ε. 4ου ΠΕΚΕΣ Κ. Μακεδονίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318669_isotimi-metaheirisi-kai-symmetohiton-paidion-mas-stin-ex-apostaseos 12.04.2020 «Ισότιμη μεταχείριση και συμμετοχή των παιδιών μας στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση»

Ανακοίνωση της Ένωσης Γονέων και Κηδεμόνων Άνω Λιοσίων

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318668_i-yli-den-mporei-na-prochorisei-meso-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis 12.04.2020 «Η ύλη δεν μπορεί να προχωρήσει μέσω της εξ αποστάσεως “εκπαίδευσης”»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/yπουργείο-paideias/318647_ex-apostaseos-ekpaideysi-o-eos-tora-apologismos-toy-yπουργείου 12.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Ο έως τώρα απολογισμός του υπουργείου Παιδείας 4.818.079 συμμετοχές μαθητών σε εκπαιδευτικές τάξεις - 262.704 ψηφιακές τάξεις αθροιστικά

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318634_ex-apostaseos-ekpaideysi-i-thesi-tis-panellinias-enosis-dieythyn-ton 12.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Η θέση της Πανελλήνιας Ένωσης Διευθυντών ΠΕ

Ανακοίνωση της Πανελλήνιας Επιστημονικής Ένωσης Διευθυντών Σχολικών Μονάδων ΠΕ

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318628_ex-apostaseos-ekpaideysi-o-dieythyntis-tha-mporei-na-daneizei-laptop-kai-tablet 11.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Ο διευθυντής θα μπορεί να δανείζει laptop και tablet σε εκπαιδευτικούς και μαθητές

Η Νίκη Κεραμέως επεσήμανε ότι το 99% των μαθητών διαθέτει πρόσβαση στο ίντερνετ

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318545_dieykriniseis-schetika-me-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 10.04.2020 Διευκρινίσεις σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση Σύλλογος Εκπαιδευτικών Α/θμιας Εκπαίδευσης Ν. Ρεθύμνου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318443_i-pandimia-i-atomiki-eythyni-oi-kybernitikes-eythynes-kai-i-ex-apostaseos-ekpaideysi 10.04.2020 Η Πανδημία, η ατομική ευθύνη, οι κυβερνητικές ευθύνες και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Ανακοίνωση της Πρωτοβουλίας - Παρέμβασης Εκπαιδευτικών Χανίων

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318437_ex-apostaseos-ekpaideysi-oi-ekpaideytikoi-mporoyn-na-kalypsoun-themata-pera-ton-epαναλήψεων-kai-tis-ύλης 10.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να καλύψουν θέματα πέρα των επαναλήψεων και της ύλης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318342_ex-apostaseos-ekpaideysi-odigies-pros-kathigites-gia-foitites-me-anapηρία-kai-eidikēs-ekpaideυτικēs-anάγκες 09.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Οδηγίες προς καθηγητές για φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Για την εξ αποστάσεως διδασκαλία κατά την περίοδο εφαρμογής των μέτρων περιορισμού λόγω του κορονοϊού παρέχει οδηγίες το ΕΚΠΑ

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318300_ekpaideysi-horis-apokleismoyς 09.04.2020 Εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318225_oiele-dieykrinistikes-odigies-tis-egkyklioy-gia-tin-idiotiki-ekpaideysi-erotiseis 08.04.2020 ΟΙΕΛΕ: Διευκρινιστικές οδηγίες της εγκυκλίου για την ιδιωτική εκπαίδευση, ερωτήσεις - απαντήσεις

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318223_sepe-amaroysiou-ta-problimata-stin-katagrafi-ton-elleipseon-gia-tin 08.04.2020 ΣΕΠΕ Αμαρουσίου: Τα προβλήματα στην καταγραφή των ελλείψεων για την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318164_ex-apostaseos-ekpaideysi-aitima-tis-poseepea-gia-entaxi-tis-eidikis-agogis-stin 08.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Αίτημα της ΠΟΣΕΕΠΕΑ για ένταξη της Ειδικής Αγωγής στην ΕΡΤ

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318158_katagrafi-problimatou-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-apo-ton-sepe 07.04.2020 Καταγραφή προβλημάτων για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από τον ΣΕΠΕ Αμαρουσίου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/318134_ypourgeio-paideias-odigies-ylopoiisis-programmaton-ex-apostaseos 07.04.2020 Υπουργείο Παιδείας: Οδηγίες Υλοποίησης Προγραμμάτων Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης για σχολεία εξωτερικού

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/ypourgeio-paideias/318097_eyrytati-i-symmetohi-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi-pano-18 07.04.2020 Ευρύτατη η συμμετοχή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση- Πάνω από 1,8 εκατ. συμμετοχές μαθητών στη σύγχρονη

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318092_apologismos-leitourgias-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis-apo-ti-dieythynsi-de 07.04.2020 Απολογισμός λειτουργίας της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τη Διεύθυνση Δ.Ε Τρικάλων

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318082_oi-diafores-syghronis-kai-asyghronis-ex-apostaseos-ekpaideysis 07.04.2020 Οι διαφορές σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318079_i-anagkaitita-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis-en-meso-pandimias 07.04.2020 Η αναγκαιότητα της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης εν μέσω πανδημίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318040_diadiktyaka-seminaria-webinars-gia-tin-ex-apostaseos-didaskalia 07.04.2020 Διαδικτυακά σεμινάρια (WEBINARS) για την εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/318026_ex-apostaseos-ekpaideysi-mia-ypothesi-me-polloys-theous-kai-eythynes 07.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Μια υπόθεση με πολλούς θεούς... και ευθύνες

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317945_na-stamatisoun-tora-oi-pieseis-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 06.04.2020 Να σταματήσουν τώρα οι πιέσεις για την εξ αποστάσεως «εκπαίδευση»!

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317932_ex-apostaseos-ekpaideysi-stohos-i-diatirisi-tis-epafis-ton-mathiton 06.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Στόχος η διατήρηση της επαφής των μαθητών με τη μαθησιακή διαδικασία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317928_carpe-diem-kai-ex-apostaseos 06.04.2020 Carpe Diem και εξ αποστάσεως

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317923_i-proklisi-tis-ex-apostaseos-didaskalias-os-antibiotiko-tis-koinotitas-mathisis 06.04.2020 Η πρόκληση της εξ αποστάσεως διδασκαλίας ως «αντιβιοτικό» της «κοινότητας μάθησης»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317907_oi-airetoi-toy-pame-gia-tin-ex-apostaseos-didaskalia 06.04.2020 Οι αιρετοί του ΠΑΜΕ για την εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317895_i-ekpaideytikoi-boiotias-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 06.04.2020 Η εκπαιδευτικοί Βοιωτίας για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317874_na-stamatisoyn-oi-pieseis-kai-oi-paratypes-odigies-gia-tin-ex-apostaseos 06.04.2020 Να σταματήσουν οι πιέσεις και οι παράτυπες οδηγίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση
Τον προαιρετικό χαρακτήρα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης τονίζει σε ανακοίνωσή του ο ΣΕΠΕ «η Αθηνά»

https://www.alfavita.gr/nomothesia/317851_epistoli-pros-to-y-p-paideias-na-apokatastathei-i-alitheia-shetika-me-tin-ex-apostaseos-ekpaideusi 05.04.2020 Επιστολή προς το Υπ. Παιδείας: Να αποκατασταθεί η αλήθεια σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317845_ex-apostaseos-didaskalia-akoy-dimosiografako 05.04.2020 Εξ αποστάσεως διδασκαλία: Άκου "δημοσιογραφάκο"

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317836_i-eironeia-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis 05.04.2020 Η ειρωνεία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης...

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317816_oi-arithmoi-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis 05.04.2020 Οι αριθμοί της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317789_skepseis-gia-ti-syghroni-apo-apostasi-ekpaideysi-paidagogika-kai-alla-zitimata 04.04.2020 Σκέψεις για τη σύγχρονη, από απόσταση εκπαίδευση - Παιδαγωγικά και άλλα ζητήματα

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317783_istoselida-mathainoumestospiti-gr-odigos-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 04.04.2020 Ιστοσελίδα mathainoumestospiti.gr - Οδηγός για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317731_s-zaharaki-20-ton-mathiton-paroysiazei-adynamia-symmetohis-stin-ex-apostaseos 03.04.2020 Σ. Ζαχαράκη: Το 20% των μαθητών παρουσιάζει αδυναμία συμμετοχής στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317714_anyparxia-programmatismoy-kai-syneheis-dyskolies-sti-leitourgia-tis-ex-apostaseos 03.04.2020 «Ανυπαρξία προγραμματισμού και συνεχείς δυσκολίες στη λειτουργία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317701_ekpaideytikos-gia-ex-apostaseos-ekpaideysi-den-me-noiazei-i-apousia-mathiton-apo-to-mathima,allá-η-apousia-apo-tin-omáda 03.04.2020 Εκπαιδευτικός για εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Δεν με νοιάζει η απουσία μαθητών από το μάθημα, αλλά η απουσία από την ομάδα

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317669_hrisimes-odigies-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-meso-ert2 03.04.2020 Χρήσιμες οδηγίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω ΕΡΤ2

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317665_ex-apostaseos-ekpaideysi-aparadecti-i-astiki-hreosi-gia-osoys-den 03.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Απαράδεκτη η αστική χρέωση για όσους δεν έχουν σύνδεση στο διαδίκτυο

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317645_psifiaka-ergaleia-gia-tin-ex-apostaseos-didaskalia-kai-epikoinonia 03.04.2020 Ψηφιακά εργαλεία για την εξ αποστάσεως διδασκαλία και επικοινωνία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317631_doe-se-ypourgeio-paideias-askoyntai-pieseis-stoys-ekpaideytikoys-gia-ti-methodo 03.04.2020 ΔΟΕ σε Υπουργείο Παιδείας: Ασκούνται πιέσεις στους εκπαιδευτικούς για τη μέθοδο εξ αποστάσεως

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317629_tipote-den-mporei-na-antikatastisei-tin-zωντανή-ekpaideysi-tis 03.04.2020 Τίποτε δεν μπορεί να αντικαταστήσει την ζωντανή εκπαίδευση, τις ανοιχτές σχολικές τάξεις

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317624_ex-apostaseos-ekpaideysi-sta-nipiagogeia-yparhei-pragmatika-kapoiος-logos 03.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα νηπιαγωγεία. Υπάρχει πραγματικά κάποιος λόγος;

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317619_46-didaktikes-protaseis-asyghronis-ex-apostaseos-ekpaideysis-apo-tin-dpe-serron 03.04.2020 - 10:28
46 διδακτικές προτάσεις ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από την ΔΠΕ Σερρών

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317632_goneis-mathiton-magoylas-epistoli-gia-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai 03.04.2020 Γονείς μαθητών Μαγούλας: Επιστολή για εξ αποστάσεως εκπαίδευση και εξελίξεις με τον Κορονοϊό

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317611_ekpaideytikoi-siteias-na-dothoun-amesa-dieukriniseis-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 03.04.2020 Εκπαιδευτικοί Σητείας: Να δοθούν άμεσα διευκρινίσεις για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317609_odigies-kai-yliko-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 03.04.2020 Οδηγίες και υλικό για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317589_ex-apostaseos-ekpaideysi-i-thesi-tis-doe-gia-tis-pieseis-stoys-ekpaideytikoys 02.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Η θέση της ΔΟΕ για τις πιέσεις στους εκπαιδευτικούς

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/ypourgeio-paideias/317600_n-kerameos-ex-apostaseos-ekpaideysi-analytika-stoiheia-sti 03.04.2020 Ν. Κεραμέως - εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Αναλυτικά στοιχεία στη Βουλή

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317567_ex-apostaseos-ekpaideysi-zitoy-stratiotiki-anafora-apo-toys 02.04.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Ζητούν «στρατιωτική αναφορά» από τους διευθυντές για τη συμμετοχή εκπαιδευτικών

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317551_5500-ekpaideytikoi-fonazoyn-exasfaliste-ta-mesa-gia-isotimi-symmetohi-stin-ex 02.04.2020 5.500 εκπαιδευτικοί φωνάζουν: Εξασφαλίστε τα μέσα για ισότιμη συμμετοχή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317526_goneis-doste-ypologistes-kai-internet-se-kathe-mathiti-allios-de-ginetai-isotimi 02.04.2020 Γονείς: Δώστε υπολογιστές και ίντερνετ σε κάθε μαθητή, αλλιώς δε γίνεται ισότιμη εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317462_o-sepe-i-athina-shetika-me-tis-odigies-gia-tin-ex-apostaseos 02.04.2020 Ο ΣΕΠΕ «η Αθηνά» σχετικά με τις οδηγίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317433_o-sepe-keratsiniou-shetika-me-tis-odigies-gia-ti-syghroni-ekpaideysi 01.04.2020 Ο ΣΕΠΕ Κερατσινίου σχετικά με τις οδηγίες για τη σύγχρονη εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317431_o-g-seferis-shetika-me-tis-odigies-gia-ti-syghroni-ekpaideysi-stin 01.04.2020 Ο «Γ. Σεφέρης» σχετικά με τις οδηγίες για τη σύγχρονη εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317411_dieykriniseis-gia-ton-tropo-epikoinonias-ekpaideytikon-mathiton-kai 01.04.2020 Διευκρινίσεις για τον τρόπο επικοινωνίας εκπαιδευτικών-μαθητών και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/panellinies/317371_mathima-ex-apostaseos-apo-ta-paidia-epistoles-mathiton-sto-alfavitagr-live 01.04.2020 «Μάθημα εξ αποστάσεως» από τα παιδιά: Επιστολές μαθητών στο alfavita.gr (Live Blogging)
Μεταξύ διαβάσματος και τηλεδιασκέψεων με τους καθηγητές και ξεκούρασης, ανάμεσα σε βιβλία και σημειώσεις, μαθητές και μαθήτριες στέλνουν ανοιχτές επιστολές - Live Blogging από τους επισκέπτες του alfavita.gr

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317360_dieythytis-oreinou-sholeiyou-kai-pateras-giati-den-symmeteho-stin-ex-apostaseos 01.04.2020 - 13:16
Διευθυντής ορεινού σχολείου και πατέρας: Γιατί δεν συμμετέχω στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση Μια ακόμα ανοικτή επιστολή διαμαρτυρίας από εκπαιδευτικό.

https://www.alfavita.gr/koinonia/317331_akoma-kai-sta-social-media-i-ex-apostaseos-ekpaideysi 01.04.2020 Ακόμα και στα social media η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317305_13-meres-i-ex-apostaseos-adiaforia-toy-ypourgeiou-gia-ta-nipiagogeia 01.04.2020 13 μέρες η, εξ αποστάσεως, αδιαφορία του Υπουργείου για τα νηπιαγωγεία και τα νήπια...!

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317293_i-ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-kisamo-problimata-lyseis 01.04.2020 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Κίσαμο. Προβλήματα-Λύσεις

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317259_i-ex-apostaseos-ekpaideysi-ofelei 31.03.2020 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ωφελεί;

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317191_exapostaseos-ekpaideysi-i-exepafis-pyrobolismos 31.03.2020 Εξ'αποστάσεως εκπαίδευση ή εξ'επαφής πυροβολισμός;

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317194_kataggelia-i-tilergasia-axiopoieitai-gia-katastratigisi-symbaseon-stin-idiotiki-ekpaideusi 31.03.2020 Καταγγελία: Η τηλεργασία αξιοποιείται για καταστρατήγηση συμβάσεων στην ιδιωτική εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/317170_isotimi-prosbasi-olon-ton-mathiton-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi 31.03.2020 Ισότιμη πρόσβαση όλων των μαθητών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση - Έχουν συγκεντρωθεί 3.000 υπογραφές

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317208_ex-apostaseos-ekpaideysi-neo-orario-se-dimotika-kai-gymnasia Το υπουργείο Παιδείας ενημερώνει για το νέο ωράριο της Σύγχρονης Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στα δημοτικά και γυμνάσια, λόγω της έναρξης των πρωινών μαθημάτων για μαθητές Δημοτικού από την ΕΡΤ

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/317148_epistoli-diamartyrias-pros-to-yp-Paideias-gia-ta-problimata-tis-ex-apostaseos-ekpaideusis-Syλλoγή-υπογραφών-Κερασίσι-Πέραμα 31.03.2020 Επιστολή διαμαρτυρίας προς το υπ. Παιδείας για τα προβλήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης - Συλλογή υπογραφών Κερασίσι – Πέραμα

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317140_dde-dramas-shediasmos-didaktikis-enotitas-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi 31.03.2020 ΔΔΕ Δράμας: Σχεδιασμός διδακτικής ενότητας στην εξ αποστάσεως Εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317137_oi-ekpaideytikoi-pierias-gia-tin-exapostaseos-ekpaideysi 31.03.2020 Οι εκπαιδευτικοί Πιερίας για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/317122_ekpaideytikoi-pellas-tragikes-dyskolies-apotyponontai-stin-ex-apostaseos-ekpaideusi 31.03.2020 Εκπαιδευτικοί Πέλλας: Τραγικές δυσκολίες αποτυπώνονται στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/317095_i-elme-kabalas-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 30.03.2020 Η ΕΛΜΕ Καβάλας για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317111_ex-apostaseos-ekpaideysi-aitima-gia-eidika-metra-gia-tin-Eidikē-Aγωγή 31.03.2020 Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Αίτημα για ειδικά μέτρα για την Ειδική Αγωγή

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317059_stamatiste-ta-ex-apostaseoseyhologia-partemetra-gia-ti-stirixi-paidion-kai 30.03.2020 «Σταματήστε τα εξ αποστάσεως...ευχολόγια - Πάρτε μέτρα για τη στήριξη παιδιών και εκπαιδευτικών»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317111_ex-apostaseos-ekpaideysi-aitima-gia-eidika-metra-gia-tin-Eidikē-Aγωγή 31.03.2020 Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση: Αίτημα για ειδικά μέτρα για την Ειδική Αγωγή

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/317095_i-elme-kabalas-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 30.03.2020 Η ΕΛΜΕ Καβάλας για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317088_stamatiste-ta-ex-apostaseos-eyhologia-syllogi-ilektronikon-ypografon-apo 30.03.2020 «Σταματήστε τα εξ αποστάσεως ευχολόγια»: Συλλογή ηλεκτρονικών υπογραφών από εκπαιδευτικούς

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoynoseis/317062_perifereiaki-dieythynsi-attikis-dimioyrgia-domon-help-desk-sta-PEKES-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideusi 30.03.2020 Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής: Δημιουργία δομών Help Desk στα ΠΕΚΕΣ για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317049_ex-apostaseos-kena-daimonia 30.03.2020 Εξ αποστάσεως κενά (;) δαιμόνια

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/317043_anoikti-epistoli-pros-eidimones-dimosiografoys-shetika-me-tin-ex-apostaseos 30.03.2020 Ανοιχτή επιστολή προς... ειδήμονες δημοσιογράφους σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317030_elme-kai-sepe-ypografes-diamartyrias-gia-tin-anorganoti-ex 30.03.2020 ΕΛΜΕ και ΣΕΠΕ: Υπογραφές διαμαρτυρίας για την ανοργάνωτη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/317006_ypourgeio-diafimizei-tin-epityhiatis-ex-apostaseos-ekpaideysis 30.03.2020 Το Υπουργείο διαφημίζει την «επιτυχία» της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316996_i-ex-apostaseos-ekpaideysi-toy-ypaith-en-meso-pagkosmias 30.03.2020 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση του ΥΠΑΙΘ εν μέσω παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316986_oi-ekpaideytikoi-kai-martyrio-toy-sisyfoy-i-ex-apostaseos-ekpaideysi 30.03.2020 Οι εκπαιδευτικοί και το μαρτύριο του Σίσυφου: Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316945_ex-apostaseos-ekpaideysi-oi-tempelides-ekpaideytikoi-doyleyoyn-kai-ta 29.03.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Οι «τεμπέληδες» εκπαιδευτικοί δουλεύουν και τα Σαββατοκύριακα (Εικόνες)

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316897_aparadekto-eggrafo-katagrafis-stoiheion-gia-tin-ex-apostaseos-didaskalia 29.03.2020 Απαράδεκτο έγγραφο καταγραφής στοιχείων για την εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316873_ex-apostaseos-ekpaideysi-anagki-epidotisis-promitheias-ypologisti-kai-parohis 28.03.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Ανάγκη επιδότησης προμήθειας υπολογιστή και παροχής διαδικτυακής πρόσβασης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316853_parakatathiki-gia-mellontiki-axiopoisi-i-ex-apostaseos-ekpaideysi-eyharistoyme 28.03.2020 «Παρακαταθήκη για μελλοντική αξιοποίηση η εξ αποστάσεως εκπαίδευση - Ευχαριστούμε τους εκπαιδευτικούς»

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316839_ti-simainei-ex-apostaseos-ekpaideysi 27.03.2020 - 22:12 Τι σημαίνει εξ αποστάσεως εκπαίδευση;

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316810_enosi-goneon-zografoy-na-exasfalistei-i-isotimi-prosbasi-olon-ton 27.03.2020 Ένωση Γονέων Ζωγράφου: Να εξασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση όλων των μαθητών στην εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316806_eidiki-agogi-egkyklios-zaharaki-gia-tin-ex-apostaseos-ypostirixi-mathiton-apo 27.03.2020 Ειδική αγωγή: Εγκύκλιος Ζαχαράκη για την εξ αποστάσεως υποστήριξη μαθητών από το Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316753_ex-apostaseos-ekpaideysi-agonistes-paidagogoi-kato-apo-oles-tis-synthikes 27.03.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Αγωνιστές - παιδαγωγοί κάτω από όλες τις συνθήκες

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316735_sepe-irakleioy-oi-5-pliges-tis-ex-apostaseos-didaskalias-kai-i 27.03.2020 ΣΕΠΕ Ηρακλείου: Οι 5 "πληγές" της εξ αποστάσεως διδασκαλίας και η επικοινωνιακή διαχείριση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316641_oi-kathigites-gallikis-glossas-gia-tin-ex-apostaseos-didaskalia-sta οι καθηγητές γαλλικής γλώσσας για την εξ αποστάσεως διδασκαλία στα δημοτικά σχολεία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316632_oi-adynameis-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis-kai-protaseis-amesis-yperbasis-toys 26.03.2020 Οι αδυναμίες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και προτάσεις άμεσης υπέρβασής τους

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316612_stirizoyme-toys-mathites-mas-na-exasfalistoyn-oles-oi-proypotheseis 26.03.2020 Στηρίζουμε τους μαθητές μας: να εξασφαλιστούν όλες οι προϋποθέσεις για την εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316586_na-lythoyn-amesa-ola-ta-problimata-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis να λυθούν άμεσα όλα τα προβλήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316536_i-elme-ahaias-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 25.03.2020 Η Α΄ ΕΛΜΕ Αχαΐας για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316526_sepe-ano-liosion-zefyrioy-fylis-problimata-me-tin-ex-apostaseos 25.03.2020 ΣΕΠΕ Άνω Λιοσίων - Ζεφυρίου - Φυλής: Προβλήματα με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316512_syntomes-skepseis-gia-tin-ekpaideysi-sto-pneyma-ton-imeron 25.03.2020 Σύντομες σκέψεις για την εκπαίδευση στο πνεύμα των ημερών

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316511_ekpaideytikoi-hanion-gia-tin-asyghroni-kai-ex-apostaseos-didaskalia 25.03.2020 Εκπαιδευτικοί Χανίων: Για την ασύγχρονη και εξ' αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316507_ex-apostaseos-ekpaideysi-i-epikoinonia-se-dimotika-kai-nhpiagogeia 25.03.2020 Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση ή Επικοινωνία σε Δημοτικά και Νηπιαγωγεία;

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/ypourgeio-paideias/316492_ex-apostaseos-sta-dimotika-me-orario-i-eisodos-ana-bathmida-odhgies-tou-ypourgeiou-paideias 25.03.2020 Εξ αποστάσεως στα δημοτικά: Με ωράριο η είσοδος ανά βαθμίδα – Οδηγίες του υπουργείου Παιδείας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316488_apantiseis-se-erotiseis-gia-tin-asyghroni-ex-apostaseos-ekpaideysi 25.03.2020 Απαντήσεις σε ερωτήσεις για την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316487_ex-apostaseos-ekpaideysi-631269-mathitikoilogariasmoi-sto-panellinio-sholiko 24.03.2020 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: 631.269 μαθητικοί λογαριασμοί στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316486_panelladikes-kai-ex-apostaseos-ekpaideysi-problimata-kai-lyseis-gia-tin-online-sunergasia-ekpaideutikon-mathiton 24.03.2020 Πανελλαδικές και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Προβλήματα και λύσεις για την online συνεργασία εκπαιδευτικών-μαθητών

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316432_ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-ellada-en-meso-pandimias 24.03.2020 Εξ Αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα εν μέσω πανδημίας

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316407_ekpaideytikoi-zakynthoy-isotimi-symmetohi-mathiton-kai-ekpaideytikon 24.03.2020 Εκπαιδευτικοί Ζακύνθου: Ισότιμη συμμετοχή μαθητών και εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316411_ekpaideytikoi-limnoy-ag-eystratiou-gia-tis-tragikes-dyskolies-stin-εξ-αποστάσεως-εκπαίδευση 24.03.2020 Εκπαιδευτικοί Λήμνου-Αγ. Ευστρατίου για τις τραγικές δυσκολίες στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316387_oi-ekpaideytikoi-gia-ta-problimata-tis-ex-apostaseos-ekpaideysi 24.03.2020 Οι εκπαιδευτικοί για τα προβλήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/ypourgeio-paideias/316359_menoyme-spiti-me-etwinning-diadiktyako-mathima-ex-apostaseos 24.03.2020 Μένουμε Σπίτι με το eTwinning: Διαδικτυακό μάθημα – Εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316352_i-elme-samoy-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-ta-metra-kata-tou-κορονοϊού 23.03.2020 Η ΕΛΜΕ Σάμου για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τα μέτρα κατά του κορονοϊού

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316314_dieykriniseis-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-apo-tin-elme-kerkyras 23.03.2020 Διευκρινίσεις για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση από την ΕΛΜΕ Κέρκυρας
Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί η εξ αποστάσεως εκπαίδευση για να «βγει» η ύλη.

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316310_oi-ekpaideytikoi-kefalonias-kai-ithakis-zitoy-n-na-exasfalistoyn-oi-proypotheseis-gia-tin-εξ-αποστάσεως-διδασκαλία 23.03.2020 Οι εκπαιδευτικοί Κεφαλονιάς και Ιθάκης ζητούν να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για την εξ αποστάσεως διδασκαλία

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316299_n-kerameos-ex-apostaseos-ekpaideysi-prokliseis-kai-eykairies 23.03.2020 Ν. Κεραμέως: Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, προκλήσεις και ευκαιρίες
Άρθρο στην Καθημερινή

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316237_epikoinoniaki-kinisi-entyposiasmoy-i-ex-apostaseos-ekpaideysi 23.03.2020
Επικοινωνιακή κίνηση εντυπωσιασμού η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316234_i-kanonikotita-den-erhetai-oyte-me-tin-εξ-αποστάσεως-εκπαίδευση 23.03.2020 Η «κανονικότητα» δεν έρχεται ούτε με την «εξ αποστάσεως εκπαίδευση», ούτε απλά «μένοντας σπίτι». Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ήρθε, για να μείνει. Εξάλλου, κανένα «έκτακτο μέτρο», που με διάφορες... έκτακτες αφορμές επιβλήθηκε, δεν έχει αρθεί. Κι αυτό, παρά τις επιστροφές στην «κανονικότητα».

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316248_gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-protobathmia-ekpaideysi 23.03.2020 Για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316220_oi-ekpaideytikoi-gia-tin-exapostaseos-ekpaideysi 23.03.2020 Οι εκπαιδευτικοί για την εξ'αποστάσεως εκπαίδευση
Ανακοίνωση του ΣΕΠΕ Σύρου - Τήνου - Μυκόνου σχετικά με τις εγκυκλίους του ΥΠΑΙΘ για την εξ'αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316206_s-zaharaki-gia-ex-apostaseos-ekpaideysi-se-deyteri-fasi-i-katagrafi-ylikotehnikon 22.03.2020 Σ. Ζαχαράκη για εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Σε δεύτερη φάση η καταγραφή υλικοτεχνικών ελλείψεων

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316174_gia-tin-katastasi-sta-sholeia-kai-tin-anakoinosi-toy-yπουργειου-paideias-se-shesi 22.03.2020 Για την κατάσταση στα σχολεία και την ανακοίνωση του Υπουργείου Παιδείας σε σχέση με την εξ αποστάσεως διδασκαλία Ελλείψεις και αδυναμίες του συστήματος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης - ΕΛΜΕ Ζακύνθου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316171_problimatismoι-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 22.03.2020 Προβληματισμοί για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση Γράφει ο Διονύσης Γράψας, Ιστορικός

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316130_kleista-sholeia-nees-analytikes-odigies-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 21.03.2020 Κλειστά Σχολεία: Νέες αναλυτικές οδηγίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316094_i-ex-apostaseos-didaskalia-den-einai-gia-paidia 20.03.2020 Η εξ αποστάσεως διδασκαλία δεν είναι για παιδιά!

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316066_problimatismos-kai-erotimata-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 20.03.2020 Προβληματισμός και ερωτήματα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/anakoinoseis/316044_ex-apostaseos-asyghroni-ekpaideysi-odigies-pros-dieythynτες-sholeion 20.03.2020 Εξ αποστάσεως ασύγχρονη εκπαίδευση: Οδηγίες προς διευθυντές σχολείων και Διευθύνσεων Εκπαίδευσης Η ασύγχρονη εκπαίδευση απευθύνεται σε όλους τους μαθητές/τριες Δημοτικών, Γυμνασίων και Λυκείων - Νέα εγκύκλιος της υφυπουργού, Σοφίας Ζαχαράκη http://alfavita.gr/sites/default/files/2020-03/odigies_0.pdf

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316034_skepseis-mias-kathigitrias-pliροφοrikis-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi 20.03.2020 Σκέψεις μιας καθηγήτριας Πληροφορικής για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, της Λίλια Κόπανου

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/316022_ex-apostaseos-didaskalia-kai-dimosia-ekpaideysi-mia-shesi-poy-anadeiknyei 20.03.2020 Εξ' αποστάσεως διδασκαλία και δημόσια εκπαίδευση: Μια σχέση που αναδεικνύει ευκαιρίες, του Παντελή Γαλίτη

<https://edu.klimaka.gr/sxoleia/genika/3219-vrario-ex-apostasews-ekpaidevsi-sta-sxoleia>

<https://edu.klimaka.gr/sxoleia/genika/3216-odigies-ex-apostasews-asychrona> Οδηγίες Υλοποίησης Προγραμμάτων Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

<https://edu.klimaka.gr/sxoleia/nipiagogio/3244-ex-apostasews-ekpaidefsh-se-nhpiagvgeia> ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

<https://edu.klimaka.gr/sxoleia/gymnasia/155-didaskalia-mathhmatwn-me-ypologisth-sthn-a-gymnasiu> Αρ.Πρωτ.141290/Γ2/08-09-2014/ΥΠΑΙΘ Διδασκαλία μαθημάτων στην Α' Γυμνασίου με τη χρήση του ψηφιακού εξοπλισμού

<https://e-paideia.org/2020/04/30/poiotiki-ekpaideysi-gia-oloys-kata-ti/>

Νέα μελέτη του ΟΟΣΑ για την ποιοτική εκπαίδευση για όλους κατά τη διάρκεια της κρίσης του COVID-19 Απρ 30, 2020

<https://e-paideia.org/2020/05/27/mia-periigisi-ston-kosmo-toy-aytismoy/>

Μια περιήγηση στον κόσμο του αυτισμού κατά τη διάρκεια μιας πανδημίας
Μαΐ 27, 2020 | Πολιτιστικές δράσεις https://youtu.be/JJG_n_8Q0WI (Σχετικό βίντεο)

<https://e-paideia.org/2020/09/16/koronoios-kai-diatarachi-aytistikoy/>

«Κορωνοϊός και Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος»: Ένα βίντεο και ένα webinar για εκπαιδευτικούς, θεραπευτές, γονείς, και όχι μόνο

Σεπ 16, 2020 Πολιτιστικές δράσεις

Τι πρέπει να πούμε στον ενήλικα, στον έφηβο, στο παιδί με αυτισμό για τον κορωνοϊό; Το Ίδρυμα Ωνάση ετοίμασε εκπαιδευτικό υλικό, ένα βίντεο και ένα webinar για εκπαιδευτικούς, θεραπευτές, γονείς, και όχι μόνο, προσφέροντας ιδέες και λύσεις. Το Ίδρυμα Ωνάση...

https://youtu.be/EmRYN_Hkou4

<https://e-paideia.org/2020/03/12/kleista-scholeia-koronoios-ta-exi-se/>

Κλειστά σχολεία – Κορωνοϊός: Τα έξι σενάρια για την αναπλήρωση των διδακτικών ωρών
Μαρ 12, 2020

<https://e-paideia.org/2020/06/23/o-ekpaideytikos-poy-xekinise-na-valei/>

Ο εκπαιδευτικός που ξεκίνησε να βάλει ένα πετραδάκι κι έχτισε μια πολυκατοικία Ιούν 23, 2020

<https://e-paideia.org/2020/04/28/to-etwinning-stirizei-tin-ex-apostaseos-ekpai/>

Το eTwinning στηρίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση! Απρ 28, 2020

Τα τελευταία 15 χρόνια, το eTwinning έχει διαμορφώσει μια κοινότητα για τα σχολεία στην Ευρώπη, αλλά και για τα σχολεία χωρών εκτός αυτής σε έναν ασφαλή διαδικτυακό χώρο.

<https://e-paideia.org/2020/03/30/pente-genika-simeia-gia-tin-ex-apostas/>

Πέντε γενικά σημεία για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Μαρ 30, 2020 Τσαμπίκα Καράκιζα, Δρ. Μηχανικός Η/Υ, Εκπαιδευτικός Πληροφορικής

<https://e-paideia.org/2020/04/02/ekpaideytikes-efarmoges-gia-ex-apost/>

Εκπαιδευτικές Εφαρμογές για Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση Απρ 2, 2020

Ο κατάλογος των εκπαιδευτικών εφαρμογών, πλατφορμών και πόρων που ακολουθεί στοχεύει στην παροχή βοήθειας σε γονείς, εκπαιδευτικούς, σχολεία και διευθυντές και επιδιώκει να διευκολύνει τη διαδικασία της μάθησης και την παροχή κοινωνικής φροντίδας και αλληλεπίδρασης...

<https://e-paideia.org/2020/03/23/ex-apostaseos-ekpaideysi-analytikes/>

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση – Αναλυτικές οδηγίες Μαρ 23, 2020

Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, ανταποκρινόμενο άμεσα στις εξελίξεις, ενεργοποιεί ψηφιακά εργαλεία που επιτρέπουν την εξ αποστάσεως διδασκαλία.

<https://e-paideia.org/2020/03/20/to-scholeio-kleinei-i-ekpaideysi-synech/>

Το σχολείο κλείνει, η εκπαίδευση συνεχίζεται. Ανοιχτό γράμμα.

Μαρ 20, 2020

<https://e-paideia.org/2020/04/30/poiotiki-ekpaideysi-gia-oloys-kata-ti/>

Νέα μελέτη του ΟΟΣΑ για την ποιοτική εκπαίδευση για όλους κατά τη διάρκεια της κρίσης του COVID-19 Απρ 30, 2020

<https://e-paideia.org/2020/04/15/menoume-spiti-mathainoume-sto-spiti-13-m/>

Μένουμε σπίτι – Μαθαίνουμε στο σπίτι. 13 Μαρτίου – 13 Απριλίου: Ένας μήνας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης Απρ 15, 2020

<https://e-paideia.org/2020/03/17/oi-episimes-odigies-toy-ypourgeiou-pa/>

Οι Επίσημες Οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας για την εξ Αποστάσεως Διδασκαλία Μαρ 17, 2020

www.esos.gr

<https://www.esos.gr/arthra/66843/einai-adiko-na-soy-askeitai-kritiki-ohi-gia-osa-eipes-alla-gia-gia-ayta-poy-de-mporeses-na-peiis!!!> Είναι άδικο να σου ασκείται κριτική όχι για όσα είπες αλλά για αυτά που δε μπόρεσες να πεις!!! (Νικηφόρος Α. Κωνσταντίνου, πρ. Πρόεδρος & νυν Ταμίας ΟΛΜΕ)

Ο καθημερινός αγώνας των εκπαιδευτικών που μέσα στην πανδημία του κορονοϊού είναι οι μόνοι δημόσιοι λειτουργοί (μετά τους γιατρούς, νοσηλευτές, και των σωμάτων ασφαλείας) οι οποίοι εργάζονται συνεχώς 10 με 14 ώρες Δημοσίευση: 29/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67120/oi-paremvaseis-toy-kke-gia-ta-themata-paideias-mesa-stin-pandimia> Οι παρεμβάσεις του ΚΚΕ για τα θέματα Παιδείας μέσα στην πανδημία Δημοσίευση: 15/04/2020

Ερωτήσεις του κόμματος στη Βουλή

<https://www.esos.gr/arthra/67562/simantiki-epityhia-simeiose-o-kyklos-ton-diadiktyakon-syzitiseon-me-titlo-pamak-syzita> Σημαντική επιτυχία σημείωσε ο κύκλος των διαδικτυακών συζητήσεων με τίτλο «Το ΠΑΜΑΚ συζητά: Η πανδημία θα αλλάξει τον κόσμο;»

Δημοσίευση: 11/05/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67580/moyseio-iatrikis-kritis-afieroma-stin-pandimia>

http://museum.med.uoc.gr/files/2020_afieroma_covid.pdf αφιέρωμα του μουσείου ιατρικής κρήτης στην πανδημία

<https://www.esos.gr/arthra/69064/pek-kratame-apostaseis-apo-tin-aneythynotita-toy-ypourgeiou-paideias>

ΠΕΚ: Κρατάμε αποστάσεις από την ανευθυνότητα του υπουργείου Παιδείας!

Ενάντια στην πανδημία με όπλο το παγουρίνο!

Δημοσίευση: 25/08/2020

<https://www.esos.gr/arthra/68059/se-10imeri-karantina-80-ekpaideytikoi-sti-xanthi>

Σε 10ήμερη καραντίνα 80 εκπαιδευτικοί στη Ξάνθη Δημοσίευση: 10/06/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66466/koronoios-hrisimes-episimanseis-gia-ekpaideytikoys-kai-sholeia> Κορωνοϊός: Χρήσιμες επισημάνσεις για εκπαιδευτικούς και σχολεία

Δημοσίευση: 06/03/2020

Χρήσιμες επισημάνσεις για τους εκπαιδευτικούς και τα σχολεία σχετικά με την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των μαθητών στο σχολικό περιβάλλον για τον κορωνοϊό - Covid-19, ετοίμασε το Εργαστήριο Σχολικής ψυχολογίας, του Τμήματος Ψυχολογίας, της Φιλοσοφικής Σχολής, του ΕΚΠΑ. https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/psychologiki-stirixi-st-sxolei-gia-koronoio_covid19.pdf

<https://www.esos.gr/arthra/66499/koronoios-i-anastoli-metatrapike-se-apagoreysi>

Κορωνοϊός: Η “αναστολή” μετατράπηκε σε “απαγόρευση” Δημοσίευση: 08/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66564/sti-mahi-tis-ex-apostaseos-ekpaideysi-ta-idiotika-sholeia-kai-frontistiria>

Στη “μάχη” της εξ αποστάσεως εκπαίδευση τα Ιδιωτικά Σχολεία και Φροντιστήρια Χαρ. Κυραιλίδης: “Συλλογικά οι ιδιοκτήτες και οι εκπαιδευτικοί είχαμε ήδη προετοιμαστεί και τώρα πραγματοποιούμε τα μαθήματα εξ αποστάσεως” Δημοσίευση: 12/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66568/deka-odigies-apo-ton-metr-tis-ex-apostaseos-ekpaideysis-pros-ekpaideytikoys>

Δέκα οδηγίες από τον «μετρ» της εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης προς εκπαιδευτικούς

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση : βεβαίως, αλλά με σοβαρότητα συνέντευξη με τον Α. Λιοναράκη Δημοσίευση: 12/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66585/n-kerameos-eimaste-etoimoi-xekina-i-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Ν. Κεραμέως: Είμαστε έτοιμοι- Ξεκινά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Δημοσίευση: 13/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66625/simera-oi-odigies-se-ekpaideytikoys-kai-dieythyntes-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Σήμερα οι οδηγίες σε εκπαιδευτικούς και Διευθυντές για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση Δημοσίευση: 15/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66663/ypourgeio-vinteo-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Υπουργείο: Βίντεο για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση Δημοσίευση: 17/03/2020 το βίντεο: <https://youtu.be/qQIx91b3WMk>

<https://www.esos.gr/arthra/66671/i-kritiki-tis-olme-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Η κριτική της ΟΛΜΕ στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Το υπουργείο πρέπει άμεσα να προβεί στη μείωση της ύλης, ιδιαίτερα για τη Γ' Λυκείου

Δημοσίευση: 17/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66673/ex-apostaseos-ekpaideysi-provlepsi-kai-gia-toys-mathites-poy-den-ehoyn-internet>

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Πρόβλεψη και για τους μαθητές που δεν έχουν INTERNET

Εισαγωγικό σεμινάριο σε 16 Νομούς Δημοσίευση: 17/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66723/ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-dimosio-sholeio-shesi-eykairiaki-i-shesi-eykairias>

Παντελής Γαλίτης Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και δημόσιο σχολείο: σχέση ευκαιριακή ή σχέση ευκαιρίας; Δημοσίευση: 20/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66722/i-ex-apostaseos-ypohreotiki-ekpaideysi>

Η εξ αποστάσεως υποχρεωτική εκπαίδευση Δημοσίευση: 20/03/2020

Πετρίδης Παναγιώτης Φυσικός ΓΕΛ Χαλάστρας

<https://www.esos.gr/arthra/66740/ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-ek-toy-syneggys-paideia>

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και... εκ του σύνεγγυς παιδεία Δημοσίευση: 22/03/2020

Γράφει η Γεωργία Γιώτα, Φιλολόγος

<https://www.esos.gr/arthra/66741/i-eythyni-kai-i-symvoli-ton-goneon-kidemonon-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Η ευθύνη και η συμβολή των Γονέων / Κηδεμόνων στην Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση Δημοσίευση: 22/03/2020

Αθανάσιος Καρακούσης, Διευθυντής 2ου ΕΠΑΛ Κατερίνης

<https://www.esos.gr/arthra/66757/diadiktyako-mathima-toy-etwinning>

Διαδικτυακό μάθημα του eTwinning

Εξ' αποστάσεως εκπαίδευση - Εργαλεία επικοινωνίας - Εργαλεία συνεργασίας - Συμβουλές

Δημοσίευση: 23/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66771/yp-paideias-apantiseis-se-syhnes-erotiseis-schetikes-me-tin-asyghroni-ex-apostaseos>

Υπ. Παιδείας: Απαντήσεις σε συχνές ερωτήσεις σχετικές με την ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση Δημοσίευση: 24/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66787/odigies-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Οδηγίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση Δημοσίευση: 26/03/2020

Κωνσταντίνος Μ Ντίνας PhD, Συντονιστής Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης Περιφέρειας Θεσσαλίας

<https://www.esos.gr/arthra/66833/yf-paideiasdidaktiko-ergo-apotelei-i-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Υφ. Παιδείας: Διδακτικό έργο αποτελεί η εξ αποστάσεως εκπαίδευση Δημοσίευση: 28/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66858/pde-attikis-dimioyrgia-domon-help-desk-sta-pe.ke.s.gia-tin-tehniki-ypostirixi-ton>

ΠΔΕ Αττικής: δημιουργία δομών Help Desk στα ΠΕ.Κ.Ε.Σ για την τεχνική υποστήριξη των εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση Δημοσίευση: 30/03/2020

Γιώργος Κόσυβας Περιφερειακός Διευθυντής Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής

<https://www.esos.gr/arthra/66867/prosklisi-symmetohis-ekpaideytikon-se-diadiktyaki-epimorfosi-me-antikeimeno-shediasmo>

Πρόσκληση συμμετοχής εκπαιδευτικών σε διαδικτυακή επιμόρφωση με αντικείμενο το σχεδιασμό διδακτικής ενότητας στην εξ αποστάσεως Εκπαίδευση Δημοσίευση: 31/03/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66882/i-ex-apostaseos-ekpaideysi-stin-kisamo-provlimata-lyseis>

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην Κίσαμο: Προβλήματα- Λύσεις

Ένα πρόβλημα που θα πρέπει να επιλυθεί άμεσα από τους αρμόδιους φορείς ώστε να εξασφαλισθεί η ισότιμη συμμετοχή στο αγαθό της εκπαίδευσης που είναι αναφαίρετο δικαίωμα όλων Δημοσίευση: 01/04/2020

Νεκτάριος Ζουριδάκης, Διευθυντής ΕΠΑΛ Κισάμου «Μητροπολίτης Ειρηναίος Γαλανάκης»

<https://www.esos.gr/arthra/66940/istoselida-toy-yp-paideias-me-oles-tis-plirofories-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai> Ιστοσελίδα του υπ. Παιδείας με όλες τις πληροφορίες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και όχι μόνο Δημοσίευση: 04/04/2020

<https://mathainoumestospiti.gr/> μαθαίνουμε στο σπίτι

<https://www.esos.gr/arthra/66945/1000000-symmetohes-mathiton-sti-syghroni-ex-apostaseos-ekpaideysi> 1.000.000 συμμετοχές μαθητών στη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Μέχρι την περασμένη εβδομάδα, σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία της Cisco Hellas, 33.892 καθηγητές λυκείων και 38.376 καθηγητές γυμνασίων απέκτησαν προσωπικό λογαριασμό στην πλατφόρμα Cisco Webex Meetings Δημοσίευση: 05/04/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66964/amesos-meta-pasha-tahyrrythmi-epimorfosi-olon-ton-ekpaideytikon-stin-ex-apostaseos>

Αμέσως μετά το Πάσχα ταχύρρυθμη επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση Με εντολή της Νίκης Κεραμέως Δημοσίευση: 06/04/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66968/yp-paideias-eyrytati-i-symmetohi-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi> Υπ. Παιδείας: Ευρύτατη η συμμετοχή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Δημοσίευση: 07/04/2020

<https://www.esos.gr/arthra/66975/oi-organotikes-syntonistes-ton-pekes-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi> Οι Οργανωτικές Συντονιστές των ΠΕΚΕΣ για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Δημοσίευση: 07/04/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67004/proairetiki-i-ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-gia-tis-erhomenes-dyo-evdomades>

Προαιρετική η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και για τις ερχόμενες δύο εβδομάδες Με εξαίρεση το χρονικό διάστημα από Μεγάλη Τετάρτη 15.04.2020 ως και Τρίτη 21.04.2020 Δημοσίευση: 09/04/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67058/proskliseis-kai-paradohes-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi-i-proseggizontas-ermineytika> Προ(σ)κλήσεις και Παραδοχές για την εξ αποστάσεως

εκπαίδευση ή προσεγγίζοντας ερμηνευτικά μία πρόσφατη έρευνα για την εφαρμογή της εξ αποστάσεως σχολικής εκπαίδευσης στον τόπο μας

Τα στοιχεία δείχνουν πως οι εκπαιδευτικοί θέλουν. Εκείνο το οποίο απομένει είναι να μάθουν τον τρόπο Δημοσίευση: 12/04/2020

Δρ. Σπύρος Κιουλάνης, Διευθυντής Εκπαίδευσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δράμας

Σ.Ε.Π Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

<https://www.esos.gr/arthra/67086/pnp-okto-diataxeis-gia-themata-paideias>

Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου https://www.esos.gr/sites/default/files/articles-legacy/pnp_fek_84_2020.pdf

<https://www.esos.gr/arthra/67095/n-kerameos-gia-panelladikes-PROTO-metro-poy-exetazoyme-i-megalyteri-apostasi-metaxy-ton> Ν. Κεραμέως για Πανελλαδικές: Πρώτο μέτρο που εξετάζουμε η μεγαλύτερη απόσταση μεταξύ των μαθητών μέσα στις τάξεις
Για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση: «Ένα κεκτημένο που πρέπει να χτίσουμε»
Δημοσίευση: 14/04/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67148/ex-apostaseos-ekpaideysi-prokliseis-erotimata-kai-prooptikes>
Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: προκλήσεις, ερωτήματα και προοπτικές
Τι θα συμβεί όταν με το καλό επιστρέψουμε στις «κανονικές τάξεις»; Τι θα μείνει από όλη αυτή την εμπειρία; Πόσο υπάρχει η βούληση, η πολιτική από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, η συλλογική από τους συλλόγους των εκπαιδευτικών
Δημοσίευση: 20/04/2020
Δρ. Μαρία Ζωγραφάκη
Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Φιλολόγων, Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
Μέλος της Ομάδας Υποστήριξης για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση της ΔΔΕ Έβρου

<https://www.esos.gr/arthra/67150/15ori-tahyrrythmi-epimorfosi-olon-ton-ekpaideytikon-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi> 15ωρη ταχύρρυθμη επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση Το σχέδιο της Νίκης Κεραμέως είναι να ξεκινήσει άμεσα η ταχύρρυθμη επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών Δημοσίευση: 20/04/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67159/ex-apostaseos-ekpaideysi-kai-epistrofi-sta-thrania-poion-sholeion>
Εξ αποστάσεως εκπαίδευση και επιστροφή στα θρανία... ποιων σχολείων; 21/04/2020
Του Μανόλη Κουσιόγλου, Φυσικού, υποδιευθυντή στο 3ο Γυμνάσιο Καβάλας

<https://youtu.be/QwmdxEuLrIs> Διημερίδα ΠΕΚΕΣ

<https://www.esos.gr/arthra/67417/48ori-ex-apostaseos-ekpaideysi-ston-glossiko-eggrammatismo-eggrammatismo-sta> 48ωρη εξ αποστάσεως εκπαίδευση στον γλωσσικό εγγραμματισμό, εγγραμματισμό στα Μαθηματικά, και στις Φυσικές Επιστήμες
Πρόσκληση για ένταξη στο Μητρώο Επιμορφούμενων - Δικαίωμα υποβολής αίτησης οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί κλάδων ΠΕ 70, ΠΕ71, ΠΕ02 ΠΕ03 και ΠΕ04 Δημοσίευση: 04/05/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67439/yp-paideias-ayxanomeni-i-antapokrisi-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi> Υπ. Παιδείας: Αυξανόμενη η ανταπόκριση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση 05/05/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67575/ta-prosopika-dedomena-halasan-ta-schedia-gia-kleisthi-15ori-tahyrrythmi-epimorfosi-olon-ton-ekpaideytikon-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi>
Τα προσωπικά δεδομένα χάλασαν τα σχέδια για “κλειστή” 15ωρη ταχύρρυθμη επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση 11/05/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67593/klirothikan-oi-aitiseis-ton-ypopsifion-gia-entaxi-se-mitroo-epimorfoymenon>

Κληρώθηκαν οι αιτήσεις των υποψηφίων για ένταξη σε Μητρώο επιμορφούμενων 48ωρη εξ αποστάσεως εκπαίδευση στον γλωσσικό εγγραμματισμό , εγγραμματισμό στα Μαθηματικά, και στις Φυσικές Επιστήμες 12/05/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67694/n-kerameos-sti-diakritiki-eyhereia-ton-ekpaideytikon-i-zontani-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Ν. Κεραμέως: Στη διακριτική ευχέρεια των εκπαιδευτικών η “ζωντανή” εξ αποστάσεως εκπαίδευση 19/05/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67718/kinal-nai-stin-ex-apostaseos-ekpaideysi-ohi-stin-taxi-studio>

ΚΙΝΑΛ: Ναι στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση- Όχι στην τάξη studio
Δημοσίευση: 20/05/2020

<https://www.esos.gr/arthra/67925/arthro-n-fili-sto-esos-alitheies-kai-psemata-gia-tin-ex-apostaseos-ekpaideysi>

Άρθρο Ν. Φίλη στο esos: Αλήθειες και ψέματα για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση
02/06/2020

<https://www.esos.gr/arthra/68002/diakiryxi-gia-tin-anoikti-kai-ex-apostaseos-ekpaideysi-ekpaideysi-energou-politis-kai>

Διακήρυξη για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση Εκπαίδευση, ενεργός πολίτης και δημοκρατικές αξίες
Η αίθουσα και η σχολική τάξη δεν θα πρέπει να αντικατασταθούν από την ψηφιακή τηλεδιάσκεψη. Η οθόνη του υπολογιστή δεν μπορεί και δεν πρέπει να ανατρέψει την ανθρώπινη φυσική παρουσία ούτε την ουσιαστική επικοινωνία.

[Οι αδυναμίες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και προτάσεις άμεσης υπέρβασής τους | esos.gr](https://www.esos.gr) 26/03/2020 Δρ. Κων/νος Κλουβάτος – Προϊστάμενος ΚΕΣΥ Νάξου

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-ipourgeio-paideias-ksekina-i-eks-apostaseos-ekpaideusi-pos-tha-efarmostei> 13/3/20 Ξεκινά η ΕξΑΕ – πώς θα εφαρμοστεί (υπουργείο)

<https://www.ipaidia.gr/paideia/mitsotakis-se-mathites-i-xronia-den-xanetai-oi-panellinies-tha-ginoun> 13/3/20 Ο Πρωθυπουργός διαβεβαιώνει ότι οι Πανελλαδικές Εξετάσεις θα διεξαχθούν κανονικά

<https://www.ipaidia.gr/paideia/diagonismos-gia-tin-pistopoiisi-ekpaideutikon-se-tpe>
διαγωνισμός για πιστοποίηση εκπαιδευτικών στην χρήση ΤΠΕ 15/3/20

<https://www.ipaidia.gr/paideia/sofia-zaxaraki-gia-ti-leitourgia-ton-kesi-kai-tis-panellinies>
14/3/20 Σ. Ζαχαράκη για λειτουργία ΚΕΣΥ – Πανελλήνιες

<https://www.ipaidia.gr/paideia/diamartiria-leitourgia-kesi-se-pandimia-koronoiou>
διαμαρτυρία για λειτουργία ΚΕΣΥ 15/3/20

<https://www.ipaidia.gr/paideia/doe-gia-eks-apostaseos-ekpaideusi-emploki-triton-oi-anakoinoseis-tou-ipourgeiou-paideias-agnooun-vasika-dedomena> ΔΟΕ διαμαρτυρία για εμπλοκή τρίτων στην δημόσια εκπαίδευση

<https://www.ipaidia.gr/paideia/gia-tin-paramoni-ekpaideutikon-sta-sxoleia-tin-periodo-eksarsis-tou-iou-covid-19> 14/3 για την παραμονή εκπαιδευτικών στα σχολεία την περίοδο έξαρσης του covid-19 (διαμαρτυρία προβληματισμοί)

<https://www.ipaidia.gr/paideia/aitimata-kai-metra-antimetopisis-tou-koronoiou-gia-ekpaideutikous-mathites-sxoleia-kai-oli-tin-koinonia> 14/3 διαμαρτυρία για τα μέτρα αντιμετώπισης του κορωνοϊού (συνδικαλιστές)

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-olme-epeigonta-ekpaideutika-themata-pou-sxetizontai-me-tin-anastoli-leitourgias-ton-sxol-monadon> 13/3 επείγοντα εκπαιδευτικά θέματα σχετικά με την αναστολή λειτουργίας των σχολικών ομάδων

<https://www.ipaidia.gr/paideia/sxetika-me-ti-leitourgia-ton-sxolikon-monadon-kai-tis-metakiniseis-ton-ekpaideutikon> 13/3 λειτουργία των σχολικών μονάδων – μετακινήσεις εκπαιδευτικών. (ΟΛΜΕ)

<https://www.ipaidia.gr/paideia/niki-kerameos-kleista-sxoleia-pos-tha-leitourgisei-i-eks-apostaseos-ekpaideusi> Κεραμέως: Πώς θα λειτουργήσει η ΕξΑΕ. 16/3

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-odigies-tou-ipourgeiou-paideias-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi> 16/3 Οδηγίες του Υπουργείου για ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koinoniki-krisi-kai-sigxronos-ekpaideutikos> 15/3 Προβληματισμός: Κοινωνική κρίση και σύγχρονος εκπαιδευτικός

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-i-psifiaki-didaskalia-anadeiknuei-tis-anisotites-metaksi-ton-mathiton> 17/3 Η ψηφιακή διδασκαλία αναδεικνύει τις ανισότητες μεταξύ μαθητών

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ilopoiithike-se-16-nomous-to-eisagogiko-seminario-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi-se-sxoleia> σεμινάριο για την ΕξΑΕ 17/3

<https://www.ipaidia.gr/paideia/sinek-stirizoume-tous-mathites-kai-to-dimosio-sxoleio-kai-se-auti-ti-sigkiria> (συνδικαλισμός) Στηρίζουμε τους μαθητές και το δημόσιο σχολείο 17/3

<https://www.ipaidia.gr/paideia/kleista-sxoleia-eks-apostaseos-ekpaideusi-odigies-erotiseis-arantiseis> Οδηγίες ερωτήσεις απαντήσεις 17/3

<https://www.ipaidia.gr/paideia/i-pead-sxetika-me-ta-mathimata-eks-apostaseos> 18/3 Σχετικά με ΕξΑΕ (συνδιακαλισμός)

<https://www.ipaidia.gr/paideia/gia-tin-katastasi-sta-sxoleia-kai-tin-anakoinosi-tou-ipourgeiou-paideias-se-sxesi-me-tin-eks-apostaseos-didaskalia> Προβληματισμοί για την κατάσταση στα σχολεία 17/3

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ipourgeio-paideias-prosvasi-gia-atoma-me-anapiria-se-simantikes-plirofories-kai-odigies-gia-ton-neo-koronoio> Ειδική αγωγή 17/3

<https://www.ipaidia.gr/paideia/kleista-sxoleia-eks-apostaseos-ekpaideusi-dinatotita-sindesis-me-tin-eikoniki-taksi-meso-tilefonikis-grammis> 17/3 ΕξΑε μέσω τηλεφωνικής γραμμής

<https://www.ipaidia.gr/paideia/na-parexontai-sxolika-geumata-stis-oikogeneies-pou-exoun-anagki-oso-ta-sxoleia-einai-kleista> 19/3 Σχολικά γεύματα

<https://www.ipaidia.gr/paideia/olme-min-odigisei-i-tilekpaideusi-se-mia-aneu-proigoumenou-anisi-metaxeirisi-ton-mathiton> 18/3 ΟΛΜΕ για ανισότητα μαθητών

<https://www.ipaidia.gr/paideia/kindinos-pagiosis-ton-methodon-tilekpaideusis-kai-tilergasias> 18/3 κίνδυνος παγίωσης της ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ipourgeio-paideias-eks-apostaseos-me-tin-pragmatikotita> 18/3 το Υπουργείο μακριά από την πραγματικότητα

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-oi-misoi-mathites-kai-foitites-ston-kosmo-den-exoun-prosvasi-sta-ekpaideutika-tous-idrimata> 18/3 οι μισοί μαθητές χωρίς πρόσβαση

<https://www.ipaidia.gr/paideia/gia-tin-katastasi-sta-sxoleia-kai-tin-anakoinosi-tou-ipourgeiou-se-sxesi-me-tin-eks-apostaseos-didaskalia> 18/3 για την κατάσταση στα σχολεία σε σχέση με την ΕξΑΕ (Λήμνος)

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eidiki-agogi-odigies-gia-tin-eks-apostaseos-ipostiriksi-mathiton-me-anapiria> 19/3 Ειδική Αγωγή

<https://www.ipaidia.gr/paideia/antepithesi-ton-ekpaideutikon-oxi-sto-fiasko-tis-eks-apostaseos-ekpaideusis> 19/3 Αντιδράσεις Εκπαιδευτικών

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-eimaste-poli-ikanopoiimenoi-apo-ta-prota-stoixeia> 19/3 Ικανοποίηση από την λειτουργία της ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/a-elme-kikladon-anorganoti-kai-anefarmosti-stin-ousia-kai-stin-praksi-i-eks-apostaseos-ekpaideusi> 21/3 ΕΛΜΕ Κυκλαδων για κακή οργάνωση και εφαρμογή ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/asigxroni-eks-apostaseos-ekpaideusi-odigies> 20/3 Ασύγχρονη ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/kerameos-entiposiaki-i-antapokrisi-stin-eks-apostaseos-didaskalia> 20/3 Εντυπωσιακή ανταπόκριση στην ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/i-ekpaideusi-stis-meres-tou-koronoiou> 21/3 Η εκπαίδευση τις μέρες του κορωνοϊού

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-ta-metra-tou-ipourgeiou-paideias> 21/3 τα μέτρα του Υπουργείου

<https://www.ipaidia.gr/paideia/sxetika-me-tis-egkiklious-tou-ipourgeiou-paideias-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi> 23/3 Προβληματισμοί σχετικά με τις εγκυκλίους για την ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-dimotika-sxoleia-ksekina-i-eks-apostaseos-ekpaideusi> 23/3 Ξεκινά η ΕξΑΕ στα Δημοτικά

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-ta-metra-pou-na-parei-to-ypourgeio-paideias> 22/3 (Λήμνος) τα μέτρα που πρέπει να πάρει το υπουργείο

<https://www.ipaidia.gr/paideia/paideia-se-karantina> 24/3 Παιδιά σε καραντίνα

<https://www.ipaidia.gr/paideia/dake-zakinthou-sxetika-me-to-keimeno-tis-olme-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi> 23/3 Ζάκυνθος προβληματισμοί για την ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/menoume-spiti-me-to-etwinning-diadiktiako-mathima-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi> 23/3 Διαδικτυακά εργαλεία για την Εξ ΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi-stin-protovathmia-ekpaideusi> 23/3 Για την ΕξΑΕ στην Πρωτοβάθμια

<https://www.ipaidia.gr/paideia/odigies-sigxronis-ekpaideusis-dimotikon-orario-prosvasis> 25/3 Οδηγίες σύγχρονης στα Δημοτικά

<https://www.ipaidia.gr/paideia/i-eks-apostaseos-didaskalia-einai-to-pleon-prosforo-ergaleio> Η ΕξΑΕ είναι το πιο πρόσφορο εργαλείο 25/3

<https://www.ipaidia.gr/paideia/asigxroni-eks-apostaseos-ekpaideusi-apantiseis-se-sixnes-erotiseis> 24/3 Ασύγχρονη ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/vathmologia-v-triminou-sta-dimotika-ti-anaferei-i-egkiklios> 24/3 Βαθμοί Β τριμήνου στα δημοτικά

<https://www.ipaidia.gr/paideia/i-allagi-tou-ekkremous> 26/3 (προβληματισμοί – διαπιστώσεις)

<https://www.ipaidia.gr/paideia/oi-adinamies-tis-eks-apostaseos-ekpaideusis-kai-protaseis-amesis-ipervasis-tous> 26/3 Αδυναμίες ΕξΑΕ προτάσεις υπέρβασης

<https://www.ipaidia.gr/paideia/sofia-zaxaraki-eks-apostaseos-ekpaideusi-tha-iparxei-programma-stin-ert-me-dimosia-mathimata> 26/3 ΕξΑΕ μέσω τηλεόρασης

<https://www.ipaidia.gr/paideia/unesco-tha-voithisei-1-5-dis-neous-xoris-prosvasi-stin-paideia> υποστήριξη αδύναμων μαθητών από τον ΟΗΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-g-likeiou-parakolouthisi-kai-sintonismo-ilis-ton-mathimaton-pou-eksetazontai-panelladika> 27/3 Γλυκείου – πανελλαδικά μαθήματα

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-didaskalia-kai-gia-ta-sxoleia-eidikis-agogis-stin-k-makedonia> 26/3 ΕξΑΕ στην Ειδική Αγωγή

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-ksekinaei-i-ekpaideutiki-tileorasi> 26/3 Ξεκινά η Εκπαιδευτική τηλεόραση

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ekpaideutikoi-os-rompot-kai-paidia-pou-mono-gia-mathima-den-exoun-anagki> 26/3 προβληματισμοί

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-oi-misoi-mathites-tis-xoras-den-exoun-eggrafei-sto-scholiko-diktuo> 27/3 Οι μισοί μαθητές δεν έχουν εγγραφεί στο σχολικό δίκτυο

<https://www.ipaidia.gr/paideia/epistimoniko-kai-paidagogiko-iliko-gia-tin-eks-apostaseos-ipostiriksi-ton-mathiton-tou-ipourgeiou-paideias> 29/3 Υλικό για την ΕξΑΕ υποστήριξη των μαθητών

<https://www.ipaidia.gr/paideia/doe-oi-ekpaideutikoi-to-monadiko-stirigma-ton-mathiton-mas-stin-eksairetika-diskoli-sigkiria> 28/3 ΔΟΕ Οι εκπαιδευτικοί στήριγμα των μαθητών

<https://www.ipaidia.gr/paideia/tilekpaideusi-provlimata-kai-diskolies-gia-mathites-kai-ekpaideutikous> 29/3 Τηλεκπαίδευση: Προβλήματα και δυσκολίες για μαθητές και εκπαιδευτικούς

<https://www.ipaidia.gr/paideia/agonistes-paidagogoi-kato-apo-oles-tis-sinthikes> 29/3 Παιδαγωγοί κάτω από όλες τις συνθήκες

<https://www.ipaidia.gr/paideia/doe-oi-ekpaideutikoi-to-monadiko-stirigma-ton-mathiton-sti-diskoli-sigkiria> 29/3 Οι εκπαιδευτικοί στηρίζουν τους μαθητές

<https://www.ipaidia.gr/paideia/koronoios-mathainoume-sto-spiti-ta-eks-apostaseos-mathimata-tis-ert-tora-kai-sto-diadiktio> 30/3 Μαθαίνουμε στο σπίτι: τα ΕξΑε μαθήματα της ερτ στο διαδίκτυο

<https://www.ipaidia.gr/paideia/to-ipourgeio-paideias-kai-oi-ipiresies-tou-na-ikanopoiisountis-diekdikiseis-ton-sillogon-kai-ton-elme> 30/3 Να ικανοποιήσει το Υπουργείο τις διεκδικήσεις συλλόγων και ΕΛΜΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/e-class-i-taksi-i-ilektroniki-sxoliki-taksi-eks-apostaseos-mathisiaki-diadikasia> 30/3 E-class ΕξΑΕ μαθησιακή διαδικασία

<https://www.ipaidia.gr/paideia/e-class-i-taksi-kai-oi-texnikes-elleipseis> 30/3 Ελλείψεις

<https://www.ipaidia.gr/paideia/tzoufi-oi-ekpaideutikoi-antapokrinontai-stin-tile-ekpaideusi-para-ta-texnika-provlimata> 30/3 Οι εκπαιδευτικοί ανταποκρίνονται στα τεχνικά προβλήματα

<https://www.ipaidia.gr/paideia/dimos-pentelis-tablets-kai-kartes-sindesis-stous-mathites-pou-adinatoun-na-parakolouthisoun-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi> ¼ δήμος πεντέλης για μαθητές που δεν διαθέτουν εξοπλισμό

<https://www.ipaidia.gr/paideia/13-meres-i-eks-apostaseos-adiaforia-tou-ipourgeiou-gia-ta-niriagogeia-kai-ta-niria> ¼ Νηπιαγωγεία και Νήπια

<https://www.ipaidia.gr/paideia/e-class-sch-gr-kerameos-i-ilopoiisi-tis-eks-apostaseos-ekpaideusi-exei-kseperasei-kathe-prosdokia> 2/4 Κεραμέως: Η υλοποίηση της ΕξΑΕ ξεπερνά κάθε προσδοκία

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-sxetika-me-tis-odhgies-gia-syghroni-ekpaideusi-stin-protovathmia> 2/4 ΕξΑΕ σχετικά με τις οδηγίες για σύγχρονη εκπαίδευση στην πρωτοβάθμια

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-epistoli-diamartirias-apo-goneis-kai-ekpaideutikous> 2/ 4 διαμαρτυρία από γονείς και εκπαιδευτικούς για ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/kinitopoiisi-sto-ipourgeio-paideias-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi> 2/4 κινητοποίηση για την ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/doe-gia-tis-pieseis-pou-askountai-gia-ti-sigxroni-eks-apostaseos-ekpaideusi> 2/4 ΔΟΕ για τις πιέσεις που ασκούνται

<https://www.ipaidia.gr/paideia/psifiaka-mathimata-gia-160-000-mathites-stin-kentriki-makedonia> 2/4 ψηφιακά μαθήματα Κεντρική Μακεδονία

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ekpaideutikoi-mathites-kai-oikogeneies-klithikan-me-idia-mesa-na-antistathmisoun-tis-aneparkeies-tou-syns-tiματος> 4/4 εκπαιδευτικοί μαθητές και γονείς απέναντι στις ανεπάρκειες του συνς' τηματος

³/₄ <https://www.ipaidia.gr/paideia/eclass-sch-gr-kerameos-ksekina-to-programma-sigxronis-ekpaideusis-gia-ta-dimotika> Σύγχρονη εκπαίδευση στα δημοτικά – Κεραμέως

<https://www.ipaidia.gr/paideia/odigies-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi-meso-ert2> ³/₄ Ερτ2 οδηγίες για την ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/na-liksei-i-prostheti-agonia-mas-gia-tis-panelladikes-eksetaseis> 5/4 Αγωνία για τις Πανελλαδικές

<https://www.ipaidia.gr/paideia/na-poio-einai-to-kirio-provlima-me-tis-panellinies-2020> 4/4 Πρόβλημα με τις Πανελλήνιες

<https://www.ipaidia.gr/paideia/mathainoumestospiti-gr-eks-apostaseos-ekpaideusi-ipourgeio-paideias> 4/4 Κεραμέως – Υπουργείο

<https://www.ipaidia.gr/paideia/diathesima-diadiktiaka-ta-mathimata-tis-ekpaideutikis-tileorasis-tis-ert> 4/4 διαθέσιμα μαθήματα - εκπαιδευτική τηλεόραση

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eclass-sch-gr-dorean-prosvasi-apo-kinita-se-psifiakes-platformes-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaideusi> 6/4 δωρεάν πρόσβαση από κινητά σε πλατφόρμες ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/pote-anamenetai-i-epimorfosi-ton-ekpaideutikon-stin-eks-apostaseos-ekpaideusi> 7/4 Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-ta-statistika-stoixeia> 7/4 Υπουργείο: Στατιστικά στοιχεία

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-apo-simera-i-xoris-xreosi-prosvasi-apo-kinita-diktia-se-psifiakes-platformes> 8/4 Δωρεάν πρόσβαση σε πλατφόρμες

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ipourgeio-paideias-pros-dieuthintes-sxoleion-na-katagrafoun-oi-anagkes-gia-tin-paroxi-laptop-tablet> 8/4 καταγραφή αναγκών σε εξοπλισμό

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-me-aformi-orismenes-dioikitikes-authairesies-sto-dimotiko> 8/4 ΕξΑΕ – με αφορμή προβλήματα <https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-me-aformi-orismenes-dioikitikes-authairesies-sto-dimotiko>

<https://www.ipaidia.gr/paideia/doe-proxeiri-kai-mi-aksiopisti-i-diadikasia-apotiposis-anagkon-ton-mathiton-gia-tin-tilekpaideusi> 8/4 Πρόχειρη και όχι αξιόπιστη η διαδικασία αποτύπωσης αναγκών των μαθητών για την τηλεεκπαίδευση

<https://www.ipaidia.gr/paideia/lorina-prosfora-ekato-siskeuon-tamplet-apo-to-dimo-se-mathites-gia-tin-eks-apostaseos-didaskalia> 8/4 Ο Δήμος φλώρινας προσφέρει συσκευές τάμπλετ για τις ανάγκες μαθητών

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ekpaideutikoi-gia-tin-enisxisi-ton-mathiton-se-ilektronika-mesa-to-ipourgeio-paideias-empaizei-goneis-kai-ekpaideutikous> 9/4 έλλειψη εξοπλισμού

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ipourgeio-paideias-anartisi-istoselidon-apo-mouseia-foreis-me-ekpaideutiko-iliko-kai-ekpaideutika-paixnidia> 9/4 εναλλακτικές πηγές εκπαίδευσης

<https://www.ipaidia.gr/paideia/epal-epektasi-ilopoiisis-tou-ekpaideutikou-programmatos-the-tipping-point> 9/4 ΕΠΑΛ εκπαιδευτικό πρόγραμμα σύγχρονο – ασύγχρονο

<https://www.ipaidia.gr/paideia/doe-gia-eks-apostaseos-ekpaideusi-epikoinoniaka-paixnidia-apo-to-ipourgeio-paideias> 10/4 έλλειψη εξοπλισμού

<https://www.ipaidia.gr/paideia/elme-kerkiras-eks-apostaseos-ekpaideusi-protofanis-se-megethos-eksapatisi-kai-koroidia> 10/4 παλινωδίες με πλήθος αλληλοαναιρούμενων εγκυκλίων

<https://www.ipaidia.gr/paideia/anagki-empraktis-stirixsis-tis-ellinoglossis-ekpaideusis-eksoterikou-stin-eks-apostaseon-didaskalia> 9/4 ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό

<https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-dinatotita-paradosis-kai-peran-tis-idi-didaxtheisas-ilis> 10/4 παράδοση μαθημάτων πέραν της διδαχθείσας ύλης

<https://www.ipaidia.gr/paideia/oi-nees-epikoinoniakes-pagides-tou-ipourgeiou-paideias-peri-proairetikou-eks-apostaseos-mathimatou> 11/4 Προαιρετικά τα ΕξΑΕ

<https://www.ipaidia.gr/paideia/ekpaideutikoi-gia-eks-apostaseos-kalipsi-ilis-kai-peran-epanalipseon-skopimes-asafeies-i-apla-alaloum> 11/4 παράδοση μαθημάτων

12/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/ekpaideutikoi-parou-antiparou-gia-eks-apostaseos-ekpaideusi-to-xroniko-mias-fotovolidas> προβλήματα στην ΕξΑΕ

12/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/oi-dieuthintes-sxoleion-gia-tin-efarmogi-tis-eks-apostaseos-ekpaideusis> οι διευθυντές για την εφαρμογή της ΕξΑΕ

13/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-kanoume-o-ti-mporoume-as-min-psaxnei-kaneis-gia-poiotika-stoixeia> κάνουμε ό,τι μπορούμε ας μην ψάχνουμε για ποιοτικά στοιχεία

13/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/enas-minas-eks-apostaseos-ekpaideusis-ta-stoixeia-tou-ipourgeiou-paideias> ένας μήνας ΕξΑΕ- στοιχεία του Υπουργείου

15/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/zitame-apo-to-ipourgeio-na-deiksei-sevasmo-stous-ekpaideutikous-pou-outes-tis-meres-ergazontai-akatapausta> οι εκπαιδευτικοί εργάζονται ακατάπαυστα

15/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/eks-apostaseos-ekpaideusi-kataggelia-dieuthintis-sxoleiou-dinei-epikindines-kai-autarxikou-xarakтира-entoles-stous-mathites> εντολές διευθυντή προς μαθητές

19/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/stis-axarnes-oi-mathites-menoun-spiti-kai-dimiourgoun> οι μαθητές δημιουργούν

21/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/elme-kerkiras-gia-tin-promitheia-ilektronikou-eksoplismou-se-mathites-kai-i-koroidia-sinexizetai> Κέρκυρα – προμήθεια ηλεκτρονικού εξοπλισμού

22/4 <https://www.ipaidia.gr/paideia/ta-trota-simeia-tis-tilekpaideusis-stin-ellada> τα τρωτά της τηλεεκπαίδευσης στην Ελλάδα

<https://mathainoumestospiti.gov.gr/sychnes-erotiseis/>

<https://www.minedu.gov.gr/dimofili/44344-13-03-20-eimaste-etoimoi-ksekina-i-eks-apostaseos-ekpaidefsi-stirizoume-tin-ekpaideftiki-koinotita-me-kainotoma-ergaleia-8>

13-03-20 Είμαστε έτοιμοι: ξεκινά η εξ αποστάσεως εκπαίδευση Στηρίζουμε την εκπαιδευτική κοινότητα με καινοτόμα εργαλεία

(Δημοφιλή Θέματα)

... με σύγχρονες, όσο και με ασύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας: · Ως σύγχρονη διδασκαλία νοείται η απευθείας διδασκαλία και μετάδοση μαθήματος σε πραγματικό χρόνο από εκπαιδευτικό, μέσω διαδικτυακής ...

<https://www.minedu.gov.gr/ypapegan/anakoinoseis/44368-17-03-20-enimerosi-tou-yfypourgoy-paideias-thriskevmaton-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaidefsi-sta-aei>

17-03-20 Ενημέρωση του Υφυπουργού Παιδείας & Θρησκευμάτων για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα ΑΕΙ

(Ανακοινώσεις (γενικά))

... των ΑΕΙ πρέπει να είναι να προσφέρουν όσο το δυνατόν περισσότερα μαθήματα με ηλεκτρονικά μέσα, και μάλιστα με μεθόδους/εργαλεία σύγχρονης διδασκαλίας (διαδικτυακή διεξαγωγή του μαθήματος), με αφετηρία ...

Δημιουργήθηκε στις 17 Μάρτιος 2020

<https://www.minedu.gov.gr/news/44979-15-05-20-erevna-evropaikis-epitropis-gia-ton-tropo-antimetopisis-tis-epidimias-tou-koronoioy-apo-tous-foreis-epaggelmatikis-ekpaideusis-kai-katartisis-2>

15-05-20 Έρευνα Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον τρόπο αντιμετώπισης της επιδημίας του κορωνοϊού από τους φορείς Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ειδήσεις)

15-05-20 Έρευνα Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον τρόπο αντιμετώπισης της επιδημίας του κορωνοϊού από τους φορείς Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Η Ελλάδα έλαβε μέρος στην διαδικτυακή έρευνα ...

α ερωτήματα, οι συμμετέχοντες και η σύνοψη των απαντήσεων στην έρευνα, μεταξύ των οποίων προτάσεις για να διασφαλιστεί η συνέχεια της παροχής Ε.Ε.Κ. σε αυτήν την περίοδο έκτακτης ανάγκης COVID-19 καθώς και τρόποι υποστήριξης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Ε.Ε.), έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της Ε.Ε. στον σύνδεσμο:

https://ec.europa.eu/social/vocational-skills-week/fight-against-covid-19_en

<https://www.minedu.gov.gr/news/44752-27-04-20-to-etwinning-stirizei-tin-eks-apostaseos-ekpaidefsi> 27-04-20 Το eTwinning στηρίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση!

(Ειδήσεις)

... i la mixité; · 29.04.2020 at 17 CEST: How to implement projects into lessons, and lessons into projects. SCHOOL EDUCATION GATEWAY- Η διαδικτυακή πλατφόρμα της Ευρώπης για τη σχολι ...

<https://www.minedu.gov.gr/rss/44639-13-04-20-menoume-spiti-mathainoume-spiti-13-martiou-13-apriliou-enas-minas-eks-apostaseos-ekpaidefsi> 13-04-20 Μένουμε σπίτι-Μαθαίνουμε σπίτι : 13 Μαρτίου-13 Απριλίου Ένας μήνας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

(Ειδήσεις)

... σχεδίασε και υλοποίησε τάχιστα την εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε τρεις άξονες: 1. Σύγχρονη (τηλεκπαίδευση): απευθείας διδασκαλία και μετάδοση μαθήματος σε πραγματικό χρόνο από εκπαιδευτικό, μέσω διαδικτυακής ...

www.mathainoumestospiti.gov.gr Δημιουργήσαμε, επιπλέον, ιστοσελίδα με όλες τις χρήσιμες πληροφορίες για τη δομή, το περιεχόμενο, την πρόσβαση και τη λειτουργία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων.

<https://www.minedu.gov.gr/gymnasio-m-2/sxolika-nea-gymn/44587-06-04-20-xoris-xreosi-apo-kinita-diktia-i-prosvasi-se-psifiakes-platformes-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaidefsi-6>

06-04-20 Χωρίς χρέωση από κινητά δίκτυα η πρόσβαση σε ψηφιακές πλατφόρμες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ...

(Σχολικά νέα Γυμνασίου)

06-04-20 Χωρίς χρέωση από κινητά δίκτυα η πρόσβαση σε ψηφιακές πλατφόρμες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση Αθήνα, 6 Απριλίου 2020 - Πρόσβαση χωρίς χρέωση δεδομένων (zerorating) από κινητά δίκτυα, ...

<https://www.minedu.gov.gr/rss/44607-07-04-2020-menoume-spiti-mathainoume-sto-spiti-evrytati-i-symmetoxi-stin-eks-apostaseos-ekpaidefsi-2> 07-04-2020 Μένουμε σπίτι - μαθαίνουμε στο σπίτι: Ευρύτατη η συμμετοχή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση ...

(Δελτία Τύπου)

07-04-2020 Μένουμε σπίτι - μαθαίνουμε στο σπίτι: Ευρύτατη η συμμετοχή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση Ευρύτατη αποδεικνύεται η συμμετοχή μαθητών, σπουδαστών, φοιτητών και εκπαιδευτικών στην εξ αποστάσεως ...

07-04-2020 Οδηγίες Υλοποίησης Προγραμμάτων Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης ...

<https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2020/%CE%95%CE%9E%CE%95-43962-2020->

[%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CC%81%CE%B5%CF%82 %CE%A5%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CC%81%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82 %CE%A0%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CC%81%CF%84%CF%89%CE%BD %CE%95%CE%BE %CE%91%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CC%81%CF%83%CE%B5%CF%89%CF%82 %CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CC%81%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%82.pdf](https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2020/%CE%95%CE%9E%CE%95-43962-2020-%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CC%81%CE%B5%CF%82-%CE%A5%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CC%81%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%A0%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CC%81%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%95%CE%BE-%CE%91%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CC%81%CF%83%CE%B5%CF%89%CF%82-%CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CC%81%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%82.pdf) Εγκύκλιος για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

<https://www.minedu.gov.gr/news/44813-05-05-20-afksanomeni-i-antapokrisi-stin-eks-apostaseos-ekpaidefsi-2> 05-05-20 Αυξανόμενη η ανταπόκριση στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση ...

<https://www.minedu.gov.gr/grafeio-typoy-kai-dimosion-sxeseon/omilies/44877-08-05-2020-aidiki-rythmisi-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaidefsi-kai-to-plaisio-tis-adeias-aidikoy-skopoy-gia-ekpaideftikoys-3> 08-05-2020 Ειδική ρύθμιση για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και το πλαίσιο της άδειας ειδικού σκοπού για εκπαιδευτικούς ...

(Ομιλίες - Συνεντεύξεις)

Ειδική ρύθμιση κατέθεσε η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων Νίκη Κεραμέως στη Βουλή, η οποία: Α. προβλέπει εκτενέστερο θεσμικό πλαίσιο για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ιδιαίτερα, δε, τώρα που προχωρούμε ...

<https://www.minedu.gov.gr/rss/44932-12-05-2020-nomimos-o-skopos-tis-diataxis-gia-ti-syghroni-eks-apostaseos-ekpaidefsi-2> 12-05-2020 Νόμιμος ο σκοπός της διάταξης για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση ...

(Δελτία Τύπου)

12-05-2020 Νόμιμος ο σκοπός της διάταξης για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση Σχετικά με το ζήτημα της ρύθμισης για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση που νομοθετήθηκε πρόσφατα, και με αφορμή ...

Δημιουργήθηκε στις 12 Μάιος 2020

<https://www.minedu.gov.gr/rss/44994-16-05-20-ekdothike-i-ypourgiki-apofasi-kat-efarmogi-tis-neas-sxetikes-diataxis-gia-ti-syghroni-eks-apostaseos-ekpaidefsi-2>

16-05-20 Εκδόθηκε η Υπουργική Απόφαση κατ' εφαρμογή της νέας σχετικής διάταξης για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση ...

(Δελτία Τύπου)

16-05-20 Εκδόθηκε η Υπουργική Απόφαση κατ' εφαρμογή της νέας σχετικής διάταξης για τη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση Ανταποκρινόμενο στην υποχρέωση της Πολιτείας για παροχή εκπαίδευσης και ...

<https://www.minedu.gov.gr/news/45006-18-05-2020-odigies-pros-d-ntes-kai-ekp-koys-d-thmias-ekp-sis-gia-tin-taftoxroni-syghroni-eks-apostaseos-ekpaidefsi>

18-05-2020 Οδηγίες προς Δ/ντές και Εκπ/κούς Δ/θμιας Εκπ/σης για την ταυτόχρονη σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση ... η εγκύκλιος:

https://www.minedu.gov.gr/Covid19_18-05-2020_eks_apostaseos.pdf

<https://www.minedu.gov.gr/news/45089-25-05-20-symmetoxi-tis-koinotitas-tou-etwinning-sti-diimerida-eks-apostaseos-ekpaidefsi-i-epomeni-mera-i-proklisi-tis-anoixtis-ekpaidefsis-2>

25-05-20 Συμμετοχή της Κοινότητας του eTwinning στη διημερίδα «Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: η επόμενη μέρα. Η πρόκληση της ανοιχτής εκπαίδευσης» ...

<https://www.minedu.gov.gr/to-ypoyrgeio/diagwnismoi-ergwn/45348-15-06-20-promitheia-foriton-ilektronikon-syskevov-tablet-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaidefsi> 15-06-20 Πρόσκληση

Δημόσιας Διαβούλευσης Σχεδίου Διακήρυξης του Ανοικτού Διεθνούς Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο « Προμήθεια φορητών ηλεκτρονικών συσκευών (tablet) για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ...

<https://www.minedu.gov.gr/news/45771-14-07-20-synantisi-me-foreis-gia-tin-eks-apostaseos-ekpaidefsi-2> 14-07-20 Συνάντηση με φορείς για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση

<https://www.sch.gr/odigies-gia-paramoni-sto-spiti/> ΕΟΔΥ Οδηγίες παραμονής στο σπίτι 18/3

<https://www.sch.gr/elefthero-kai-anoichto-logismiko-gia-tis-anagkes-tis-tilekpaidefsis-ton-scholeion-elefthero-logismiko-stin-ekpaidefsi/> Ελεύθερο λογισμικό για την εκπαίδευση

<https://edu.ellak.gr/2020/03/17/elefthero-ke-anoichto-logismiko-gia-tis-anagkes-tis-tilekpedefsis-ton-scholion/>

<https://www.sch.gr/diimerida-eks-apostaseos-ekpaidefsi-epomeni-mera-proklisi-tis-anoichtis-ekpaidefsis-30-31-ma%ce%90ou-2020/?hilitte=%27%CE%94%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%84%CF%85%CE%B1%CE%BA%CE%AE%27%2C%27%CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%27> Ο Οργανισμός Ανοιχτών Τεχνολογιών – ΕΕΛΛΑΚ, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα διοργανώνει στις 30 & 31 Μαΐου 2020, την διαδικτυακή διημερίδα “Εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Η επόμενη μέρα. Η πρόκληση της ανοικτής εκπαίδευσης, <https://elearnconf.ellak.gr/>”.

<https://www.sch.gr/pragmatopoiisi-endoscholikis-eks-apostaseos-epimorfosis-gia-ekpaideftikous-apo-to-gymnasio-krokou/> επιμόρφωση εκπαιδευτικών 31/3/20

<https://www.sch.gr/eisai-mathitis-tria-gymnasiou-lykeiou-gine-kai-esy-melos-tou-panelliniou-scholiku-diktyou/> πρόσκληση για εγγραφή μαθητών στο ΠΣΔ 15/3/20

<https://www.sch.gr/menoume-spiti-dimiourgiki-apascholisi-sto-diadiktyo/> 18/3/20 προτάσεις δημιουργικής απασχόλησης, <https://blogs.sch.gr/mmanolaki/archives/912>

<https://www.sch.gr/aisiodokso-kai-omorfa-me-tous-agapimenous-mou-ton-chrono-mou-perno/> παντλετ με συνδέσμους δραστηριοτήτων από σχολεία

<https://www.sch.gr/odigies-gia-asygchroni-eks-apostaseos-ekpaidefsi/> 20/3/20 οδηγίες για ασύγχρονη εκπαίδευση

<https://www.sch.gr/egkyklios-tou-ypourgeiou-paideias-kai-thriskevmaton-parochi-prosopikon-logariasmon-stous-mathites-tis-protovathmias-kai-defterovathmias-ekpaidefsis-apo-to-panellinio-scholiko-diktyo/> 20/3/20 εγκύκλιος υπουργείου για παροχή προσωπικών λογαριασμών στους μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας .

<https://www.sch.gr/paratasi-engrafon-ekpaideftikon-kai-mathiton-sto-psd/> παράταση εγγραφών στο ΠΣΔ 24/3/20

<https://www.sch.gr/anakoinosi-ypiresias-ilektroniki-taksi/> e-τάξη ανακοίνωση υπηρεσίας e-τάξη για δυνατότητα ανοιχτών μαθημάτων

<https://www.sch.gr/dimiourgia-prosopikou-istologiou-apo-mathites/> 24/3/20 Δημιουργία προσωπικού ιστολογίου από μαθητές

<https://www.sch.gr/4o-nipiagogeio-agias-varvaras-eks-apostaseos-ekpaidefsi/>
<https://www.sch.gr/4o-nipiagogeio-agias-varvaras-eks-apostaseos-ekpaidefsi/>
31/3/20 Εξ ΑΕ Νηπιαγωγείο Αγ. Βαρβάρας

<https://www.sch.gr/i-nosos-tou-anticheira-theatriko-dromeno-apo-to-gymnasio-gaziou-gia-tin-asfaleia-sto-diadiktyo/> 31/3/20 θεατρικό δρώμενο για την ασφάλεια στο διαδίκτυο

<https://www.sch.gr/einai-e-me-platforma-tou-psd-diefkrinisi-apo-to-e-me-edu-gr/> Είναι το e-me πλατφόρμα του ΠΣΔ?

<https://www.sch.gr/peri-paraviasis-systimaton-tou-panelliniou-scholiku-diktyou/> Περί «Παραβίασης» Συστημάτων του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου 17/04/2020

<https://www.sch.gr/12o-mathitiko-synedrio-plieroforikis-diadiktyako-mathitiko-synedrio-stin-kentriki-makedonia/> 12ο Μαθητικό Συνέδριο Πληροφορικής – Διαδικτυακό Μαθητικό Συνέδριο στην Κεντρική Μακεδονία 23/04/2020

<https://www.sch.gr/grammi-epikoinonias-me-to-1o-kesy-anatolikis-attikis/> Γραμμή επικοινωνίας με το 1ο ΚΕΣΥ Ανατολικής Αττικής 24/04/2020

<https://www.sch.gr/diagonismos-fotografias-kai-eikoniki-ekthesi-fotografias-apo-to-1o-epal-florinas/> Διαγωνισμός Φωτογραφίας και Εικονική Έκθεση Φωτογραφίας από το 1ο ΕΠΑΛ Φλώρινας 27/04/2020

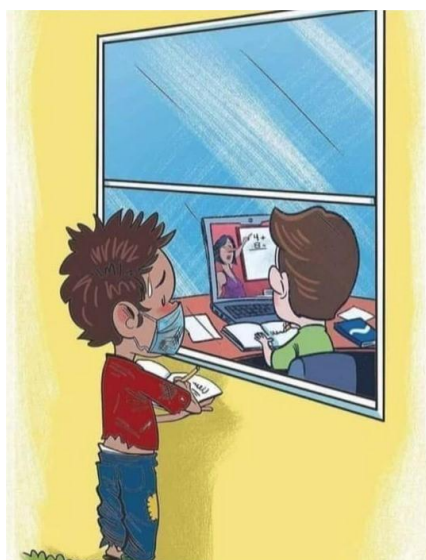
<https://www.sch.gr/eks-apostaseos-symvouleftiki-ypostiriksi-apo-to-kesy-florinas/> Εξ αποστάσεως συμβουλευτική υποστήριξη από το ΚΕΣΥ Φλώρινας 27/04/2020

<https://www.sch.gr/afisa-kollaz-mathiton-meso-synergatikis-asygchronis-drastiriotitas/> Αφίσα κολλάζ μαθητών μέσω συνεργατικής ασύγχρονης δραστηριότητας. 29/04/2020

<https://www.sch.gr/pame-enipiagogeio/> Πάμε e Νηπιαγωγείο 18/05/2020

<https://www.sch.gr/diaspeiroume-ti-gnosi-kai-ochi-ton-koronoio/> Διασπείρουμε τη γνώση και όχι τον κορωνοϊό 13/05/2020 <https://youtu.be/OZNwFF39g3o>

Εικόνες

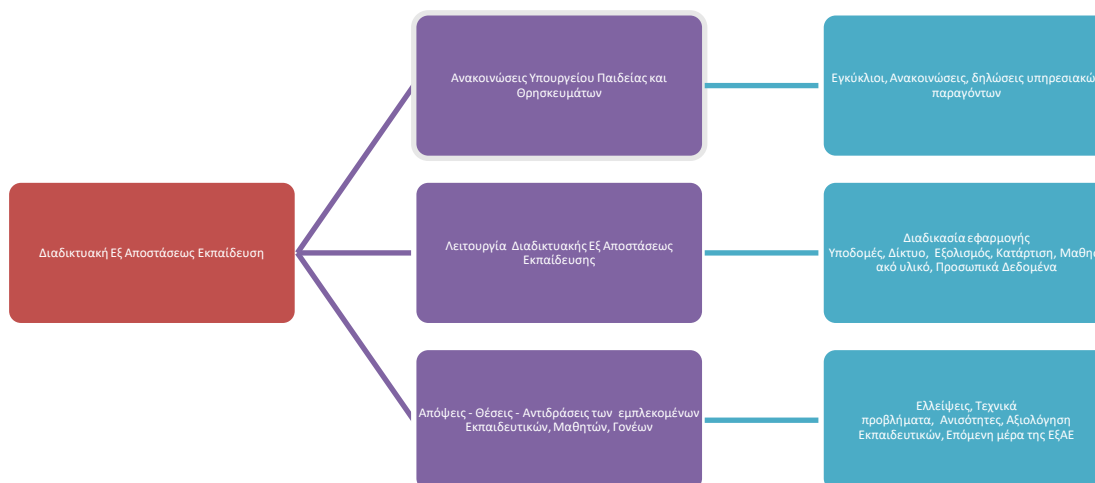
Εικόνα 1. Η εφαρμογή της Διαδικτυακής Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης ανέδειξε ανισότητες.

Δεν μου αρέσι η Τηλεδιδασκεια γιατί η
συνδεση δεν είναι και τόσο Μαθη ΚΑΛΗ,
συνεχως κοβαει συνδεση και δεν μπορονα
Μαθηκομεν οτινα ανετα το μαθημα μας.
Θα ηρωτη μουσαν να ειταν τα σχολια ανιχα
ησανα και να τα μαθημα για να κατακαταφερα,
μαςι μετους γιγασου μου βεβαν. Ελεναφρακικα

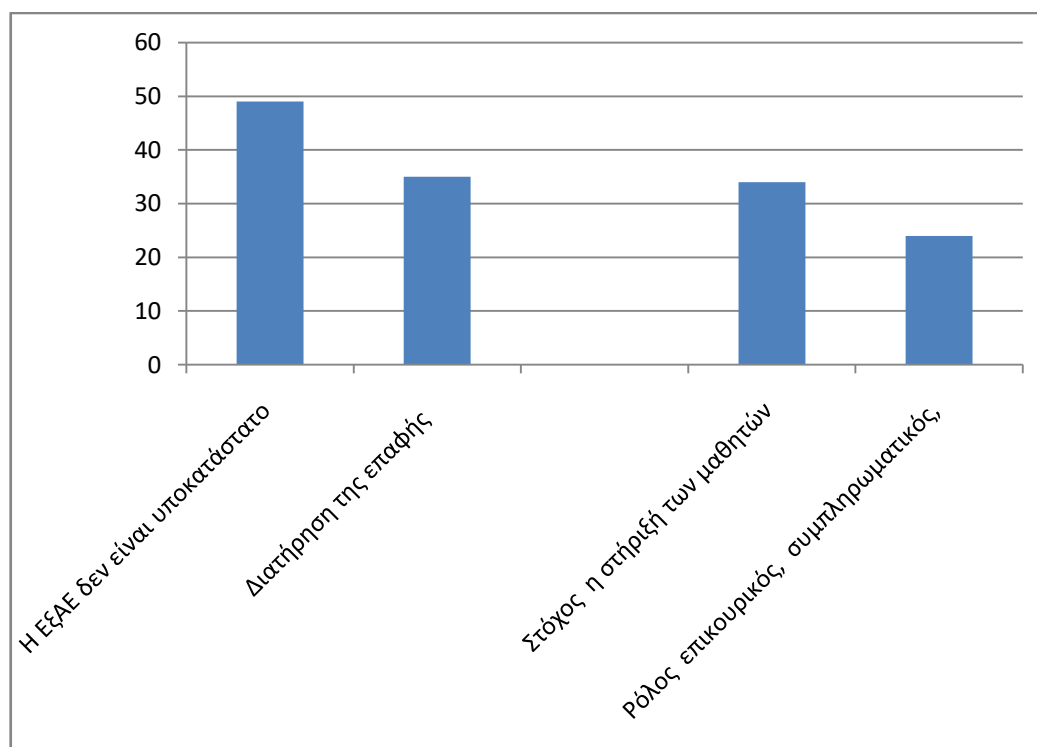
Εικόνα 2. Το κείμενο αυτό γράφτηκε από μαθήτρια της Γ' Δημοτικού, για την εμπειρία της στην Διαδικτυακή Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.

Παράρτημα Πινάκων

Γράφημα 1: Θεματικοί Άξονες

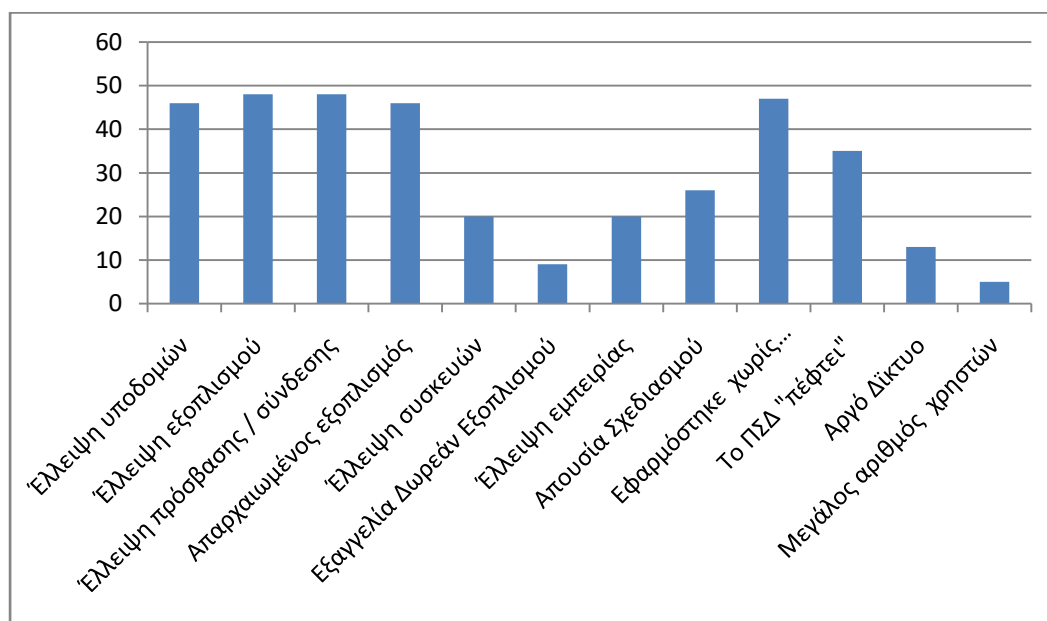

Γράφημα 2: Η Εκπαιδευτική Λειτουργία της Διαδικτυακής ΕΞΑΕ

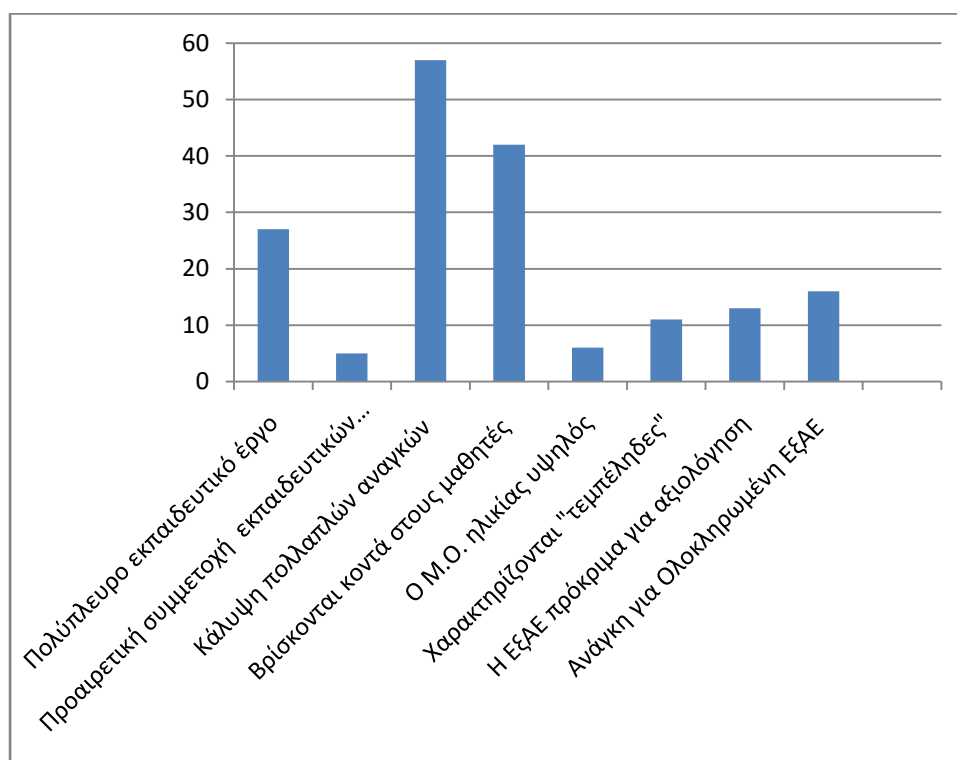

Γράφημα 3

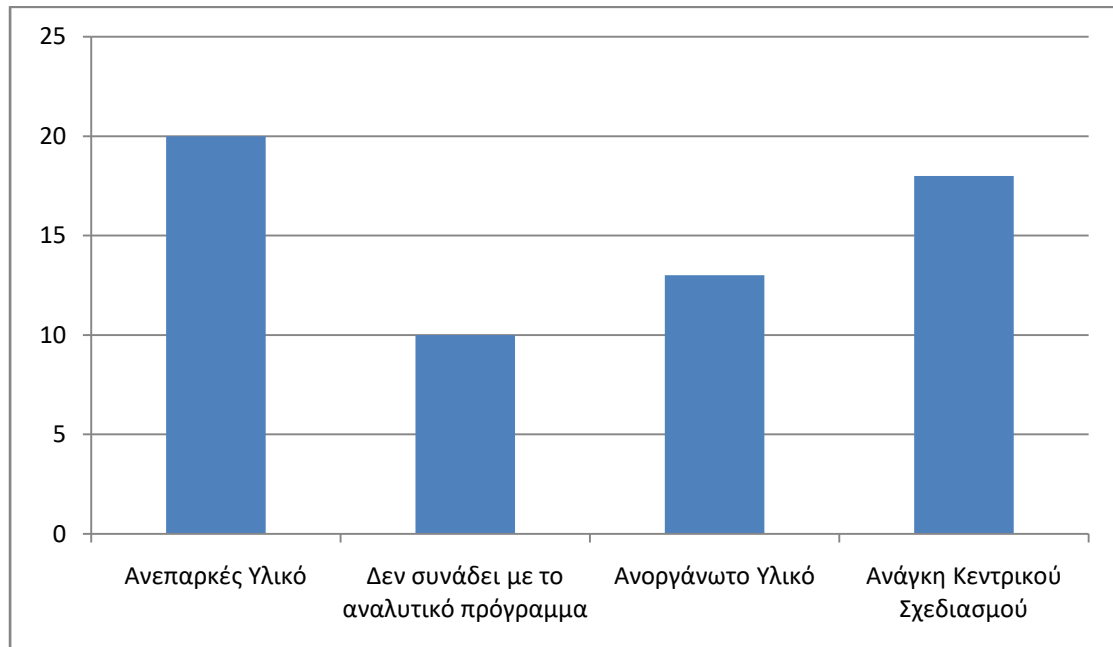
Γράφημα 3: Ελλείψεις και Τεχνικά Προβλήματα κατά την Λειτουργία της Διαδικτυακής ΕξΑΕ

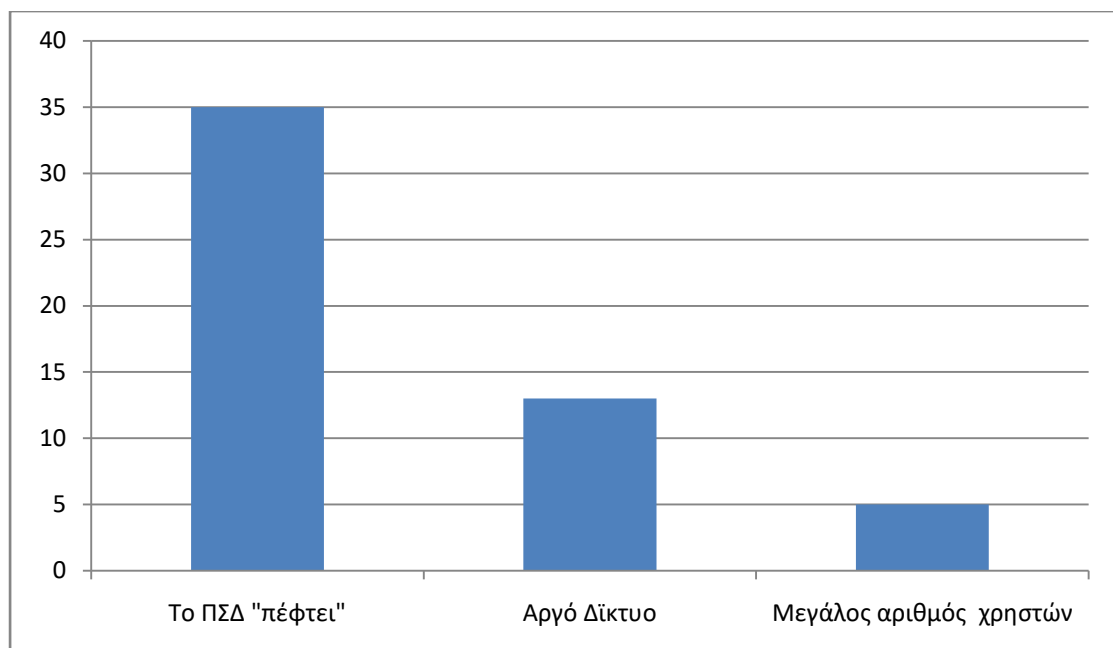
Γράφημα 4 : Οι Εκπαιδευτικοί στην Λειτουργία της Διαδικτυακής ΕΞΑΕ

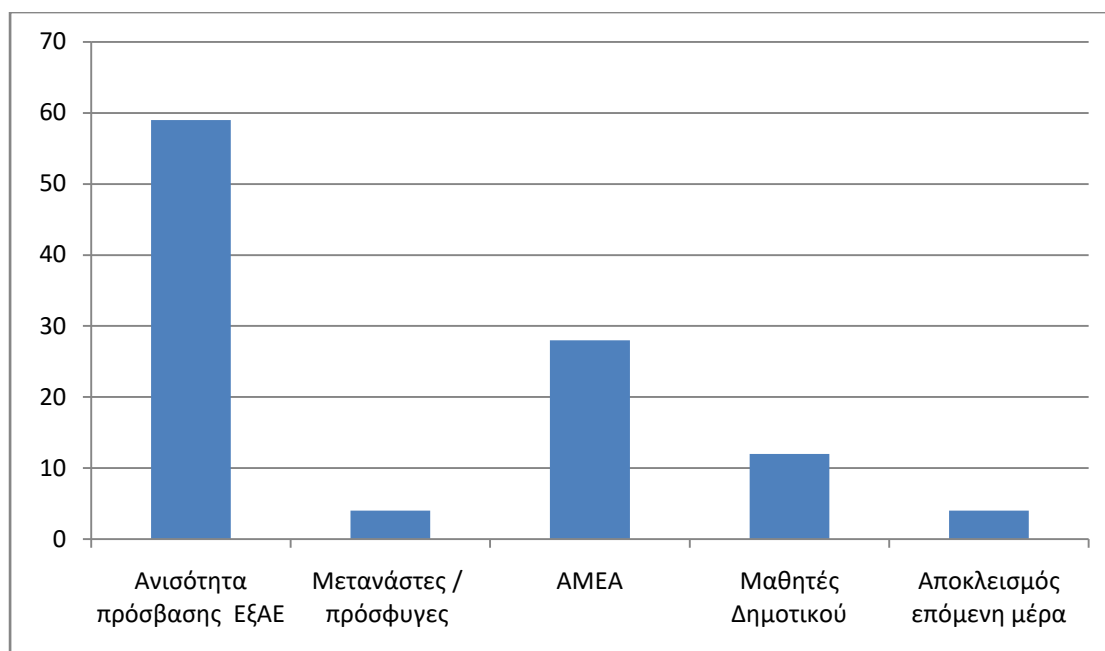
Γράφημα 5: Ποιότητα Εκπαιδευτικού Υλικού

Γράφημα 6: Τεχνικά Προβλήματα

Γράφημα 7: Ανισότητες – Αποκλεισμοί Διαδικτυακής ΕξΑΕ

Γράφημα 8: Προτάσεις - Μέτρα για την Διαχείριση / Βελτίωση της Διαδικτυακής ΕξΑΕ

